

IS DIT NU DE MODERNE ARBEIDSMARKT?

Het zwartboek wil een maatschappelijke discussie over de toekomst van werk aangaan.

Meer specifiek de toekomst van jou en mij.

Het is een campagnemiddel en wordt daarom niet verkocht.

Echter een solidariteitsbijdrage van € 7,5 (kostprijs boek) is steeds welkom.

KAJ vzw

Britsierslaan 5, 1030 Schaarbeek

Tel: +32 (0)2 246 53 00

Fax: +32 (0)2 246 53 49

E-mail: info@kaj.be

Web: www.kaj.be – www.interimactie.be

Rekening: BE20 7865 84 66 50 56

IS DIT NU DE MODERNE ARBEIDSMARKT? ZWARTBOEK INTERIM

VOORWOORD

5

JEAN-CLAUDE BRAU: DE EVOLUTIE VAN WERK, ÉN JONGEREN

9

Jean-Claude Brau werkt als begeleider bij het Vormingscentrum Cardijn (CEFOC). Dit is een vereniging voor permanente vorming voor volwassenen uit de arbeidersklasse en zij die ermee solidair zijn.

PHILIPPE DEFEYT: OORZAKEN EN GEVOLGEN VAN INTERIMARBEID

17

Philippe Defeyt is econoom bij het Instituut voor Duurzame Ontwikkeling en voorzitter van het OCMW van Namen.

DE FEITEN: JONGEREN GETUIGEN

23

- Terwijl we werk zoeken 24
- Tussen werk zoeken en werken 56
- En als we dan wel een job krijgen 60
- En als dat nog niet genoeg is 73

EEN ALTERNATIEVE VISIE OP ARBEID ONTWIKKELEN

77

Prof. dr. Jan Blommaert is directeur van het Babylon studiecentrum aan de Tilburg University. Paul Mutsaerts werkt als organisatie-antropoloog aan de Tilburg School of Humanities. Samen publiceerden zij in 2012 het boek *De 360° werknemer*.

EERSTE REACTIES

83

- **ROBERT CRIVIT: DE GETUIGENISSEN VAN JONGEREN IN DIT ZWARTBOEK** 84
Robert Crivit is coördinator van Uit De Marge vzw, het Vlaams steunpunt voor jeugdwerk met maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren.
- **MARC LEEMANS: UITZENDKRACHTEN ZIJN GEEN SPAGHETTISLIERTEN** 88
Marc Leemans is sinds begin 2012 de nieuwe voorzitter van het Algemeen Christelijk Vakverbond (ACV-CSC).
- **PIERRE REMAN: JONGE UITZENDKRACHTEN EN DE ARBEIDSMARKT** 91
Pierre Reman is econoom, directeur van de faculteit van open economisch en sociaal beleid (FOPES) aan de Katholieke Universiteit van Louvain (UCL).
- **PASCAL SMET: IN AFWACHTING VAN WERK: WERK IN AFWACHTING?** 94
Pascal Smet is minister van onderwijs, jeugd, gelijke kansen en Brussel in de Vlaamse Regering Peeters II.

VOORWOORD

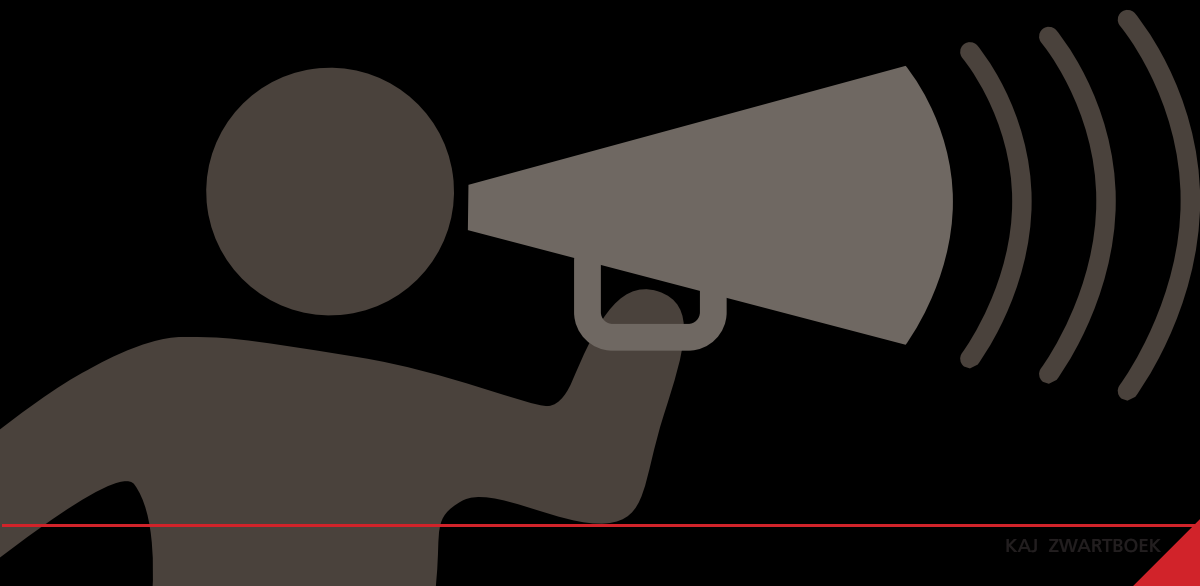
DE SAMENLEVING IN EEN JUIST PERSPECTIEF

Dit boek handelt over de zoektocht van jongeren naar vast werk. Het vertrekt vanuit feiten, concrete belevingen van jongeren en vult die aan met enkele kritische kanttekeningen. Voorbij de individualisering van de problematiek, tracht het te achterhalen waarin we als samenleving tekortschieten.

Met dit boek willen we de discussie over de toekomst van werk aanwakkeren. We hopen dat het een startpunt kan zijn in de ontwikkeling van een visie op arbeid voor de 21ste eeuw waarin niet alleen rekening gehouden wordt met economische aspecten maar waarin de mens, in het bijzonder de jongere, opnieuw centraal staat.

De uitdagingen zijn duidelijk. Onze samenleving slaagt er niet in om voor iedereen passend werk te creëren. Bovendien wordt de kern van de arbeidsmarkt: het werkzoeken en de bijhorende begeleiding meer en meer uitbesteed aan commerciële instellingen zoals interimkantoren met een weinig rooskleurige werkelijkheid als gevolg. De arbeid én het leven van steeds meer jongeren wordt steeds meer precair, het lijkt alsof je grip verliest en niet meer in staat bent je toekomst te plannen. Wordt de 'moderne arbeidsmarkt' een met enkel economische belangen of staat het mens- en maatschappijbeeld dat we door onze arbeid willen ontwikkelen centraal?

We hopen dat u als lezer, los van elke ideologie, mee wil zoeken naar een antwoord op deze uitdagingen en de uitdagingen mee wil nemen in uw werk of engagement.

DE ACTIE VAN DE WERKZOEKENDE JONGERE

Dit boek is het resultaat van de dagelijkse strijd en actie die jonge werkzoekenden voeren om te begrijpen binnen welke context ze leven en handelen én hun kansen op werk te verhogen. Vanuit dit perspectief dient het gelezen te worden. Noch de bijdrage van de sociaal werker of onderzoeker die vanuit een werkzekere situatie een kritische analyse maakt, noch de visie van politici op het maatschappelijke debat staan centraal.

De ruggengraat van het boek zijn de getuigenissen van de jonge militante werkzoekenden die aan de deur van interimkantoren werden verzameld door werkzoekende jongeren. Een actie die niet zonder slag of stoot verliep: men dreigde er mee de jongeren geen werk meer te geven indien ze hun actie niet zouden stopzetten. De politie moest meermaals tussenbeide komen.

Elke ochtend staan deze jongeren op om werk te zoeken. Nu eens mogen ze enkele dagen hier, dan weer enkele weken daar aan de slag. Ze dromen van een toekomst, een gezin en kinderen.

Kan u zich inbeelden dat u geen plannen kan maken omdat u niet de zekerheid heeft morgen nog werk te hebben? Heeft u al eens geprobeerd om een lening te krijgen met een weekcontract in de hand?

Als actor in onze maatschappij heeft elk van ons de verantwoordelijkheid om mee het recht op werk en een waardig leven van jongeren waar te maken.

De redactie van dit boek ligt ingebed in een permanent vormingsproces, de kern van elk van onze organisaties: een analyse ontwikkelen van de eigen werkelijkheid en deze verbinden met de beleving van andere jongeren. Een ideaalbeeld ontwikkelen van onze arbeid, ons leven waarbij een persoonlijk en collectief proces kan worden opgestart om deze droom na te streven.

INTERIMACTIE.BE

De interimcampagne, waarvan dit boek deel uitmaakt, begon ruim vier jaar geleden. Op bijeenkomsten waarbij we met jongeren gedachten wisselden over hun dromen en toekomst, merkten we opvallende gelijkenissen in het verhaal van werkzoekende jongeren. Elk van hen had dezelfde frustraties en kon meerdere voorbeelden geven van hun negatieve ervaringen met interimkantoren.

Als reactie hierop hebben deze jongeren bijkomende getuigenissen verzameld. Samen met hen confronteerden we hiermee Herwig Muyltermans, directeur van Federgon en Fons Leroy, afgevaardigd bestuurder van de VDAB. Beide deden de getuigenissen af als onjuist of slechts zeer uitzonderlijk.

Hierop baseerden we de campagne waarbij we jongeren in meerdere Vlaamse steden en Brussel uitvoerig gingen bevragen naar hun ervaringen en zetten we samen met hen lokale bekendmakingsacties op.

Ondertussen werd van ca. 1000 jongeren een diepte-interview afgenomen waarbij we nagingen of zij dezelfde ervaringen hadden als andere jongeren. De duizenden concrete feiten en voorbeelden gaven ons een beeld van hun belevingen en lieten ons toe dit beeld te structureren. Het is duidelijk: overal en in elk interimkantoor kennen jongeren dezelfde moeilijkheden. Jongeren uit Ieper, Brugge, Oostende, Gent, Kortrijk, Antwerpen, Genk, Brussel, Mechelen en Aalst organiseerden een of meerdere persmomenten waarbij ze hun beleving kenbaar maakten.

Een studiedag in het najaar van 2012, waarbij we in dialoog gingen met afgevaardigden en interimconsulenten betekende een nieuwe doorstart voor onze campagne.

Gelet op het hoge jeugdwerkloosheidscijfer, de intenties van politiek verantwoordelijken en de interimsector, loopt deze campagne verder. Met als doel een samenleving die waardig werk kan garanderen voor elke jongere die een toekomst wil uitbouwen.

DE INHOUD VAN HET ZWARTBOEK

Honderden voorbeelden, slechts een greep uit de duizenden die we verzamelden, vormen de kern van dit zwartboek. Stuk voor stuk zijn het onweerlegbare feiten die de ratrace naar werk waarin jongeren vandaag geduwd worden, blootleggen. Ze tonen op welke manier onze sociale bescherming onderuit wordt gehaald en hoe de integriteit van de mens in zijn arbeid op de helling komt te staan.

Aansluitend maken Jean-Claude Brau, voormalig proost van de internationale KAJ en het ACV, Philippe Defeyt, OCMW-voorzitter van Namen, een schets van de evolutie van tijdelijk werk en de impact ervan op de mens.

Prof. dr. Jan Blommaert en Paul Mutsaers geven een aanzet tot ontwikkeling van een visie op arbeid voor de 21ste eeuw, waarin ze een link maken met 'gidslanden' als Nederland. Een visie waarin de mens en economische belangen terug in evenwicht komen.

Als afsluiter geven vier autoriteiten vanuit verschillende achtergrond hun interpretatie van de geschetste problematiek. Robert Crivit, coördinator Uit De Marge, Marc Leemans, algemeen ACV-voorzitter, Pierre Reman, directeur van de Faculteit van Open Economisch en Sociaal Beleid aan de Katholieke Universiteit van Louvain en Pascal Smet, Vlaams minister van Jeugd, geven hun visie op de toekomst.

DANKWOORD VOOR DE AUTEURS EN MEDEWERKERS

Wij zijn een enorme dankbaarheid verschuldigd aan Michel, Marie, Pierre en Tom. Bedankt voor alles wat jullie voor ons gedaan hebben.

Ook grote dank aan Debora, Heleen en Chantal die in de bres sprongen door onze teksten leesbaar te maken en ons steunden bij het structureren van het boek.

Dank ook aan de vrijgestelden van KAJ, team, vrienden en medestrijders (het grootste deel van de tijd).

Een grote kreet naar alle prachtige arbeidersjongeren uit heel België die wij, sinds we met de interimcampagne begonnen zijn, mochten ontmoeten en met wie we vrienden geworden zijn. Waaronder Laila, Mohammed, Ikrame, Adnan, Badia, Ismael, Saïd, Cédric, Danny, Idriss, Abded, Rachelle, Manu, Arnold, Didier, Arno, Kenny, Cédric, Kristof, Jimmy, Kim, Nele, Alessandro, Allesia, Alper, Bart, Basam, David, Dennis, Emmely, Fabian, Gabriël, Jessica, Jonathan, Kevin, Kristof, Lisa, Megtap, Matthias, Mutalib, Naadya, Nicky, Nicola, Pingo, Roberto, Salvatore, Valencio, Sarah, Sibel, Sien, Stef, Tine, Xavier, Yves, Liesbeth, René, Nora, Morad, Ismaël, Cédric, Roy, Ingmar, Britt, Mesut, Cindy, Egzona, Sonny, Khadija, Souki, An-Sofie, Nawal, Samia, Nico, Albert, Kajaan, Kimberly, Elle, Hakima, Sara, Gulzun, Lynn, Housnia, Stefan, Dounia, Esmā, Andy, Jürgen, Melissa, Kenneth, Benny, Delphine, Edwin, Eileen, Emilie-Elisa, Kentha, Krystian, Maité, Michael, Thibault, Vanessa, Chantal, Dries, Emmanuel, Deletruche, Fikri, Nick, Hamied, Nafeesa, Junior, Martin, Melissa, Steven, Khalie, Sandy, Hakim, Karim, Kenny, Omar, Sandy, Shana, Sebba, Pappa, Sara, Anuresh en Gino.

Ook aan alle andere getalenteerde, grappige, warme jongeren die wij mochten ontmoeten. Je weet wie je bent.

Dank aan Jean-Claude, Philippe, Marc en Pascal voor jullie kritische bijdrage. Robert, Jan en Paul duizendmaal dank voor jullie steun, kritische reflecties, aanmoediging en motivatie.

Tot slot dank aan Bart en Patrick, onze redacteuren. You rock.

INTERIMACTIE
ZWARTBOEK

DE EVOLUTIE VAN WERK, ÉN JONGEREN

JEAN-CLAUDE BRAU

Jean-Claude Brau werkt als begeleider bij het Vormingscentrum Cardijn (CEFOC). Dit is een vereniging voor permanente vorming voor volwassenen uit de arbeidersklasse en zij die ermee solidair zijn.

Jean-Claude heeft een groot deel van zijn leven gewijd aan de (jonge) werkmens. Eerst als proost van de Jeunesse Ouvrière Chrétienne (Franstalige KAJ) vanaf 1972 lokaal, daarna nationaal en van 1991 tot 1995 voor de Europese coördinatie van de KAJ.

Tussen 2003 en 2011 werkte hij als nationaal proost bij de Franstalige Christelijke Arbeidersbeweging (MOC) en het Algemeen Christelijk Vakverbond (CSC).

Jongeren en interimkantoren

"Ja, de werkloosheid neemt toe. Het is gedaan met de volledige tewerkstelling." Het officiële discours herhaalt het tot in den treure. "Je moet flexibel zijn en je mag vooral niet bij de pakken blijven zitten." aldus nogmaals het mantra van de hoge herauten.

"Mijn job maakt me kapot." bekennen zij die een baan hebben. De vakbonden trekken aan de alarmbel en waarschuwen voor de kwalijke gevolgen van stress op het werk.

"Dat werk zou ik nooit willen doen." zeggen studenten op bezoek in een bedrijf waar arbeiders moeten werken aan een hels tempo.

Kortom, werk is een belangrijk gespreksonderwerp in onze samenleving. Binnen het debat over werk neemt tewerkstelling van jongeren een heel bijzondere plaats in. Je kan het daarbij niet hebben over jongeren en werk, zonder te praten over de sleutelrol die uitzendkantoren daarin spelen.

HOE MET KENNIS VAN ZAKEN TE PRATEN OVER JONGEREN EN WERK?

Bezorgdheid om werk is een gemeengoed geworden, maar luistert men in dit verband ook naar de mening van de jongeren? Zij zijn toch een van de groepen in onze maatschappij die het nauwste bij dit debat betrokken zijn? Nu en dan krijgen ze de kans om hun slechte ervaringen openbaar te maken. Wat ze meemaken is soms moeilijk te aanvaarden en zelfs moeilijk te vatten. De stem van de jongeren klinkt echter hopeloos zwak in het veelstemmige koor van de publieke opinie.

Die publieke opinie sust haar geweten met uitlatingen als: "Zij die écht willen werken, vinden werk." De volgende stap in de redenering komt haast vanzelf: "Zij die geen werk hebben, 'willen' eigenlijk niet werken, wat ze ook mogen beweren." Jean Neuville¹ toonde aan dat arbeiders, toch maar drankorgels en dievegebroed, ervan werden verdacht zelf de oorzaak te zijn van hun ellendige leefomstandigheden. Ook vandaag nog sussen heel wat mensen en opinie-

1) NEUVILLE Jean, *La condition ouvrière au XXe siècle, tome 1 : L'ouvrier objet ; tome 2 : L'ouvrier suspect*, Ed. Vie ouvrière, 1976 et 1977.

makers de wereld en zichzelf met die negentiende-eeuws getinte redenering: "Als ze geen werk hebben, dan is dat hun eigen dikke schuld."

Het lijkt er sterk op dat de huidige crisis, die na vele genegeerde voortekens in 2008 genadeloos toesloeg in de financiële wereld, verbazingwekkend genoeg werd aangegrepen om de sociale spanningen (die jarenlang werden aangewakkerd door een neoliberal discours) volledig op de spits te drijven. Is Griekenland niet herschapen tot een levensgroot laboratorium om te onderzoeken wat er gebeurt als je instrumenten van algemene solidariteit afbouwt en buiten de wet stelt? Ook andere landen als Spanje, Portugal en Ierland lopen gevaar. In België betreuren veel politici dat de bezuinigingsmaatregelen te behoudend zijn. Decennia van sociale vooruitgang dreigen in amper een paar maanden tijd volledig te verdampen. Banken redden, krijgt voorrang en 'soberheid' is het ordewoord. Iedereen die zich daartegen verzet, is schuldig of medeplichtig.

Die sombere vooruitzichten smeken om een duidelijk en goed overlegd antwoord op nationaal maar ook op Europees niveau. Dat zou alvast een goed begin zijn. Sinds mensenheugenis is dit de rol van de vakbonden, maar in het bijzonder voor wat de jongeren aanbelangt, is het ook de taak van de jeugdbewegingen, met de KAJ op kop. Hun bijdrage is nodig naast die van recentere, spontaan gegroeide bewegingen. Wat beleven jongeren, werkzoekenden en werknemers? Hoe leven ze? Zij moeten absoluut hun stem kunnen laten horen.

Die stem laat almaar vaker verhalen horen die steeds meer gelijkenissen vertonen met toestanden in de Derde Wereld. Soms lijkt het wel of ze afkomstig zijn uit vrijhandelszones, plaatsen waar enkel de onverbiddelijke wet geldt van winst tot elke prijs. Daarbij wordt die prijs vooral betaald door zij die geen andere keuze hebben dan het aangeboden (opgelegde?) werk te aanvaarden.

EEN BREUKLIJN

Tussen jongeren en de arbeidsmarkt gaapt vaak een diepe kloof. Ze hebben het bijzonder moeilijk om een baan te vinden, o.a. omdat de opleiding op school niet goed aansluit bij de noden van de arbeidsmarkt. Bedrijven vinden de competenties van jongeren onvoldoende, nutteloos of achterhaald. Het is dan al te gemakkelijk om te zeggen dat jongeren niet genoeg beschikbaar zijn voor de arbeidsmarkt.

Het is dan ook heel moeilijk om deze kloof te overbruggen en de gebrekkige werking van de arbeidsmarkt maakt dit probleem alleen maar erger. De overheid laat de zaken te veel op hun beloop waardoor uitzendkantoren een bijna onmisbare schakel worden tussen school en arbeidsmarkt. Wie wil starten op de arbeidsmarkt, kan bijna niet meer om ze heen. Laat ons even dagdromen: uitzendkantoren zijn de schakel tussen de jongere en de arbeidsmarkt. Ze zouden de rol van bemiddelaar, begeleider of woordvoerder kunnen spelen. De werkelijkheid is echter anders. Uitzendkantoren worden meegesleurd in de maalstroom van hun tijd, naar een economie waar alles draait om maximale winst en waar werk verwordt tot kwelling. Werkzoekenden worden een middel, een wingewest. Het doel is niet langer de werkzoekende te begeleiden naar een passende baan, maar naar 'een' baan, punt aan de lijn desnoods ten koste van de werknemer zelf. Uitzendkantoren zijn de voorpost geworden van de onverbiddelijke werking van het neoliberal bestel. Voor veel jongeren worden deze kantoren daardoor het gezicht van een systeem dat het bestaansrecht dankt aan iets anders dan aan het welzijn van werknemers.

Jongeren die hun heil moeten zoeken via uitzendkantoren zijn vaak bijzonder hard in hun oordeel. Het regent dan ook verwijten aan hun adres waardoor je de indruk krijgt dat die een soort bedreigende burcht zijn, bevolkt door boosaardige mensen. Nochtans zijn de mensen aan de andere kant van de balie ook zelf gewoon werknemers. We zouden ook naar hun verhaal moeten luisteren om te kijken of alle zogenaamde tegenstellingen niet slechts oppervlakkige schijn zijn. Wellicht hebben de jongeren en de werknemers van de uitzendkantoren meer met elkaar gemeen dan je op het eerste zicht zou denken.

“Ze hebben geen respect voor ons, ze behandelen ons niet als mensen.” klagen de jongeren. Ontelbare voorbeelden bevestigen het refrein. Dat is het geval wanneer uitzendkantoren mensen met ervaring vragen, terwijl het nu net dat is wat de jonge werkzoekende wil verwerven met zijn kandidatuur. Dat is ook het geval wanneer een uitzendkantoor probeert om een jongere een preciaire baan aan te smeren door vast werk in het vooruitzicht te stellen. De jongere gaat erop in, want aan het einde van de rit lonkt vast werk. Zover komt het echter niet: de overeenkomst wordt voortijdig afgebroken.

Dat gebrek aan respect blijkt ook uit de procedures die uitzendkantoren hanteren. Wanneer de jongere wordt opgeroepen, moet hij/zij zich verplaatsen naar het kantoor om er inlichtingen te verstrekken die net zo goed via de telefoon kunnen worden gegeven. Soms gaan dossiers gewoon verloren en moet al het werk worden overgedaan. Na een afwijzing volgt geen uitleg en niemand vertelt wat er precies fout ging. Met cv's wordt geen rekening gehouden en de schier eindeloze reeks van “We nemen nog contact met je op.” scheidt weinig hoop.

DE EVOLUTIE VAN HET BEGRIP 'WERK' BIJ JONGEREN

In onze westerse samenleving werd werk, vooral sinds de industriële revolutie, een wezenlijk onderdeel van wie je bent en waarvoor je staat. Heel vaak geef je naam, adres, burgerlijke stand en je baan wanneer je jezelf voorstelt. Wee diegene die hier geen waardige baan kan geven. Werk is daarenboven een bron van sociale contacten en ook je recht op sociale zeker-

heid hangt af van je werk. De boodschap is duidelijk: "Ik ben pas écht iemand als ik een baan heb." Het is een wijdverspreid gegeven, maar is het ook universeel?

Natuurlijk zijn er uitzonderingen. Jongeren en volwassenen die werk, zoals onze maatschappij het oplegt, gewoon naast zich neerleggen. Voor die weigering betalen ze een prijs en die nemen ze er bij. Ze leven liever precair dan... Hun keuze stelt de maatschappelijke evidenties niet in vraag en voor andere mensen zijn ze 'marginalen'. Ze zijn echter niet de enigen die anders tegen werk aankijken. In bepaalde samenlevingen en culturen wordt het begrip 'werk' sterk gerelativeerd. Zijn ze dan wel beschaafd, als ze nog niet eens begrepen hebben dat werk de kern van het leven is?

Onze huidige visie op werk is nochtans vrij recent. Voor de opkomst van de industrie was afkomst doorslaggevend. Een aristocraat kon het zich absoluut niet indenken dat hij zich tot werken zou moeten verlagen. Hij leefde nog liever in zwarte ellende. Het liberalisme zong de lofzang van het werk en legitimeerde in één moeite het feit dat de nijvere burgerij zich verrijkte door zogenaamd 'hard' te werken. Tegelijkertijd bezong het socialisme het werk als datgene wat de arbeider een houvast biedt en ook een wapen geeft: met name het weigeren van te werken en dus staken. Ook het sociaal-katholicisme had de waarden van werken ontdekt en zag het als een bijdrage aan de schepping. Is een jonge werknemer niet meer waard dan al het goud van de wereld?

Werk hebben is dus onwaarschijnlijk belangrijk. Niet alleen om je brood te verdienen en toegang te krijgen tot de sociale zekerheid, maar ook als bekroning van je inspanningen op school (tijdens je studies), voor jezelf, je plaats in de maatschappij en je persoonlijke zelfontplooiing. Kortom, een onmisbare dimensie in je leven.

Heel wat jongeren stellen deze opvattingen in vraag.² Van meet af aan eiste de industrialisering totale toewijding van de werknemer: een bijna religieuze onderwerping aan de ideologie. De arbeiders zijn sindsdien erin geslaagd om de schade te beperken: korter werken, betere arbeidsomstandigheden, hogere lonen, een sociale zekerheid die tussenkomt wanneer de werknemer werkloos wordt, met pensioen gaat, ziek wordt of een arbeidsongeval heeft. Al deze verworvenheden hebben mensen de kans gegeven om ook andere aspecten van het leven te leren kennen. Wanneer je aan jongeren vraagt wat de baan van hun dromen moet bieden, komen drie eisen vaak terug: het werk moet hen kunnen boeien omdat het aansluit bij hun persoonlijke mogelijkheden en voorkeuren, het moet de mogelijkheid bieden tot interessante sociale contacten en het moet nuttig zijn.

Het gaat hier duidelijk om kwalitatieve eisen. Jongeren willen kwaliteit, van het werk in het bijzonder en van het leven in het algemeen. Dat is een opmerkelijke evolutie die vandaag een spanningsveld heeft gecreëerd tussen wat de jongere wil en wat de markt van hem/haar verlangt. Een jongere die vandaag werk zoekt, moet meer dan ooit bereid zijn daarvoor alles op te offeren want dat vraagt de markt. De jongeren van vandaag zijn daarentegen steeds minder bereid om af te zien van een aantal zaken die hen nauw aan het hart liggen: een gezin, relatie, vrije tijd, het ontdekken van de wereld... Er groeit een steeds sterker spanningsveld tussen enerzijds de eisen van de banen op de arbeidsmarkt die geboetseerd zijn door de logica van de winstmaximalisatie en anderzijds de steeds meer uitgesproken verzuchtingen van jongeren naar een kwaliteitsvol leven. Heeft niet net hun opvoeding hen geleerd open te staan voor al deze dimensies?

2) Veralgemeen is altijd gevaarlijk. Het is moeilijk om te spreken in naam van 'de' jongeren, zonder daarbij de uitzonderingen uit het oog te verliezen. Toch is het echter geoorloofd om aandacht te hebben voor nieuwe opvattingen die je meer aantreft bij jongeren dan bij volwassenen.

HARDE TEGENSTELLINGEN DIE ZORGEN BAREN

Voor jongeren, vooral voor laaggeschoolden, zijn de eisen van de uitzendkantoren net als genadeloze douaniers. Soms grillig en wispelturig, dan weer als marionetten, strak geregisseerd, maar altijd even onverbiddeijk. Nochtans had de maatschappij deze jongeren een droomwereld voorgespiegeld. Ze hebben geleerd om te investeren in hun studies, de poort naar een baan die beter zou zijn naarmate ze tijdens hun studies goed hadden gepresteerd. Men had hen geleerd dat ze creatief moesten zijn.

Het uitzendkantoor peilt naar hun kennis en vaardigheden, luistert naar hun wensen om hen te kunnen leiden naar een gepaste baan. De jobs die het uitzendkantoor hen uiteindelijk voorschotelt, hebben niets meer gemeen met de verzuchtingen van de jongere en zelfs niet met de competenties en wensen die hij/zij aan de bediende aan de andere kant van de tafel had voorgelegd.

Ze voelen zich pionnen die lukraak over het schaakbord worden geschoven of zelfs gewoon van het bord verwijderd, zonder dat iemand rekening houdt met hun competenties, beschikbaarheid of houding. Wanneer het fout loopt, wordt de schuld vanzelfsprekend bij de jongere gelegd. Geen kip die er zelfs maar aan denkt om de uitsluitingsmachine zelf in vraag te stellen. Het is alsof men hen zegt anderen steeds te respecteren zonder zelf gerespecteerd te worden. Met andere woorden: "Wees altijd bereid en perfect, gij zult niet ziek worden, gij zult geen dierbaren hebben die overlijden, gij zult geen arbeidsongeval hebben en gij zult ook geen ander ongeval hebben." De nieuwe jobs zijn voorbehouden aan superman en superwoman!

Maar welke toekomst heb je dan? Welk leven kan je leiden? Je moet beschikbaar zijn voor je werk, altijd en overal. Is een ander engagement, van welke aard ook, dan nog wel mogelijk? Wat moet je doen met die onbereikbare baan? Hoe vind je de stabiliteit die je nodig hebt om je leven uit te bouwen als volwassene, om een partner te zoeken, een huis of misschien een auto te kopen?

Het gevaar is groot dat jongeren op den duur de 'boodschappen' die ze dag in dag uit in alle toonaarden moeten aanhoren, uiteindelijk zullen slikken. "We hadden graag geweten of u nog wel 'wilt' werken... U bent een nietsnut... U hebt geen voorkomen... Ga nog wat verder rondhangen op het internet." Een dergelijke stigmatisering versmelt uiteindelijk met een gevoel van machteloosheid en voedt defaitisme, frustratie of woede.

De vraag moet gesteld worden of die mooie vacatures, die de illusie wekken van schitterende carrièremogelijkheden, niet veeleer een onderdeel zijn van een grote pr-campagne van bedrijven die bezorgd zijn om hun imago bij de publieke opinie? Jobaanbiedingen publiceren is één zaak. Jonge werknemers aanwerven is een andere. Wat moet je anders denken van die al te gemakkelijke tests die uiteindelijk niets testen? Of zijn bedrijven misschien op zoek naar andere informatie, zonder dat de testpersoon dat beseft? Is activering van werklozen niet veeleer een methode om mensen aan het lijntje te houden, om ze in het gareel te laten lopen, te beginnen met de jongeren die altijd klaar moeten staan voor jobs die niet komen? Gaat het

in werkelijkheid niet om een verdoken vorm van voorraadbeheer, om het aanhouden van een permanente werfreserve van mensen die hebben geleerd om ter beschikking te staan, zonder beperkingen? In dat geval staan we niet ver meer af van de toestanden die zo treffend gestalte krijgen in de film *Daens*. Dit is de realiteit terwijl wij dachten dat wantoestanden uit de 19de eeuw verleden tijd waren.

EN TENSLOTTE, WELKE VOORUITZICHTEN?

Het is een tijd van eisen en duidelijke acties vanwege jongerenorganisaties en vakbonden. Laten we hier kort een paar van de grote krachtlijnen van die beweging samenvatten.

Het leven van een mens is meer dan werken alleen

De industriële samenleving verhief werken tot de kern van ons bestaan. Wij willen dat plaatje bijsturen. We willen werk herleiden tot de juiste proporties, tot een – weliswaar waardevol – onderdeel van ons leven. Wij hebben behoefte aan een meer globale benadering van het leven. "Leven is meer dan alleen maar werken!"

Werk is een recht voor iedereen

Hoewel we niet willen dat het leven wordt herleid tot werken alleen, erkennen we het belang van werk in ons leven. Iedereen heeft recht op een baan. Geen enkele groep, geen enkele categorie mag dat recht worden ontnomen. Geen discriminatie omdat je een vrouw bent of een jongere, een oudere, een migrant of een mindervalide. In plaats van uitsluiting wettelijk te regelen, moet de wetgever ervoor zorgen dat ook zij die het heel moeilijk hebben op de arbeidsmarkt eerlijke kansen krijgen.

OORZAKEN EN GEVOLGEN VAN INTERIMARBEID

PHILIPPE DEFEYT

Philippe Defeyt is econoom bij het Instituut voor Duurzame Ontwikkeling en voorzitter van het OCMW van Namen.

INTERIMARBEID EN WERKONZEKERHEID VANUIT EEN MACRO-ECONOMISCH PERSPECTIEF

Wanneer we België vergelijken met andere Europese landen als Spanje en Duitsland, om maar twee uitersten te noemen, stellen we vast dat ons land het nog relatief goed doet op vlak van werkzekerheid. We ontsnappen echter niet aan structurele grondtrekken enerzijds en conjuncturele evoluties anderzijds.

In periodes van conjuncturele onzekerheid en crisis neemt tijdelijke arbeid onder de vorm van uitzendarbeid toe. Dat bedrijven niet goed weten wat ze voor de toekomst mogen verwachten kan één reden hiervoor zijn. Een andere verklaring is dat een groeiend aantal ondernemingen goedkoper personeel denkt aan te werven en te testen via uitzendarbeid. Uitzendkantoren nemen taken als selectie en opleiding op zich, maar we kunnen stellen dat dit in veel gevallen een slechte economische keuze is omdat uitzendarbeid duur is. Een verpleegster aanwerven via een uitzendbureau bijvoorbeeld, kost dubbel zoveel als via andere kanalen.

Wat werkloosheid betreft zal 2012 sinds 2000 het slechtste jaar zijn. Wanneer we de arbeidsmarkt van jongeren als voorbeeld nemen, zien we dat de jongerenwerkloosheid tussen 2010 en 2011 is gedaald, maar dat het niveau nog steeds hoger ligt dan dat van 2008. Er zijn nog steeds meer dan 100.000 werkzoekende jongeren en de voorspellingen zijn dat dit cijfer opnieuw zal stijgen. Het percentage van jongerenwerkloosheid blijft rond 20% schommelen, wat schandalig hoog is. Men weigert de kern van het probleem, dat er niet genoeg werk is voor iedereen, te zien en de maatschappij biedt daar voorlopig nog geen afdoend antwoord op. Daarenboven weten we dat het vooral de jongeren zijn die de onmiddellijke gevolgen dragen van periodes van economische vertraging omdat de omstandigheden niet optimaal zijn om hen op te nemen in de arbeidsmarkt.

De crisis en structurele evoluties hebben als gevolg dat we een toename van de onzekerheid kennen en dat we, ondanks ons sociaal vangnet, steeds kwetsbaarder worden voor tegenslagen in ons leven. Hoewel het doeltreffend is, kent dit vangnet een belangrijke zwakte: het behandelt diegenen onderaan de inkomstenschalen niet op dezelfde manier.

DE EVOLUTIE VAN INTERIMWERK - EEN PROEFTUIN VOOR DE TOEKOMST VAN DE ALGEMENE ARBEIDSVORWAARDEN

Er rijzen stemmen om uitzendcontracten zelfs uit te breiden naar de publieke sector. Men heeft echter een globaler zicht nodig om deze evolutie te begrijpen. Allereerst spelen de kosten van ontslag of aanpassing mee. Ik wil hiermee niet gezegd hebben dat we afstand moeten doen van de sociale zekerheid, maar we mogen niet ontkennen dat ontslagregeling, vooral dan voor bedienden, wel een belangrijke rol gespeeld heeft.

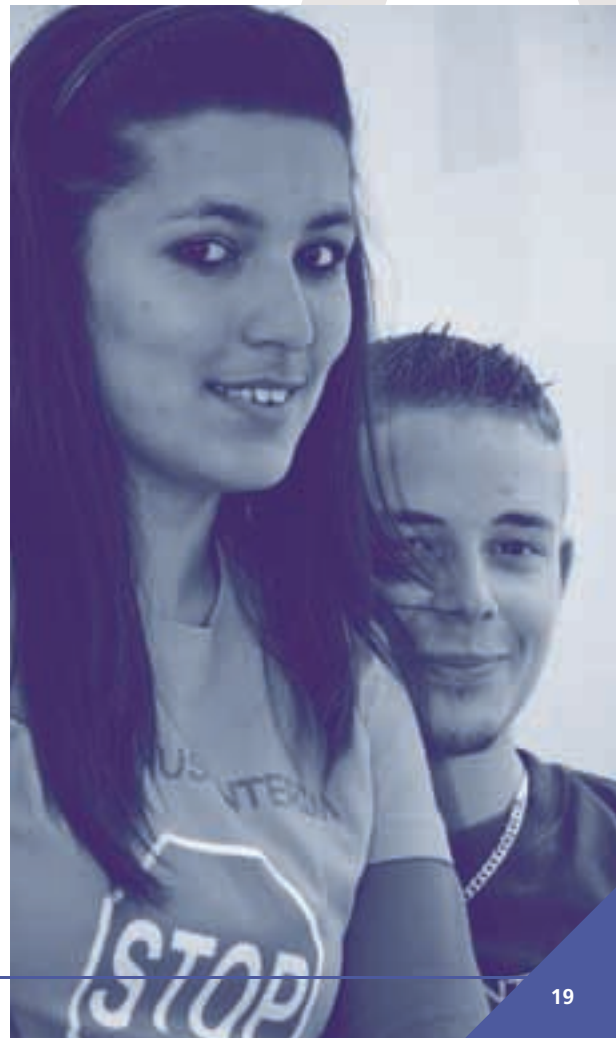
Onafhankelijk daarvan is ook ons patroon van consumeren van invloed. Vandaag gebeurt dit vooral op bepaalde ogenblikken van de week, de maand en het jaar met meer en meer activiteitspieken tot gevolg. Bovendien wordt dit nog versterkt door de huidige economische

context. Een goed voorbeeld is dat van een schoenenwinkel. Voor een verkoopster lijkt het onaanvaardbaar om tijdelijk of in *split shifts* te werken, maar kunnen we het de kleinhandelaar kwalijk nemen dat er tussen 10 en 13 uur weinig klanten komen en het personeel die uren dus voor niets betaald moet worden? De tijd waarin de economische situatie anders was en waarin de werkgever andere waarden kon toegedaan zijn (en werknemers aanwierf en tewerkstelde ook wanneer er minder werk was) is spijtig genoeg voorbij. Nu moet het anders.

Om een meer algemene analyse van onzekere en tijdelijke arbeidsvoorwaarden te maken, moeten we een onderscheid maken tussen het profiel van de werknemers en de sectoren. Ten eerste zal er in de sectoren waar onzekerheid zo goed als structureel is, vb. horeca en dienstencheques, weinig helpen. Ten tweede moeten we er rekening mee houden dat hoe meer competenties een werknemer heeft, hoe meer de werkgever zal aarzelen om de flexibiliteit en het 'personeelsverloop' te organiseren. Men weet heel goed dat het duur is om mensen te ontslaan en opnieuw in dienst te nemen ook omdat deze kosten gekoppeld zijn aan de opleiding en overgangperiode (wanneer iemand in een bedrijf begint te werken, is die niet onmiddellijk operationeel). Een bedrijf heeft daarenboven behoefte aan een vaste kern die alles kan opvolgen, organiseren en leiden. Ook voor zeldzame competenties als moeilijk te vinden profielen of jobs die een langdurige opleiding vragen, houdt het geen enkel voordeel in om werknemers uit elkaar te halen en nieuwe mensen aan te werven alleen maar omdat de conjunctuur met 5% daalt. Hierdoor kende economische werkloosheid zo'n enorm succes voor bedienden. In België en Duitsland konden hierdoor duizenden banen worden gered, banen die in een ander tijdperk waarschijnlijk zouden zijn geschrapt.

WERKEND EN TOCH ARM

Bij het OCMW van Namen stellen we een evolutie vast binnen het publiek dat een beroep op ons doet. Het stijgt ontegensprekelijk in aantal en in percentage, zowel in absolute als relatieve termen en bestaat steeds meer uit personen die werken maar netto minder verdienen dan het leefloon. Dit geldt in 90% van de gevallen voor twee categorieën van werknemers. Enerzijds zijn er de alleenstaande moeders met kinderen. Wanneer ze deeltijds werken, is de kans groot dat ze minder dan 1040 euro per maand verdienen. Het klassieke voorbeeld is arbeid met dienstencheques waarbij men 600 of 700 euro verdient en het OCMW het verschil moet bijpassen. Anderzijds is er de groeiende categorie van

hoofdzakelijk mannen die uitzendarbeid verrichten. De ene maand werken ze een week, de volgende maand helemaal niet en telkens of op bepaalde ogenblikken van het jaar halen ze de leefloongrens niet.

Wanneer we het hebben over aanvaardbare inkomsten, kent een bepaalde groep vandaag drie categorieën van inkomsten: uit arbeid, van een werkloosheidsuitkering en leefloon en ondanks deze eerste twee valt deze groep toch nog onder de interventiedrempel van het OCMW.

DE GEVOLGEN VAN ONZEKERE ARBEID EN HET TEKORT AAN WERK

De gevolgen zijn zowel economisch als sociaal van aard. Zo kunnen jongeren zich niet inschrijven voor sociale activiteiten op lange termijn en op die manier tijd doorbrengen met anderen. Dit beïnvloedt ongetwijfeld betrokkenheid en engagement in de maatschappij. De economische gevolgen zoals het afsluiten van een lening of over financiële zekerheid beschikken kan leiden tot problemen bij samenwonen, een gezin stichten en zelfs tot het niet in staat zijn tot een grotere aankoop van pakweg een wagen of koelkast te kunnen inplannen. Bovendien mogen we ook het minderwaardigheidsgevoel niet vergeten dat ontstaat doordat mensen zelden of beneden hun competenties werken. Ze krijgen de indruk dat ze hulpmiddelen zijn en dat ze worden gebruikt zonder dat er rekening wordt gehouden met persoonlijke aspiraties. Al deze problemen worden niet erkend in de analyse van onzekere en flexibele jobs die vandaag gelijke tred houden. We moeten ons afvragen wat voor leven iemand heeft die maandag van 9 tot 10 uur 's ochtends werkt, woensdag van 15 tot 18 uur en vrijdag van 12 tot 14 uur. Wie biedt men bv. een contract in een callcenter aan, met weekendwerk en tegen een laag loon? Jongeren of werkzoekenden die bereid zijn om het even wat aan te nemen zodat ze toch maar in orde zijn met de RVA. Deze logica is toch te gek voor woorden!

Omdat het belangrijk is het debat open te trekken, moeten we voor dit type contracten ook stellen dat er een verschil is tussen meer kwetsbare werknemers en zij met bepaalde competenties. Deze laatste groep kan tijdelijke contracten (uitzendwerk of contracten van bepaalde duur) nog aanvaardbaar vinden en misschien gebruiken als hulpmiddel om bijvoorbeeld de juiste job te vinden zonder er financieel in grote problemen mee te komen. Het hoeft dus niet altijd de aard van het contract te zijn die automatisch onzekerheid creëert. Tijdelijke en flexibele contracten veroorzaken vandaag vooral problemen voor werknemers die minder gewapend zijn.

Er is nog een externe factor die de impact van werken met tijdelijke contracten bepaalt: het feit of iemand een gezin heeft en of de relatie met de partner al dan niet stabiel is. We mogen zeker de ogen niet sluiten voor de onzekerheid die bepaalde contracten creëren, maar het spreekt voor zich dat men een ander leven leidt al naargelang men zich in een of andere situatie bevindt. Uit onderzoek blijkt dat zij die het meest aan onzekerheid worden blootgesteld, jongeren en alleenstaande vrouwen zijn en dan vooral zij die gemiddeld, laag of heel laag zijn opgeleid. Voor hen zijn dergelijke contracten een vorm van onzekerheid en bovendien bevorderen ze deze nog. Ter verduidelijking: onzekerheid van deeltijds werken met

dienstencheques heeft een andere impact op een alleenstaande moeder dan op iemand die samenwoont met een partner met een stabiel inkomen.

Een ander element waarmee we rekening moeten houden is in welk stadium van zijn leven iemand zich bevindt. Een uitzendcontract gedurende drie maanden op 25-jarige leeftijd om een bepaalde sector af te toetsen is niet hetzelfde als bij ontslag moeten terugvallen op onzekere inkomsten. Of men al dan niet kinderen heeft, al dan niet samenwoont en toekomstperspectieven heeft, kan de impact van dergelijke contracten vergroten. Bij een combinatie van gunstige voorwaarden zoals een contract voor overgangperiode, korte duur van contracten, een omgeving waarop men kan rekenen, kan de situatie aanvaardbaar en leefbaar zijn. Maar in veel andere gevallen valt moeilijk te leven met deze zwakkere, onzekere positie.

Het beroep van verpleegster is een goed voorbeeld van wat voor de ene persoon onzekerheid biedt, maar voor de andere niet. Sommige verpleegsters hebben ergens een vast contract en doen daarnaast nog uitzendarbeid wanneer het hen uitkomt. De dag dat ze beslissen dat ze uitzendarbeid willen verrichten, zullen ze die zeker vinden in tegenstelling tot andere uitzendkrachten. Ze stoppen wanneer ze willen en kunnen bepaalde contracten weigeren. In dat geval ligt de krachtsverhouding juist. Dit is niet het geval voor zij die nauwelijks werk vinden. Er is bijvoorbeeld veel vraag naar arbeidskrachten bij Quick terwijl de arbeidsomstandigheden er slecht zijn. Dat een grote groep mensen geen werk vindt, zorgt ervoor dat de werknemers meer onder druk komen te staan. Daarbij neemt ook de flexibiliteit toe: uitzendkantoren weten dat ze een uur op voorhand kunnen bellen en dat er altijd iemand bereid zal zijn om te komen werken.

DE TOEKOMST

Het is moeilijk om te gissen wat de toekomst zal brengen, maar veel redenen om optimistisch te zijn hebben we niet. De maatschappij is hoe langer hoe minder in deze problematiek geïnteresseerd en pas wanneer iemand uit hun omgeving ermee te maken krijgt, beginnen ze het te begrijpen. Een bepaald aantal ouders uit de lagere middenklasse worden verrast: ze betalen de studies van hun kinderen en dan blijkt dat ze geen werk vinden of dat ze

een job aangeboden krijgen van 800 euro per maand. Maar tussen dat en echt iets doen dat door de maatschappij ondersteund wordt, ligt nog een schandalig lange weg.

Natuurlijk kunnen we opnieuw met voorstellen komen zoals de herverdeling van de arbeidstijd, basisinkomen of de aanvulling van de werkloosheidsuitkering uit het verleden. Maatregelen die vroeger meer aanvaardbaar waren dan vandaag. We zouden ook de arbeidsstelsels kunnen herzien, maar het is al duidelijk waartoe dat zal leiden: als we aan grote winkels het verbod op split shifts opleggen, dan zullen zij gewoon arbeidscontracten van 1/3 voltijds voorleggen. Het is onaanvaardbaar om dergelijke evoluties op de arbeidsmarkt die het sociale en familiale leven steeds meer bemoeilijken, toe te staan.

In Frankrijk heeft men een concrete maatregel opnieuw gelanceerd en gedynamiseerd, maar die zal hier niet aanslaan: groepen van werkgevers. Bijvoorbeeld: tien werkgevers uit de horecasector nemen samen een boekhouder in dienst. Dit is ook denkbaar voor seizoensarbeiders of 'hulpkrachten' omdat niet iedereen op dezelfde dag evenveel werknemers nodig heeft. Dit type maatregelen is op wettelijk vlak moeilijk te organiseren en moet daarom geleidelijk aan vorm krijgen zonder de nood aan flexibiliteit uit te sluiten.

Spijtig genoeg zie ik vandaag onvoldoende dragende, sterke en overtuigende krachten met een aanvaardbaar alternatief. Op lokaal niveau lijkt er niet veel bewegingsruimte meer, met uitzondering van de publieke sector waar nog een en ander geregeld kan worden. De vakbonden wacht een enorme uitdaging omdat zij veel minder ingebed zijn in de uitzendsector die veel te veranderlijk is. Ten slotte zijn er de politieke verantwoordelijkheden die de voorwaarden en regels om uitzendwerk te organiseren moeten beheren, maar ook de toepassing van deze regels moet extra in de gaten gehouden worden.

DE FEITEN: JONGEREN GETUIGEN

TERWIJL WE WERK ZOEKEN	24
De job die we je beloofden, kan toch niet doorgaan.	24
Of een job binnen onze mogelijkheden of dromen ligt, is niet van tel!	32
Het is helemaal niet duidelijk wat het verband is tussen de vele testen en de jobs waarvoor we solliciteren!	35
Vacatures in de etalages zijn niet echt!	38
Ze lokken ons naar hun kantoren met onbestaande vacatures	43
Ze beloven ons op te volgen, maar daar komt in de praktijk niet veel van terecht	46
Houden ze onze dossiers eigenlijk wel bij?	51
Ze willen ons niet eens inschrijven!	54
TUSSEN WERK ZOEKEN EN WERKEN	56
Hou je beschikbaar, je staat op 'reserve'!	56
Mogelijk of niet, je moet onmiddellijk beginnen	58
EN ALS WE DAN WEL EEN JOB KRIJGEN	60
Interimcontractjes voor onbepaalde duur	60
We mogen geen mens zijn, anders krijgen we geen nieuw contract	63
'Optie vast', maar het vaste contract komt nooit	68
Zelfs met de betaling zijn ze niet correct	71
EN ALS DAT NOG NIET GENOEG IS	73
Ik ben een mens, geen dier! Behandel me dan ook als een mens!	73

De job die we je beloofden, kan toch niet doorgaan.

Het gebeurt heel dikwijls dat ons een job wordt beloofd, die dan uiteindelijk niet doorgaat. Soms komen we op het werk toe en blijkt dat iemand anders onze job al heeft ingevuld.

Andere keren zijn we op weg naar het interimkantoor om een contract te tekenen en krijgen we een sms of telefoon dat de job niet meer kan doorgaan.

Wanneer wij horen dat er een concrete job is voor ons, zijn we natuurlijk blij: er is weer een kans op een inkomen, een nieuwe ervaring en het gevoel nuttig te zijn. Dan horen dat er toch geen job is, is een enorme teleurstelling.

Beloofte maakt schuld! Dat is een kwestie van respect.

D., 18 jaar, Sint-Niklaas: "Randstad had mij gebeld voor een job in VF Europe. Ik moest in het bedrijf testen gaan afleggen. Ik deed de testen en op het bedrijf zeiden ze tegen mij dat de testen goed waren. Randstad belde mij een beetje later nog op om te zeggen: "Je testen waren goed, je bent aangeworven voor de job. We laten je nog weten wanneer je mag gaan werken." Ik hoorde er niets meer van, dus belde ik de dag erna terug naar Randstad. Nu zeiden ze plots: "Ja sorry, we hebben je toch niet meer nodig." Op één dag waren ze helemaal van gedachten veranderd. Hoe kan dat?"

A., 21 jaar, Genk: "ASAP belde me om te zeggen dat ze een job voor me hadden. Ik kon beginnen in het werkhuis van Hengelhof. Toen ik me ging aanmelden, was er geen job. Ze hadden nog nooit van die job gehoord."

W., 20 jaar, Genk: "Ik kreeg een bericht van Synergie dat ze werk in de productie voor mij hadden. Toen ik aankwam, was die job al ingevuld en de con-

sulente zei tegen mij: "Het was om te zien of je nog wou werken."

D., 21 jaar, Ieper: "Forum Interim belde me op voor een job bij Berca te Poperinge. Ik ging dezelfde dag nog naar Forum Interim en de consulente zei: "Oei, mijn klant is nu juist haar gsm kwijt en ik kan haar niet bereiken." Toen ik de dag nadien terugging, zei ze: "Oh ja, ik heb die klant een half uurtje geleden aan de lijn gehad, maar ze heeft ondertussen al iemand anders aangenomen."

A., 24 jaar, Oostende: "Op maandag 7 november kreeg ik van Start People goed nieuws! Ik mocht een contract tekenen als magazijnier in de Spar in de Langestraat. Ik mocht op woensdag beginnen werken en de consulente zei dat ik de volgende dag mijn contract mocht gaan tekenen. Toen ik de volgende dag naar Start People ging, lag het contract niet klaar. Ze zei echter wel: "Het is in orde, ga morgen gewoon naar de Spar en je zal kunnen beginnen. Je contract zal dan later komen." Dus ik ging

op woensdag naar mijn werk. Daar bleek dat er een miscommunicatie was, want er was een andere jongen in mijn plaats en hij had zijn contract wel kunnen tekenen!”

A., 24 jaar, Oostende: “Via de VDAB werd ik op de hoogte gebracht van een vacature bij McCain. Ik had daar al eens met dagcontracten gewerkt, dus ik had al ervaring. Ik ging me daarvoor aanmelden bij Adecco op 10 november. De consulente zei: “Je hebt daar inderdaad al ervaring, dus ik zal je het contract laten tekenen want je zal daar direct kunnen beginnen. Je moet wel eerst testen doen, dat is de procedure, gewoon omdat je dan een bewijs zal hebben dat je geslaagd bent. Zit er maar niet mee in, je hebt de job.” Ik deed dus die testen en mocht in de namiddag mijn contract gaan tekenen. Ik ben toen wat gaan eten en ben terug naar Adecco gegaan. Toen zei de consulente: “Sorry, je zal toch niet kunnen beginnen, want er is iemand anders in de plaats gekomen.”

E., 22 jaar, Oostende: “In oktober mocht ik bij Randstad eindelijk nog eens een contract tekenen om in de staalfabriek in Oostende te gaan werken. Yes! Dat was wat ik wou! De volgende dag stond ik vroeg op om mijn contract te gaan tekenen en vertrok ik vol goede moed op mijn fiets. Toen ik aan de rode lichten stond, keek ik eens naar mijn gsm. Ik zag dat ik een gemiste oproep had. Ik luisterde en het was Randstad om te zeggen dat de job niet meer zou doorgaan.”

W., 20 jaar, Oostende: “Start People belde me in maart 2011 's morgens op om te vragen of ik dringend wou komen om een dagcontract te tekenen om in Lay's te werken. Wow, ik had nog nooit meegemaakt dat ze persoonlijk belden en dat er zoveel zekerheid was op een job. Ik ben direct op mijn fiets gesprongen. Toen ik daar aankwam, zei de consulente: “De job is net weggegeven.” Ik vroeg aan hen hoe dat kwam, want ik was onmiddellijk gekomen. Blijkbaar hadden ze naar verschillende mensen gebeld en de eerste die daar aangekomen was, kon

het contract tekenen. Werk zoeken is wel geen wedstrijd, hé maar zij maken er precies een race van!”

J., 23 jaar, Oostende: “De consulente van Accent zei tegen me in december: “Proficiat, je kunt beginnen.” Het was voor een job als magazijnier in de Spar. De volgende dag zou ik een contract mogen tekenen en ik zou dagcontracten voor onbepaalde duur krijgen. Yes, werk! Nog geen twee uren later belde Accent me echter terug: “Sorry, de job in de Spar kan niet meer doorgaan.” Ik wilde de reden nog vragen, maar de consulente had de telefoon al opgehangen!”

L., 26 jaar, Oostende: “De consulent van Accent zei me in december dat ik in De Zeebries, een restaurant op het Wapenplein, mocht beginnen. Alles was in kannen en kruiken, ik mocht me er de volgende ochtend gaan aanmelden. Ik kwam daar dus aan, gaf de chef een hand en deed mijn vest uit. Dit deed ik omdat ik dacht dat ik personeelskledij zou moeten aandoen. Toen zei de chef: “Wat doe jij? Het is vandaag nog maar een gesprek. We zoeken pas

een jobstudent voor binnen een maand, tijdens de kerstvakantie." Mijn antwoord was: "Ten eerste, ik ben geen jobstudent meer en ten tweede ze moeten mij informeren dat dit een sollicitatiegesprek is en me niet meedelen dat ik er mag beginnen de volgende dag!"

K., 21 jaar, Gent: "T-interim belde mij op om te gaan werken bij Van Gansewinkel in Evergem. Het was nog om dezelfde dag te beginnen, dus ik liet alles vallen en ik ben direct vertrokken naar ginder. Toen ik onderweg was, belde T-interim mij opnieuw op om te melden dat het niet meer nodig was en dat ik mocht terugkeren. De kosten om mij te verplaatsen, was ik kwijt."

J., 21 jaar, Gent: "Aan AGO had ik gevraagd of ze een job voor mij hadden waarvoor geen ervaring nodig was. "Ja," antwoordde de consulente, "bij Campina in Sleidinge." Dat was perfect voor mij, want Sleidinge is nog geen vijf kilometer verwijderd van mijn woonplaats Evergem. De dag nadien kreeg ik al een telefoon: "Het spijt ons, maar die vacature is net weg." Het is om gek te worden."

J., 21 jaar, Gent: "Afgelopen vrijdag heeft Start People mij nog gebeld: "Hallo, we hebben een interessante vacature voor jou, kan je eens langskomen?" Onmiddellijk ben ik er naartoe gegaan. De 'interessante vacature' bleek een job te zijn als deeltijds afwasser. Ik mocht mij voorstellen aan dat restaurant maandag. Toen ik er die maandag naartoe ging, bleek dat niemand er iets van afwist en dat ze ook niemand meer zochten. Het interimkantoor gaf als uitleg dat het een vergissing was. Daarmee was de kous voor hen af."

S., Brugge: "Ik mocht gaan proefdraaien bij bakkerij Flanders via Accent. Ik mocht op gesprek gaan bij de werkgever en dan zou ik een paar dagen moeten proefdraaien. Het gesprek klonk positief: ik heb ervaring, ben geschoold en dat was positief zei de werkgever. Ik moest wel nog niet meteen proefdraaien, dat was voor de week nadien. Een paar da-

gen later belde het interimkantoor dat de job weg was. Iemand anders had die job gekregen."

C., 24 jaar, Brugge: "Vandaag ben ik naar Adecco geweest. Daar vroegen ze me eerst weer waar ik allemaal al gewerkt had, terwijl ze toch eens naar mijn cv konden kijken. Maar nee, ik moest het nog allemaal eens uitleggen. Weeral. Het was voor een job in de Casa. Ik zag dat goed zitten. Nadat ik mijn uitleg echter had gedaan, zeiden ze dat die job toch niet voor mij was, want er waren nog andere kandidaten."

J., Brugge: "Ik mocht beginnen in een restaurant op het strand. Mensen die daar ook werken, wonen in Brugge en gingen mij meenemen. Op de dag zelf ging ik naar hen toe, maar er was niemand thuis. Dat vond ik al raar, dus ik belde naar het restaurant. Ze zeiden dat Tempo-Team hen had opgebeld omdat ze iemand anders hadden gevonden en zij was nu aan het werk. Ik reageerde verontwaardigd: "Wablief, iemand anders gevonden? Ik stond wel voor jullie deur!" "Sorry," zeiden ze. "je moet niet meer langskomen." Blijkbaar was dat meisje een familielid van één van de consultants en daarom mocht zij beginnen."

K., Brugge: "Ik mocht via Daoust op maandag naar Pizzahut gaan om er een proefdag te draaien. Toen ik aankwam, zeiden ze: "We kennen je niet, je staat niet op de lijst en er is al iemand anders in je plaats."

K., Brugge: "In december had Accent mij een job beloofd bij Jaegerson in Beernem. Ik had er een proefdag gedraaid eind december, moest me vrijhouden en op 9 januari zou ik er mogen beginnen. Zeker! Plots lieten ze mij de dag ervoor weten dat ze niemand meer zochten, maar op hun website stond dat ze nog veel mensen nodig hadden. Ik heb gebeld naar de baas zelf, maar die zei ook dat ze niemand meer nodig hadden. Daar stond ik mooi zonder werk."

K., Brugge: "Ik was bij Accent en ze zeiden me dat ik de volgende dag op gesprek mocht gaan in

hotel Casselberg. Ik sprong een gat in de lucht. Na het gesprek was de baas content, hij ging diezelfde week nog van zich laten horen en zei: "Als het niet van mij is, dan wel van het interimbureau. Goed of slecht, je zal wel iets horen." Ik heb er niets meer van gehoord."

S., Brugge: "Synergie had me gebeld, ik mocht mee met het havenbusje naar Zeebrugge. Ik moest om 7u 30 aan het Zand staan. Ik stond klaar en toen zeiden ze me dat ik niet op de lijst stond. Ik mocht dus weer naar huis vertrekken."

W., Brugge: "Bij AGO zeiden ze dat ik de volgende donderdag bij Paverko mocht beginnen. Ze zouden me de dag nadien bellen voor de verdere details. Die bewuste dag hoorde ik niets, woensdag ook niets en

donderdag nog niets. Omdat ik niets hoorde, belde ik zelf maar. Weet je wat ze zeiden? Dat de afstand naar het werk te ver was! De consulenten zagen dat niet zitten. Ik zag dat nochtans wel zitten."

B., 22 jaar, Aalst: "De eerste dag dat ik bij Euromold begon op 16 april 2011, kwam ik aan bij de receptie en daar zat nog een jongen, ook gestuurd door Randstad. Ik zei hem dat ik mocht beginnen bij Euromold. Die jongen was zeer enthousiast en zei: "Ik mag hier ook beginnen!" Toen kwam een vrouw van de personeelsdienst en zei: "Goedemorgen." Ik was bij haar op sollicitatiegesprek geweest, ze herkende mij nog maar die andere jongen kende ze niet. Ze zei tegen die jongen ook goedemorgen en vroeg wie hij was. De jongen zei dat hij kwam voor de vacature van magazijnier. De vrouw zei dat

er waarschijnlijk een misverstand moest zijn omdat ik daar vandaag begon te werken als magazijnier. Die jongen was zeer verbaasd en zei dat hij een sms had gekregen van Randstad dat hij mocht beginnen als magazijnier. Die jongen zag er wel heel teleurgesteld uit! Ik vond dat echt jammer voor die jongen. Hij is naar huis moeten gaan.”

T., 24 jaar, Aalst: “Ik mocht gisteren gaan solliciteren bij Dreamland in Denderleeuw. Iemand van Randstad Hopmarkt belde mij om te vragen of ik dat zag zitten. Ik zei dat ik dat zeker zag zitten. Hij zei dat hij nog een sms zou sturen met het adres en wanneer ik daar moest zijn. Hij heeft mij om 12u 20 gebeld. Om 12u 30 stuurde hij de sms dat ik om 17u 30 mocht gaan solliciteren. Mijn papa heeft mij gebracht met de auto. Toen ik er bijna was, kreeg ik nog een sms: “Beste, het gesprek kan vandaag niet doorgaan! Kan je me even bellen a.u.b.? Mvg.” Ik was er bijna, hé! Ik heb om 17u 22 dat sms-bericht gekregen en om 17u 30 moest ik daar zijn!

N., 21 jaar, Aalst: “Ik ben om 15u 15 langsgedaan bij iemand van Randstad Hopmarkt. Hij heeft gezegd dat ik meteen mocht gaan solliciteren bij de

GB aan het Hoveniersplein in Aalst. Er was nog maar net iemand ontslagen wegens diefstal. Ik ben dus meteen gegaan. Ik kwam daar toe met de brief die ik meegekregen had. In de GB zeiden ze dat er al iemand van Randstad gestuurd was die er nu al aan het werk was.”

S., 24 jaar, Aalst: “Ik ben op maandag 20 augustus naar Start People gegaan. De consulente vroeg: “Wil je een test doen? Ze zoeken mensen voor de depots in Zellik om daar te werken.” Dat zijn de depots van Delhaize en ik heb fysieke, technische testen voor inzicht gedaan. Ik ben er twee uur mee bezig geweest. De consulente zei dat de testen goed waren en zei: “Ik ga je bellen wanneer je daar mag starten.” Ze heeft mij niet meer gebeld. Ik heb dan twee dagen later zelf gebeld en de consulente antwoordde: “Nee, alles is al ingevuld.”

K., 21 jaar, Antwerpen: “In januari kreeg ik door Manpower een job bij Mexx (te Wijnegem Shoppingcenter) met optie vast. De dag dat ik moest beginnen belden ze me op dat het toch niet meer nodig was omdat iemand zich spontaan was komen aanbieden om er te beginnen werken.”

K., 21 jaar, Antwerpen: "In februari belde Manpower me om in Di te Brasschaat te gaan werken. De dag dat ik moest beginnen, belden ze me op dat het niet meer nodig was. Dus ik ging terug naar huis. Een dag later krijg ik een telefoon van de bazin van Di met de vraag: "Waarom ben je gisteren niet komen opdagen?" Ik heb toen gezegd dat Manpower me had gebeld om te zeggen dat het niet meer nodig was. De bazin wilde me niet geloven want ze had naar Manpower gebeld en zij hadden gezegd dat ze ervan niets wisten! Tja, begin dan maar eens te beweren dat dat niet klopt. Ik heb wel onmiddellijk naar Manpower gebeld om te vragen wat er nu juist was misgelopen. Mijn contactpersoon zei me dat ze me was vergeten te bellen!"

J., Gent: "Vorig jaar had ik een vacature zien hangen bij Synergie. Ik moest testen doen en die waren goed. Ze hebben me gebeld en ik mocht langskomen. De job zou voor mij zijn en ik zou 12 euro per uur verdienen. Een paar uur later belden ze terug: "Iemand anders heeft al getekend voor de job."

M., 21 jaar, Mechelen: "Twee jaar geleden belde AGO interim me op met de vraag of ik al werkte en eventueel geïnteresseerd was in een baan bij een groentebedrijf. Ik antwoordde ja en toen de consulente me opzocht in de computer zei ze dat ze mijn rijksregisternummer kwijt was. Ik zei haar dat ik dat meteen zou brengen, wat ik dan ook gedaan had. Toen ik daar was, nog geen twintig minuten later, zei ze me dat de job net weg was. Ik reageerde verbaasd: "Ik ben geïnteresseerd en je wist dat! waarom heb je niet gewacht?" Haar antwoord was: "Zijn dossier was wel in orde."

S., 20 jaar, Mechelen: "Ritmo Interim zei tegen mij dat ze gingen bellen om een soort rollenspel te spelen (aan de telefoon). Als het rollenspel goed verliep dan mocht ik sowieso beginnen. Ze zouden me later op de dag bellen om de dag erna een afspraak te maken omdat het rollenspel de dag zelf niet kon doorgaan. Dat hebben ze niet gedaan en ik ben dan teruggegaan. Mijn vraag luidde: "Jullie gingen me toch bellen voor dat rollenspel?" Hun antwoord:

"Oei, we zijn vergeten te bellen." Dat gebeurde twee weken geleden."

E., Mechelen: "Adecco heeft het me al drie keren iets beloofd. De eerste keer was het voor een vacature in Zaventem waar een baan vrij was. Ik heb hiervoor testen afgelegd die goed waren en ik kon beginnen. Na een week ging ik weer langs om te horen wat de stand van zaken was. De consulent zei me: "Er is geen vacature, zodra er iets beschikbaar is dan gaan we contact met je opnemen."

N., 20 jaar, Mechelen: "Ze hebben me eens gebeld toen ik buiten Mechelen was met enkele vrienden. Toen ze me belden heb ik gezegd: "Ik kan binnen een uur in Mechelen zijn en ik zal meteen naar ASAP komen." De consulente zei tegen me: "Oké dan zal ik je naar de werkplaats brengen." Ik heb toen gelopen voor mijn trein en die nog net

gehaald. Toen ik van het station naar ASAP aan het lopen was, kreeg ik telefoon: "Ja laat het maar, we hebben iemand anders gestuurd."

S., 20 jaar, Oostende: "Het was Konvert Interim, ze hadden een job als schoenenverkoper voor me in de Berca te Middelkerke. Dus ik vertrok naar Middelkerke, kwam daar aan en ze vroegen eerst of ik ervaring had. Ik had geen ervaring in de verkoop (wat het interimkantoor normaal gezien al moest gemeld hebben aan Berca). Dus ik was eigenlijk naar de Berca gereden om toch weer de deur gewezen te worden omdat ik geen ervaring heb. Sindsdien heb ik Konvert Interim nooit meer gehoord."

L., 19 jaar, Oostende: "Bij Tempo-Team had ik een vacature van kuisvrouw gezien. Ik ging dus naar binnen en, raar maar waar, de vacature bestond. De consulente zei dat het goed was dat ik al ervaring had en ik was de eerste kandidate. De volgende dag mocht ik komen voor mijn werkkledij en het contract te tekenen. Dus ik ging de volgende dag, een donderdag, terug en die consulente antwoordde: "Sorry. De werkkledij is hier niet, ik heb dus ook geen contract gemaakt en je kan dus niet beginnen." Ik vroeg nog of ze me zou bellen als de werkkledij aangekomen was, maar ik heb haar niet meer gehoord."

S., 23 jaar, Oostende: "Ik ben bij Start People Oostende naar binnengegaan en ze hadden een droomjob voor mij: lassen! De consulente zei me dat ik naar Start People in Gistel moest gaan om mijn contract daar te tekenen. Ik moest vragen naar een zekere Hans. Ik ging te voet naar daar, dit duurde drie uren want ik had geen geld meer voor het openbaar vervoer. Toen ik daar aankwam, vroeg ik naar Hans. Hij wist niet waarover ik het had en belde terug naar Start People van Oostende. Ze zeiden daar dat het om een vergissing ging. Ik was daar dus voor niets geweest, ze hadden mij hoop gegeven op mijn droomjob maar er gebeurde niets."

E., 20 jaar, Oostende: "Toen ik bij Adecco binnencwam met mijn uitgeprinte vacatures, zei de consulente dat ik de job 'industriële bakker' zou krij-

gen. Ze zei: "Iedereen kan dat, dus jij ook." Ik mocht de volgende dag naar de bakkerij gaan om broodjes in de oven te steken. Toen ik daar toekwam, zeiden ze dat het niet nodig was en dat ze al een week iemand anders hadden aangenomen via Adecco."

S., 24 jaar, Oostende: "Ik had al langer het idee om in een callcenter te gaan werken, want ik ben wel goed in telefonisch communiceren. Toen ik bij Accent zo'n job zag hangen, zeiden ze me dat ik de geschikte persoon was. Ze zouden me bellen wanneer ik kon beginnen. Ondertussen hoorde ik een week later nog niets en ging ik zelf terug. Toen antwoordde de consulente dat ze in dat bedrijf niemand meer nodig hadden. Waarom liet ze me dat niet weten?"

T., 19 jaar, Oostende: "Ik had al eens in Di gewerkt en ik zag bij Manpower dat ze daar opnieuw een verkoopster voor in de drogisterij zochten. Toen ik naar binnenging en naar die vacature vroeg, zei de consulente dat ik de job zou krijgen omdat ik daarin al ervaring had. Ik mocht de volgende week naar de winkel gaan en beginnen. Toen ik daar echter aankwam, deed de vorige verkoopster nog haar opzeg, dus moest ik wachten met werken tot haar termijn erop zat. De bazin zei dat ze dat had meegedeeld aan Manpower en dat ze het kantoor zou bellen zodra ik kon beginnen. Ik heb er wel niets meer van gehoord en toen ik er elke week naar vroeg bij het kantoor was er 'nog geen plaats'. Tot op de dag van vandaag. Ik ben teruggegaan naar Di en daar zeiden ze dat Manpower iemand anders had gestuurd die daar nu werkt."

A., 25 jaar, Oostende: "Via Start People mocht ik beginnen in Panos en dat zag ik wel zitten. Ik mocht die namiddag mijn contract tekenen, dus ik bleef wachten tot het interimkantoor openging. De consulente sprong echter recht en wilde de deur sluiten toen ik weer naar binnen wilde gaan. Ik zei vervolgens dat ik mijn contract voor Panos mocht komen tekenen. Ze zei dat ze 'een belangrijke vergadering' had en dat ik morgenmiddag maar moest terugko-

men. Toen ik de volgende ochtend opstond, kreeg ik een sms dat de job niet meer zou doorgaan.”

V., 22 jaar, Oostende: “Ik kreeg van Tempo-Team een aanbieding om in A.S. Adventure te verkopen. Dat was wel een hele uitdaging en eigenlijk gaf me dat wel ontzettend veel motivatie! Ik was ook al enkele keren naar A.S. Adventure in Oostende geweest en er wordt echt goed materiaal verkocht. Ik zou de volgende week mijn contract mogen tekenen. De volgende dag kreeg ik echter een telefoon dat het niet voor mij zou zijn. Er was een miscommunicatie en het ging om een verkoper die ze zochten voor in

A.S. Adventure Harelbeke en ze zochten iemand die daar woonde.”

E., 20 jaar, Oostende: “Er hing een vacature voor 'Klasseschoenenwinkel' bij Daoust. Ik ben zot van schoenen, dus dat was echt een droomjob voor mij! De consulente geloofde dan ook in mij en zag dat ik echt supergemotiveerd was. Ik mocht de volgende dag komen en een contract voor zes maanden tekenen. Toen ik de volgende dag ging, met speciaal mijn mooiste schoenen aan, zei ze me dat de job toch niet voor mij zou zijn. Ik vroeg waarom en ze zei: “Met motivatie zijn we niets maar met ervaring wel.”

Ofeen job binnen onze mogelijkheden of dromen ligt, is niet van tel!

Wij hebben een diploma en een bepaalde droom. Als we ons inschrijven in het interimkantoor vragen ze wat voor werk we willen doen, wat onze diploma's zijn. Maar daar wordt geen rekening mee gehouden. Ze stellen ons volledig andere jobs voor, die daar niets mee te maken hebben. Als we dan duidelijk maken wat we wel of niet willen doen, zeggen ze dat we 'te veel eisen stellen'. Weet je hoe vernederend dat is?

Soms krijgen we sms'en van jobs die totaal niet voor ons profiel bedoeld zijn. Dit geeft het gevoel dat we maar een nummertje zijn. Een makkelijk inzetbaar pionnetje dat geen wensen of dromen mag hebben. Voor ons is elke mens uniek.

Het zijn vaak jobs die gewoon onmogelijk zijn: fysiek te zwaar, onmogelijk combineerbaar met een gezin, onmogelijk bereikbaar met het openbaar vervoer, alhoewel alles duidelijk vermeld staat in mijn cv. Wij doen ons best om langs te komen, de vragen te beantwoorden, uitleg te geven en een cv op te maken. Het zou van respect getuigen om onze inspanning te waarderen en die informatie dus ook te gebruiken. Het is gemakkelijk om te zeggen: "Als ik geen werk zou hebben dan zou ik om het even welke job doen."

I., 27 jaar, Sint-Niklaas: "Ik had ASAP gevraagd om een job waarbij ik niet moest rechtstaan. Als ik lang moet rechtstaan, dan blokkeert mijn knie. Wel, ze hebben mij naar AVA Papers gestuurd: acht uur aan de band rechtstaan! Toen ik terug naar huis ging, heb ik een uur in mijn auto gezeten voordat ik opnieuw deftig mijn been kon plooiën en naar huis kon vertrekken."

M., 22 jaar, Sint-Niklaas: "Manpower belde mij voor een job in ploegen bij Volvo Trucks in de haven van Gent. De consulente stelde het voor en ik zei dat ik er met het openbaar vervoer moest geraken, zoals ik al duidelijk gezegd had. Zij reageerde: "Ah nee, dat zal niet lukken." Inderdaad, dat lukt niet! "Kan je niet de auto van je man gebruiken? Kan hij niet met de fiets naar het werk gaan?" Neen, hij heeft ook de auto nodig, ofwel gebruikt hij, ofwel gebruik ik de auto om naar

het werk te gaan. Waar moeide zij zich trouwens mee? Ik zoek een job waar ik met het openbaar vervoer geraak. Moest ik misschien een auto kopen om naar het werk te kunnen gaan?"

D., 24 jaar, Genk: "Ik vroeg naar een job in de etalage bij Randstad. De job is twintig kilometer van bij mij thuis en ik wou die echt graag doen. De consulente weigerde me die job te geven omdat ik geen rijbewijs heb. Ik wou dat echter met de fiets doen want ik ben een sportman. De consulente reageerde: "Ja, dat zal wel en als het regent kom je niet opdagen."

X., 24 jaar, Genk: "Ik ben geopereerd aan mijn knie en kan niet werken in de bouw. Dat heb ik al tientallen keren uitgelegd. Toch belt Konvert Genk me op voor een job in de bouw. Houden ze dan geen rekening met mijn profiel?"

S., 21 jaar, Genk: "Ik heb schoonheidsverzorging gevolgd op school en de VDAB stuurde in oktober 2011 eens een bericht voor de bewaking van het vliegveld in Kleine Brogel. Ze sturen mij een hele tijd niks en dan sturen ze iets dat helemaal niet aansluit bij mijn opleiding!"

S., 21 jaar, Genk: "Begin 2011 stellen ze me een job voor als dakwerker in Geel. Ik heb schoonheidsverzorging gevolgd op school. Die job past toch helemaal niet bij mij? Ik weet wel niet meer welk interimbureau dat was. Ze stuurden een berichtje zonder afzender, enkel een sms-nummer van vier cijfers. Daarom heb ik nu een boekje waarin ik alles van mijn zoektocht naar werk precies bijhoud, zelfs elk sms'je ben ik beginnen op te schrijven."

S., 21 jaar, Genk: "Adecco stuurde me op 2 februari 2012 het volgende: "Gemotiveerde operator met ervaring: bediening machines in Dilsen. Fysiek zwaar werk, werken in twee ploegen." Terwijl ik duidelijk heb aangegeven in mijn profiel dat ik geen fysiek zwaar werk kan doen. Er staat ook nergens dat ik ervaring heb als operator".

S., 22 jaar, Genk: "Ik krijg wel sms'jes van Randstad om bijvoorbeeld in een fabriek te gaan staan, maar ik heb duidelijk aangegeven dat ik de administratieve kant op wil."

R., 21 jaar, Genk: "ASAP stuurde me bijvoorbeeld berichten om heel ver te gaan werken (Beringen, Heusden-Zolder), maar ze zien toch in hun computer dat ik geen eigen vervoer heb? Als ik er niet met de bus kan geraken, waarom sturen ze dan een bericht voor zo'n job?"

J., 21 jaar, Genk: "T-interim belde me om te vragen of ik kantoorwerk kan. Ik antwoordde dat ik dat niet heb gevolgd op school, maar dat ik het wel graag wilde proberen en toen hoefde het niet meer voor die consulente. Zij hebben nochtans wel mijn cv en konden dat toch ook al weten?"

L., 21 jaar, Genk: "Ik ben van opleiding schilder. Op 28 maart belde Adecco om met dienstencheques te gaan poetsen."

A., 21 jaar, Genk: "Manpower belde me voor een dagrit naar Duitsland met de vrachtwagen. Allez, hoe komen ze daarbij? Ik heb niet eens een rijbewijs voor de auto, laat staan voor met de vrachtwagen. Dat staat toch duidelijk in mijn dossier?"

D., 20 jaar, Ieper: "Toen ik mijn eerste toer van interimbureaus deed, vroegen ze allemaal welk werk ik wilde doen. Ik zei overal: "Een kantoorjob." Ik kreeg alleen telefoontjes zoals: "We hebben werk in de fabriek om aan de band te staan."

K., 23 jaar, Oostende: “Weet je waardoor ik mij ook een nul voel? Letterlijk dan: nul, niemand? Wel, ik heb hout gestudeerd en dan stellen ze me van Randstad voor om rond te rijden in een truck. Ik heb niet eens een rijbewijs, waar zijn ze mee bezig?”

M., 20 jaar, Oostende: “Ik ben in elk interimkantoor ingeschreven en overal heb ik gezegd dat ik in de verkoop werk zoek. Ik kreeg op 9 januari voor de elvendertigste keer een bericht van Manpower: “Wij zoeken dringend iemand voor in de Kiwi-fabriek. Wees er snel bij!” Allez jong, is dat zo moeilijk? Ik wil in de verkoop werken, niet in de fabriek. Ik heb niet voor niets verkoop gestudeerd hé, daar gaat m'n interesse naar uit. Trouwens: “Wees er snel bij”, ze sturen dat naar honderden jongeren. Dat is niet eerlijk.”

L., 26 jaar, Oostende: “Ik woon in Oostende en dan krijg ik berichtjes om een dag in Antwerpen of Brussel te gaan werken.”

L., 20 jaar, Gent: “Ze belden mij gisteren van Synergie op om te werken bij Culinor, tijdens de dagploeg. Ze waren zeer dringend op zoek. Binnen de dertig minuten was ik daar. Ik krijg heel de uitleg en dan plots: “Ah dju, je hebt geen rijbewijs! Ja, dan kan je deze job niet doen!” Dat staat toch op mijn cv en op hun computer! Moet ik mij daarvoor naar hun kantoor haasten?”

T., Brugge: “Ik ging vorige week nog naar Adecco en ze luisteren echt niet naar wat ik wil. Ik ging voor een vacature als heftruckchauffeur. Dat was in een zusterbedrijf van CNH. Ik mocht er helaas niet beginnen. Ze vroegen wel of ik niet in de horeca wou werken, maar ik ben niet gemaakt om in de horeca te werken, ik wil iets doen in de industrie.”

O., 27 jaar, Aalst: “Vorige maand belde Adecco voor een job, maar ik had een rijbewijs nodig voor die job terwijl er in mijn cv staat dat ik geen rijbewijs heb. Het was voor een job in Geraardsbergen. Dat is ver. Dat terwijl er in Aalst toch ook jobs zijn?”

J., 20 jaar, Aalst: “Ik ben dinsdag nog gebeld door Randstad. Ik weet niet voor welke job het was. Ik heb niet verder geluisterd omdat ze al meteen zeiden dat ik een rijbewijs nodig had en dat ze niet zeker waren of ik er één had. Ik ben daar nochtans al vaak geweest. Ze weten dat ik geen rijbewijs heb. Dat zou zo in mijn dossier moeten staan.”

V., 21 jaar, Oostende: “Start People, daar moet ik mij telkens opnieuw inschrijven. Ook die dag. Altijd duid ik hetzelfde aan: verkoop, magazijn, kuisen, bandwerk, geen ploegenwerk. Toen ik mijn blaadje afgaf, keek de consulente ernaar en zei me: “We hebben nog een vacature vrij staan om in ploeg te werken aan de band. Ik zei: Ik wil gerust aan de band werken, maar niet in ploeg. Dat kan ik niet combineren met mijn jong kindje. Ze lachte eens spottend. Waarom moet je dat dan eigenlijk aankruisen?”

P., Luik: “Ik ben een geschoolde lasser. Op een dag bood men mij een job aan om te poetsen. Ze hebben ontzettend aangedrongen. Ik heb daar niets tegen, maar ik heb toch niet voor niets gestudeerd?”

K., Charleroi: “Ik ben ingeschreven in verschillende interimkantoren: Randstad, Manpower, Trace, Start People, Adecco. Het is al gebeurd dat ik een job heb geweigerd omdat de job geen verband hield met mijn opleiding. Ik heb moeten vaststellen dat ze me nadien niet meer belden.”

A., Brussel: Er zijn vaak *****jobs, waarvoor je geen diploma noch kennis van het Nederlands nodig hebt. Kijk, verleden week hebben ze me een job als fabrieksarbeider aangeboden. Ik heb een diploma boekhouden. Ik wil dan ook een job waarmee ik mijn diploma in de praktijk kan brengen. Hun antwoord? “Zo gaat dat nu eenmaal: Je moet beginnen met de laagste jobs en daarna volgen betere jobs.” Er is geen verband tussen een fabrieksarbeider en boekhouden. Hoe zal dat me helpen om een job in boekhouding te vinden?

Het is helemaal niet duidelijk wat het verband is tussen de vele testen en de jobs waarvoor we solliciteren!

Wanneer we een job gevonden hebben die ons interesseert en we solliciteren ervoor, moeten we meestal eerst testen doen. Wat het nut van die testen is, is voor ons volledig onduidelijk.

We moeten testen doen die niets te maken hebben met de job of die zodanig eenvoudig zijn, dat je al op voorhand weet dat je zal slagen. Soms zijn die testen dan weer zeer uitgebreid en testen ze van alles en nog wat.

Je doet testen, haalt goede resultaten en ze beloven je op te bellen. Soms vragen ze zelfs expliciet om zelf geen contact op te nemen. Je hoort er achteraf vaak niets meer van. Als je dan langs gaat en opvolging vraagt, stellen ze uit, vragen ze geduld te hebben en uiteindelijk hoor je er niets meer van en heb je de job toch niet.

Wij voelen ons vaak machteloos. Wat kan je meer doen dan slagen voor de testen? Te horen krijgen dat de testen goed waren geeft ons hoop, het gevoel van "yes, ik ben goed, ik maak kans". Het maakt ons kwaad dan te merken dat die testen eigenlijk geen rol spelen.

D., 18 jaar, Sint-Niklaas: "Randstad had mij gebeld voor een job bij VF-Europe. Ik moest in het bedrijf eerst testen gaan afleggen. Ik deed de testen en op het bedrijf zeiden ze mij dat de testen goed waren. Randstad belde mij een beetje later nog op om te zeggen: "Je testen waren goed, je bent toegelaten voor de job. We laten je nog weten wanneer je mag gaan werken." Ik hoorde er niets meer van, dus bel ik de dag erop terug naar Randstad. Nu zeiden ze plots: "Ja sorry, we hebben je toch niet meer nodig." Op één dag zijn ze helemaal van gedacht veranderd. Hoe kan dat?"

M., 21 jaar, Genk: "Ik moest een test doen om bij Terumo te kunnen werken via Randstad. Ik haalde achtennegentig percent, maar ze vonden me te jong en te onervaren. Waarom laten ze me die test dan

doen? Ik ben eenentwintig jaar en ik wil werken. Hoe kan ik zonder te werken ervaring opdoen?"

A., 21 jaar, Genk: "Vorige maand ging ik mij bij Synergie inschrijven als orderpicker en ik moest er een test doen. Twintig vragen over orderpicken, twintig vragen over veiligheid en dan nog twintig algemene vragen. Ik had zesenvijftig op zestig, een bijna perfecte test. Ik heb nadien nooit nog iets over die job gehoord, ook niet waarom ik hem niet gekregen heb."

J., 20 jaar, Genk: "Ik ga met drie vrienden werk zoeken bij Start People. We gaan per twee naar binnen, want uit ervaring weet ik dat als we met vier tegelijk binnengaan, we zeker geen werk krijgen. We moeten alle vier de test voor Nike doen. Ik haalde achtennegentig percent, ik vond de test echt simpel.

Mijn drie kameraden kregen de job, maar ik niet. Terwijl ik het meeste op de test had. Ik ben blij voor mijn kameraden, maar waarom doen ze die test als ze toch gewoon kiezen wie ze willen?"

J., 21 jaar, Genk: "Bij ASAP Genk moest ik een test doen voor productiemedewerker bij Rieter (interieur Ford). Ik had twee kleine foutjes. Ze hebben me nooit meer gebeld."

J., 24 jaar, Genk: "Ik schrijf me in bij Start People en moet er op een week tijd vier testen doen. Ik heb achteraf zelf moeten terugbellen om naar mijn uitslag te vragen. Ik was voor alle testen geslaagd. Ik kreeg geen job en ook geen feedback op mijn testen."

J., 24 jaar, Genk: "Ik heb al een paar keer meegemaakt dat ik een test moest doen. Telkens was ik geslaagd. De consultants beloofden me een aantal keer een job. Ik moest wel eerst een bewijs van goed gedrag en zeden binnenbrengen. Daarop ging ik meteen naar het gemeentehuis om dat attest te halen en zo snel mogelijk terug naar het interimkantoor om dat binnen te brengen. Dan blijkt dat de job al weg is of zeggen ze dat ze me nog wel gaan bellen. Ik heb dat onder andere meegemaakt bij Konvert voor een job als magazijnmedewerker."

Y., 23 jaar, Genk: "Vorige week moest ik een test doen bij Actief. Ik haalde goede punten en sta ondertussen op de reservelijst, maar ik heb er tot nu toe nog niets van gehoord."

A., 22 jaar, Sint-Niklaas: "Ik wilde in de Volvo werken via Manpower. Ze zochten iemand om lampen of bumpers te monteren. Ik moest een test doen: ik kreeg foto's met tandwielen, riemen en banden op en ik moest zegen hoe alles zou draaien. Om lampen te monteren? Waarom was dat nodig?"

A., 22 jaar, Sint-Niklaas: "Voor een vacature voor postbode via T-interim kreeg ik een pak papier van meer dan één centimeter. Er waren zelfs reken-

sommen, vraagstukken en taaltesten. Dat voor een job als postbode?"

J., 22 jaar, Sint-Niklaas: "Bij Konvert moest ik eens een lastest doen op papier. Het ging echt over lassen, geen VCA-test. Ik ben gewend om dingen te doen, maar niet om op papier te lassen. Ik heb een lasopleiding gehad op school. Na twee jaar ken ik die theorie niet meer, maar geef me een lasopdracht en een laspost en ik begin eraan."

B., 27 jaar, Sint-Niklaas: "Manpower had een job als productiearbeidster. Ik moest wel eerst een test doen. Ik kreeg een doos met blokjes en moest ze per kleur sorteren en in het juiste bakje leggen. Met chronometer natuurlijk! Ik werk al acht jaar als productiearbeidster, ik weet wat je moet kunnen en na acht jaar als productiearbeidster zouden zij dat ook moeten weten. Ze zouden toch wat meer respect mogen tonen."

D., 20 jaar, leper: "Via Konvert in leper moest ik eens naar Konvert Food in Roeselare. Daar moest ik een test afleggen met blokjes. Ik moest blokjes op de juiste plaats leggen. Ik zei: "Moet ik daarvoor expres van leper komen, om met blokjes te spelen?" Ze zeiden "ja" en ik antwoordde dat ik die blokjes ook in leper had zien liggen en dat ze me die test daar toch ook konden laten doen. Ik was nog niet goed thuis of Konvert belde al. Ze waren mijn cv vergeten te vragen, terwijl ze mijn cv kunnen vinden op de VDAB-website."

R., 22 jaar, Gent: "Ik heb bij Synergie nog een test gedaan voor Belspeed. Ze zochten zeer veel orderpickers, hadden ze mij gezegd. Dus ik deed een test waarin ik barcodes met elkaar moest vergelijken. In sommige stond er een fout en die moest ik dan aanduiden. Mijn test was ongelooflijk goed gegaan, ik had tien op tien. Tóch hebben ze mij nooit gebeld. Een vriendin van me deed één week later dezelfde test voor dezelfde job bij hetzelfde bedrijf. Ook haar resultaten waren goed en zij mocht twee dagen later beginnen. Allez, dat kan dan toch niet anders dat ze op basis van je gezicht selecteren?"

B., 23 jaar, Gent: “Drie weken geleden heb ik bij Start People testen moeten doen voor De Post en in diezelfde week heb ik testen afgelegd voor Sita bij Randstad. Bij beide kantoren waren mijn testen goed. Voor de test van Sita had ik zelfs negentienhalf op twintig. Bij Randstad zeiden ze me ook dat ik een goede test had afgelegd. Zowel Randstad als Start People gingen mij bellen. Wel, van geen van de twee heb ik achteraf nog iets gehoord. Op wat trekt dat? Als je testen doet voor een bedrijf en de testen zijn goed, dan is het toch volledig logisch dat je daar zou mogen beginnen? Waarom moet je anders die testen afleggen? Ondertussen zat ik thuis te wachten op hun telefoon en liet ik andere jobs schieten omdat ik dacht dat ik bij één van de twee mocht beginnen.”

J., 21 jaar, Gent: “Ik heb in mei testen gedaan om te werken bij Volvo. Bij Synergie was het voor Volvo Cars en bij AGO voor Volvo Trucks. Die testen duurden tussen één en anderhalf uur. Bij beide kantoren was ik voor alle testen geslaagd. Ik zou binnenkort gebeld worden om te horen wanneer ik mocht beginnen. Van geen van de twee kantoren kreeg ik telefoon, dus ik heb hen zelf opgebeld. Toen bleek dat

ik te weinig ervaring had. Hoezo te weinig ervaring? Dat zien ze toch op voorhand? Dan moeten ze mij toch die testen niet laten doen, hé.”

N., 21 jaar, Antwerpen: “Bij Manpower legde ik in november 2011 een test af voor een job bij SNT (callcenter). Eerst moest ik een test afleggen bij het interimkantoor. Wanneer ik voor die test geslaagd was, moest ik nog eens een test gaan afleggen bij het bedrijf waarvoor ik zou gaan werken. Wanneer dat in orde was, moest ik nog eens op gesprek gaan. Die procedure neemt ongeveer twee maanden in beslag. Ik heb het gehaald tot het gesprek bij het bedrijf, maar achteraf hebben ze me niet meer laten weten of ik al dan niet kon beginnen. Dat vind ik echt niet kunnen. Je laat de mensen toch weten of ze al dan niet geslaagd zijn.”

A., Bergen: “Ik startte met werken bij HetM als interimkracht in juli 2009. Men had mij verteld dat men mensen aanwierf bij HetM voor de zomer. Men raadde mij aan om mij in te schrijven bij Randstad. Ik ging mij gaan inschrijven en ik moest stomme wiskundetesten afleggen. Ik begreep niet goed waarom, want ik werd verondersteld kisten te dragen.”

Vacatures in de etalages zijn niet echt!

Je ziet een passende vacature aan het raam of op hun site, je gaat binnen en vraagt ernaar. Veel kans dat die vacature 'al ingenomen', 'juist weg' of gewoonweg 'niet meer beschikbaar' is. Maar ze hangen wel uit!

Het beeld van de ramen vol vacatures wekt de indruk dat er werk genoeg is en dat we luiards zijn. Het voelt ontmoedigend om ons constant te moeten verdedigen tegenover mensen die het zoeken naar werk via interimkantoren niet kennen en toch een negatief oordeel over ons hebben.

K., 19 jaar, Genk: "Op 14 december 2011 ging ik binnen bij Konvert en vroeg naar de vacature voor heftruckbestuurder in Opglabbeek die aan het raam hing. De consulente vertelde me dat die net was ingenomen en dat er geen nieuwe vacatures zouden zijn tot het einde van het jaar."

N., 18 jaar, Genk: "Er hing een vacature uit bij Manpower Genk voor heftruckchauffeur bij Ikea Distribution in Genk. Toen ik naar die job vroeg, zeiden ze dat het nu zeer rustig was en dat het daar slecht ging. Waarom hangen ze die vacature dan uit?"

A., 21 jaar, Genk: "Ik vroeg bij Synergie naar een vacature aan de ruit voor onderhoudstechnieker. Ik had niet de juiste diploma's, hoewel daar niets van vermeld stond in de vacature."

J., 21 jaar, Genk: "Soms vraag ik naar een job die aan het raam hangt, maar meestal zijn die al ingevuld, zoals bij Actief in Maasmechelen. Het was voor productiemedewerker, maar ik weet niet voor welk bedrijf. Dat zeggen ze ook niet en het staat meestal niet op de vacature. In ieder geval, volgens de consulente was de job net ingevuld."

W., 20 jaar, Genk: "Ik had op internet een vacature gevonden voor een broodjeszaak in Heppen. Ik moest via T-interim solliciteren. Ik had een afspraak

gemaakt om langs te gaan. Toevallig was ik een dag eerder in de buurt en ben ik bij T-interim binnen gesprongen. Daar bleek dat de job al weg was."

D., 20 jaar, Ieper: "Bij T-interim hing er een vacature uit voor teledeskmedewerker. Ik ga naar binnen en vraag naar die job en de consulente zegt: "Dat werk hebben we niet." Ik zei nog: "Maar het hangt aan het raam!" en ze antwoordde dat ze die nog uit de etalage moest halen."

D., 21 jaar, Ieper: "Bij Forum Interim hing er een vacature uit voor administratief bediende in Popeinge. "Die vacature is niet meer beschikbaar." zei ze."

K., 23 jaar, Oostende: "Donderdag 10 november ging ik in Tempo-Team om de vacature vragen voor bandwerk in McCain. Toen ik ernaar vroeg, zei de consulente: "Jammer toch, de job is nét ingevuld door de persoon die nét voor jou was." Dat kan goed zijn, maar doe die vacature dan toch weg. En trouwens, dat is nu twee weken geleden, maar diezelfde vacature hangt daar nog altijd!"

D., 22 jaar, Oostende: "Ik zag op 15 november bij Randstad een vacature aan het raam hangen voor de verkoop. Yes! Het was voor Jennyfer, dat is mijn lievelingskledingwinkel. Ik ging dus vol enthousi-

asme naar binnen, ik geloofde écht dat ik de eerste was omdat die vacature er de dag voordien nog niet hing. Toen zei de consulente: "Die vacature is bezet." Grrr, alsjeblieft, ik smeeek jullie, haal die vacature weg van het raam zodra die bezet is, want jullie geven zo veel mensen als ik valse hoop."

K., 23 jaar, Oostende: "Er hing op 4 november in de etalage van Konvert een vacature om in de Zoete Zonde te werken, een tearoom. Daar hing in grote letters: "NIEUW! Dringend op zoek!" Ik ging naar binnen en vroeg om die vacature. Het was weer niet waar: "Sorry, deze vacature gingen we net wegemen, want die is net door de persoon voor jou ingenomen." Ik dacht dat ik brute pech had en een minuut te laat was gekomen. Nu, bijna een maand later, hangt die vacature daar nog: "NIEUW! Dringend op zoek!"

M., 19 jaar, Oostende: "Er hing op 7 november bij Konvert een nieuwe vacature aan de ruiten voor de Zoete Zonde. En deze viel zo op omdat het daar in vette letters uithing en dat het dringend was. Toen ik naar die vacature vroeg, zeiden ze dat deze vacature bezet was. Maar hij hangt daar nog steeds uit!"

B., Brugge: "Ik heb wel al eens naar een vacature gevraagd aan het raam, die dan niet bleek te kloppen. Dat was bij Tempo-Team. Ik vroeg waarom die er dan nog hing. Ze zei dat dat een vergetelheid was. Ik heb dan een beetje vervelend gedaan en gevraagd naar een vacature aan het raam voor schoonmaakster. Ze zei: "Dat zoek je toch niet?" Waarop ik antwoordde: "Ik ben van gedacht veranderd." Uiteindelijk bleek dat ook die vacature al ingenomen was."

L., 22 jaar, Brugge: "Ik zocht een job in de verkoop en ging binnen bij Daoust. Ik vroeg of ze niets voor mij hadden, waarop de consulente zei: "Neen, maar we houden je op de hoogte!" Toen ik haar wees op een vacature die ik had gezien op internet in de verkoop, zei ze: "Ah, we zullen eens bellen of ze nog vrij is deze namiddag." Maar ervoor hadden ze niets?"

S., Brugge: "Ik ging naar T-interim voor een vacature als productiewerker. Ik heb de job niet gekregen, want ik had niet genoeg ervaring. Het bleek dat het een job was als lijnverantwoordelijke en niet als productiewerker. Dat stond wel niet op de vacature. Daar zochten ze gewoon iemand om mee te werken in de productie."

T., Brugge: "Ik moest bij Konvert zijn voor een vacature als inpakker. Ik had geen diploma nodig. Het leek niet de meest toffe job, maar werk is werk. Toen ik ernaar vroeg, zei de consulente dat de job net weg was. Ze hadden iemand gevonden met meer ervaring. Toen kreeg ik het wel. Ik zei: "Ervaring? Voor die job heb je toch geen ervaring nodig?" "Nee, maar het is wel beter," zei ze."

G., Brugge: "Aan het raam van Adecco hing uit dat ze nog veel volk zochten voor de Carrefour. Toen ik binnenging om ernaar te informeren, werd me verteld dat er nu geen jobs waren. Is dat dan omdat ze mij geen job willen geven?"

H., 30 jaar, Aalst: "Ik heb hier in Randstad verscheidene keren gevraagd naar een vacature in het raam en die waren allemaal net ingenomen. Ze hebben mij ooit vlakaf gezegd dat ze dat enkel nog ter reclame gebruiken. Dat was in het begin van de crisis. Ze zeiden dat als ze enkel nog de vacatures omhoog zouden mogen hangen die ze werkelijk hebben het raam helemaal leeg zou zijn."

O., 27 jaar, Aalst: "Vorige maand bij ASAP hing er een vacature aan het raam voor orderpicker. Toen ik naar binnen ging en naar de vacature vroeg, zeiden ze dat deze net ingenomen was."

J., 23 jaar, Aalst: "In augustus vroeg ik bij Randstad Gent naar een vacature die aan het raam hing. Die was net ingenomen. Ik vroeg dan naar een andere vacature, maar de consulente zei dat het een kalme periode was en dat dat bedrijf nu eigenlijk niemand zocht."

J., 26 jaar, Aalst: "Vorige week woensdag hing er een vacature voor heftruckchauffeur aan het raam bij T-interim. Ik stapte naar binnen en vroeg ernaar, maar ze zeiden dat het een kalme periode was."

F., 28 jaar, Aalst: "Daarnet bij T-interim. Ik vroeg om een vacature van persoperator, maar ze zeiden dat die vacature niet meer beschikbaar was."

A., 22 jaar, Aalst: "Daarnet nog bij T-interim vroeg ik naar een vacature als productiewerker in Erembodegem. Het stond ook op hun site. Wanneer ik er nu net om vroeg zeiden ze dat de vacature niet meer beschikbaar was."

K., 20 jaar, Aalst: "Er hangt daar een poster van Action bij Randstad. Daar stond op 'studenten'. Ik vroeg of dat per se studenten moesten zijn. Ze hebben mij gezegd dat er al genoeg volk is. Dat was vandaag, daarnet, en die poster blijft daar hangen."

O., 24 jaar, Aalst: "Ik heb vrijdag gebeld naar Adecco in Asse. Het meisje heeft gezegd dat ik eens naar Adecco in Aalst moest gaan omdat daar een vacature openstaat voor de O'Cool in Aalst. Ik ben nu net binnen geweest om te vragen of er een nieuwe vacature is. De consulente zei: "Nee, nee, nee, er is geen nieuwe vacature." Ik zei: "Maar op jullie website staat een vacature voor O'Cool." "Ah, A ja?" Ze begon meteen te kijken in haar computer. Blijkbaar was er wel werk."

E., Aalst: "Ik ben maandag bij Belcolade geweest in Erembodegem en daar zeiden ze dat ze nog mensen zochten. Ik moest naar T-interim gaan om mij in te schrijven. Daar zeiden ze: "We hebben niemand meer nodig." Ik heb toen gezegd dat ik van Belcolade kwam en dat ze me daar verteld hadden dat ze nog mensen zoeken. Ze zeiden: "Je bent net te laat, iemand heeft het al ingenomen." Ik ben nochtans direct gegaan!"

E., Aalst: "Een paar dagen geleden heb ik bij Randstad gevraagd naar een vacature voor in de kippenfabriek Belchius. Die was ook ingenomen. Da 's toch

niet normaal? Er stond op dat het voor de kippenfabriek was."

A., 22 jaar, Antwerpen: "In de week van 12 maart ging ik vier keer naar Manpower. De eerste keer dat ik er binnenkwam vroeg ik naar een vacature die aan het raam hing. Dat was een job als magazijnier. Ze was net ingenomen. Ik dacht, "Oké dat kan gebeuren." De dag erop ga ik er terug langs. Ik zie weer een interessante job als magazijnier. Ik ga er naar vragen. Ze was weer net ingenomen. Hetzelfde verhaal de derde en de vierde keer."

A., 19 jaar, Antwerpen: "Ik had op 27 maart gezien dat ze bij Daoust "Dringend horecapersoneel" zochten. Ik ging binnen, vroeg naar die vacature, maar de consulente zei: "We zoeken niemand op dit moment."

J., 23 jaar, Mechelen: "Via mail heb ik nooit reactie gekregen, behalve op een vacature voor podiumopbouw (geen opleiding nodig, mee groeien, enz.). Ze zochten dringend tien mensen en ik heb hierop gereageerd. Ik heb dan een lange tijd niets gehoord, waarop ik dan zelf heb gebeld en dan hadden ze ineens niemand meer nodig. Toch stond de vacature nog op de site als update met de datum van de dag. Dat was ongeveer een half jaar geleden."

M., 21 jaar, Mechelen: "Ongeveer vijf maanden geleden kreeg ik telefoon van Manpower voor een job. Ik ging naar het kantoor en weet je wat ze me hebben laten zien? Twee mappen vol mensen die nog werk zoeken via interim en dus voor mij komen. Waarom zoek je dan nog mensen? Ik zei haar ook: "Mevrouw, je laat een vacature open, je stelt deze aan mij voor, ik ben geïnteresseerd en dan laat je me twee mappen zien van mensen die ook geïnteresseerd zijn. Bij wijze van spreken heb ik dus maar één procent kans op die baan. Waarom bel je me dan eigenlijk op?"

M., 21 jaar, Mechelen: "Ik heb een diploma als metaalbewerker en op een bepaalde dag, ik denk ongeveer drie maanden geleden, zag ik bij Randstad

een vacature openstaan in een metaalbedrijf. Ik ging informeren, maar volgens de consulent kwam ik niet in aanmerking. Toen ik vroeg waarom zei ze gewoon hetzelfde: "Je komt niet in aanmerking." Maar waarom niet? Ik heb een diploma van metaalbewerker, en jullie vacature is voor een metaalbewerker in een metaalbedrijf!" "Ja er zijn geen vacatures meer open in dat bedrijf."

F., 23 jaar, Mechelen: "Zojuist bij Ritmo-Interim zeiden ze me dat er momenteel niks was. Ik zei: "Ja, maar er hangt toch een papier voor het raam voor magazijnierswerk in Boortmeerbeek? Dan is het toch raar dat u me zegt dat er niks is?" Haar antwoord: "Er is gewoon geen werk voor het ogenblik." Ofwel willen ze me gewoon niet. Ik weet het niet."

F., 23 jaar, Mechelen: "Ik ben dat beu, geen gesprekken, geen sollicitaties. Ik ben net gaan kijken hier in Adecco voor een baan als magazijnier en ze hadden geen aanbieding. Toch hangt er hier één op, alweer niet meer vrij."

N., 20 jaar, Mechelen: "Bij Ritmo kreeg ik vorige maand toen ik ging solliciteren voor de klantendienst te horen: "Er hangen en staan wel veel vacatures, maar momenteel hebben we niemand nodig. Als we binnen twee à drie weken iemand nodig hebben, zullen we je bellen". Op de VDAB staan er meer dan vijftien vacatures voor de klantendienst van één bedrijf, er staat ook een email adres vermeld. Als ik hiervoor solliciteer bellen ze me terug met het antwoord: "Eigenlijk hebben we niemand nodig."

J., 21 jaar, Oostende: Op de site van Accent zochten ze tien bakkerijmedewerkers. Tien, daarvan moet er toch wel één voor mij zijn, dacht ik! Ik zag dat de vacature van die dag nieuw was, dus haastte ik me naar Accent. Toen ik daar aankwam, zeiden ze dat alle vacatures al ingenomen waren. "Alle tien?" vroeg ik. "Ja!" Waarom hangen die vacatures daar nu dan nog?

D., 21 jaar, Oostende: "Ik zag een vacature hangen voor 'Verkoop Electrozaken' bij Accent. Ik ben

mechanici en verkopen zit in mijn bloed, dus ik dacht: 'Here is my job!' Toen ik naar binnen ging en naar die vacature vroeg, zeiden ze me dat die net ingenomen was. Nu, bijna twee weken later hangt ze daar nog steeds! Nog steeds dezelfde vacature op dezelfde plaats!"

O., 24 jaar, Oostende: "In de etalage van Daoust hing "Kassamedewerker gezocht – Geen ervaring nodig, geen diploma nodig, stressbestendig en flexibiliteit vereist." Ideaal voor mij dus! Ik ging er om vragen, maar ze zeiden dat die net bezet was. Ik geloofde het eerst, maar weet je wat ik raar vind? Het is precies alsof diezelfde vacature terug uithangt, maar met een ander woord: "Kassierster gezocht – Geen ervaring nodig, geen diploma nodig, stressbestendig en flexibiliteit vereist!"

B., 23 jaar, Oostende: "Toen ik de vacature "Verkoper Electro" zag hangen bij Accent, ben ik onmiddellijk naar binnen gegaan. Dat is iets voor mij! Ze zeiden dat ze al ingenomen was, dat ik pech had,

want het was net de jongen die voor mij was. (Naar mijn idee was het een meisje dat voor mij was geweest, maar soit). Waarom hangt die vacature daar dan nu nog, bijna twee weken later?"

S., 21 jaar, Oostende: "Ik ben altijd zot geweest van kindjes en vroeger heb ik veel gebabysit, dus 'kinderoppas' is echt iets voor mij! Ik dacht dat je dit niet kon doen, maar toen ik die vacature zag, was ik in de wolken. Maar toen zei de consulente dat die vacature bezet was. Ondertussen is die vacature wel weg, maar hangt er 'Kinderbabysit'. Opnieuw was ze al bezet."

V., 22 jaar, Oostende: "Toen ik passeerde langs Adecco, kon je er niet naast kijken: "NIEUW! Dringend! Dit is voor jou!" Ik ging kijken en het was om in een kledingsboetiek te werken. "Joepie, ik heb de job!", dacht ik. Toen ik binnenging zei de consulente dat er een hele rij was gepasseerd en dat ze die job had weggegeven aan het meisje dat eerst was. Je gelooft het nooit, maar diezelfde job hangt daar nog steeds, nog steeds met: "NIEUW! Dringend! Dit is voor jou!"

S., 24 jaar, Oostende: "Bij Randstad hing er een vacature voor 'Supermarkt'. Er stond wel helemaal niet bij welke supermarkt of welke functie, maar ik ging erom vragen. Werk is werk! Toen het aan mij was, moest ik me eerst opnieuw inschrijven. Ze had me nog geen enkele vraag gesteld. Toen ik mijn blad had ingevuld, zei ze: "Oké, bedankt, tot de volgende keer." Ik zei dat ik wel kwam om werk te vinden en dat ik die vacature van 'Supermarkt' had zien staan. De consulente antwoordde: "Ah, oei, ja maar we gaan eerst controleren of jouw gegevens juist zijn. Je moet later maar eens opnieuw komen."

M., 21 jaar, Oostende: "Bij Manpower hingen aan de ramen een vijftal vacatures, allemaal om in Mc Donald's te werken. Ik denk dat dat wel iets voor mij is. Dus ik ging naar binnen en ik zei dat ik geïnteresseerd was in die vacature. De consulente zei dat dat prima was en dat ik me mocht inschrijven. Mijn dossier zou ze dan bij die vacature steken. Ze zou

me bellen. Maar ondertussen heb ik niets meer gehoord en zijn die vacatures daar nu vervangen door vijf vacatures 'Restaurantmedewerker'. Ik vraag me af of dit over dezelfde job gaat. Volgens mij lokken ze je gewoon naar binnen om je opnieuw te kunnen inschrijven!"

A., 19 jaar, Oostende: "Het blijft voor mij een droomjob: heftruckchauffeur. Wanneer ik dan ook zag dat er vacatures hingen aan de ramen van Konvert Interim, ging ik onmiddellijk naar binnen. Ik vroeg of ik die job zou krijgen. De consulente zei niets, maar duwde een inschrijvingsblad in mijn handen. Ik heb me toen ingeschreven en toen pas antwoordde ze: "We zullen bellen als we iemand nodig hebben. Dat gebeurt wel eens."

A., Brussel: "Deze week nog heb ik gesolliciteerd om te werken in de Media Markt. Ik ging binnen met mijn cv en ze zeiden me dat ik moest langsgaan bij Tempo-Team. Toen ik langs ging zeiden ze dat er geen werk was. Ik zei dan dat Media Markt gezegd had dat er vacatures zijn, maar de consulente zei: "Ik zie op mijn computer dat er nu geen werk is."

A., Brussel: "Na vijf maanden gewerkt te hebben bij De Post zei de manager dat er kans was op een vast contract. Ik heb er dan nog een paar keer om gevraagd. Binnenkort, zeiden ze. Na negen maanden komt de manager naar mij en zegt: Het is kalm nu, er is niet genoeg werk meer voor jou. Volgende week moet je niet meer terug komen. "Je was een goede werker." Drie weken à een maand erna merkte ik dat ze nieuwe mensen aanwierven. Vrienden zeiden me: "Probeer nog eens, ze zoeken mensen." Maar in Start People zeiden ze: "We hebben niets bij De Post." Nochtans hoor ik dat er nieuwe machines en nieuwe mensen zijn bijgekomen."

M., Namen: "Ik heb altijd het gevoel gehad dat de kantoren ons de indruk geven dat er werk is, maar dat is niet zo. Als je kijkt naar de uitstalramen, dan zijn er heel wat aanbiedingen. Wanneer je dan binnengaat en vraagt naar werk, blijken ze niets voor je te hebben."

Ze lokken ons naar hun kantoren met onbestaande vacatures

Het interimkantoor belt ons op of ze sturen een sms: "We hebben interessante vacatures voor jou." Maar als we dan toekomen, hebben ze niets en kunnen we ons enkel opnieuw inschrijven.

We worden er wanhopig van. Wij verdienen het om juiste boodschappen te krijgen die overeenkomen met de waarheid. Eerlijkheid is ook een kwestie van respect.

E., 18 jaar, Genk: "Ik had op de VDAB-website een vacature voor verkoopmedewerker gezien via Accent. Toen ik belde, kreeg ik een vriendelijk antwoord en de vraag of ik wilde langskomen. Daar aangekomen bleek dat die job al maanden geleden ingenomen was. Ik was heel erg ontgoocheld en ben daarom kwaad geworden. Kunnen ze me dat niet aan de telefoon zeggen?"

A., 21 jaar, Genk: "Ik ben met jobs die ik afgedrukt had van internet langs geweest bij die interimkantoren. Zowel bij Randstad, Adecco, Synergie als ASAP kreeg ik te horen dat ze me op de lijst zouden zetten. Zoeken ze nog mensen voor die vacatures of is dat een middel om ons te lokken? Zo sta ik op een lijst voor IDM, een kaasfabriek. Op hoeveel lijsten moet ik nog gaan staan vooraleer ze een job voor me hebben? Ik heb nog geen enkele telefoon teruggekregen."

X., 24 jaar, Genk: "Veel vacatures aan het raam kloppen gewoon niet. Bijvoorbeeld bij Adecco, T-interim, Konvert, Randstad en Actief belden ze dat ze een job voor me hadden. Wanneer ik echter binnencwam kenden ze me niet, vroegen ze me in te schrijven of was de job er gewoon niet."

A., 21 jaar, Genk: "Accent belt me op een dag op: "We hebben een job voor jou." Ik vertrok halsoverkop, maar toen ik er aankwam, moest ik me gewoon opnieuw inschrijven. Moest ik mij daarvoor zo haasten?"

J., 28 jaar, Genk: "Vivaldi's belde me dat ik een contract kon gaan tekenen. Daar aangekomen, bleek dat ik zagezegd niet ingeschreven was en dat ze mijn cv ook niet hadden. Ik was kwaad dat ik dus helemaal voor niks naar Genk was gereisd. Ik had met het geld van de bus wel betere dingen kunnen doen."

S., 20 jaar, Genk: "Adecco belde me om één week in de productie te gaan werken en toen ik daar aankwam, vroegen ze: "Waarom ben je naar hier gekomen? We hebben geen werk voor je."

D., 24 jaar, Genk: "Ik werd in september 2011 gebeld door Randstad Genk voor een job als productiearbeider in Diest. Toen ik langs kwam, kenden ze me niet eens. Ze beweerden dat ik niet in het systeem zat."

K., 18 jaar, Genk: "Synergie belde me eens dat ik kon beginnen en enkel het contract nog hoefde te komen tekenen. Toen ik daar echter aankwam, bleek er helemaal geen contract en geen werk te zijn."

N., 18 jaar, Genk: "Manpower Genk had een job voor me als heftruckchauffeur bij Covidien in Opglabbeek. Maar toen ik daar aankwam, bleek er geen job te zijn."

J., 21 jaar, Genk: "Actief Maasmechelen belde me voor een job als productiemedewerker. Ze zeiden

niet voor welk bedrijf. Toen ik aankwam, moest ik mij gewoon inschrijven.”

W., 20 jaar, Genk: “Ik kreeg een bericht van Synergie dat ze werk voor mij hadden in de productie. Toen ik aankwam, was die job al ingevuld en zei de consulente tegen mij: “Het was om te zien of je nog wou werken.”

W., 20 jaar, Genk: “Ik kreeg een telefoontje van Konvert Diest om te zeggen dat ze een job voor me hadden. Ik vroeg aan hen: “Is het voor een job of om me in te schrijven?” “Nee, we hebben een job voor je.” Ik ben direct naar Diest gegaan. Toen ik er aankwam, zei de consulente: “We hebben geen job voor je, het was om je in te schrijven.” Nadat ik mijn naam gegeven had, antwoordde ze: “Je bent al ingeschreven, we moeten enkel een paar dingen aanvullen.” Nadat ze twee vragen stelde die ze ook via de telefoon had kunnen stellen, mocht ik naar huis gaan. Ik was woest. Ben ik daarvoor helemaal met de bus naar Diest geweest?”

W., 20 jaar, Genk: “Ik kreeg een telefoontje van Synergie dat ze een job voor me hadden. Toen ik terugbelde, zeiden ze dat ik mocht langskomen. Onderweg kreeg ik een bericht dat de job al ingevuld was.”

T., 19 jaar, Genk: “Iemand van Accent belde me op en zei dat ze een job voor mij hadden. Ik ging er direct naartoe. Het was enkel om me opnieuw in te schrijven.”

W., 20 jaar, Genk: “Vivaldi's Hasselt belde dat ze een job voor me hadden. Toen ik er aan kwam moest ik me enkel inschrijven. Een job was er niet aan gekoppeld. Het interimkantoor belt ons op of ze sturen een sms: “We hebben interessante vacatures voor jou.” Maar als we dan toekomen, hebben ze niets en kunnen we ons enkel opnieuw inschrijven.”

D., 21 jaar, Ieper: “Ze belden me van T-interim en zeiden dat ze een paar interessante vacatures hadden voor me. Ik kom daar toe, ze laten me een

kwartier wachten en dan zeggen ze doodleuk: “Aja, we hebben toch niets voor jou hoor. Het zijn jobs waarvoor je een rijbewijs nodig hebt.” Ze weten dat vooraf toch ook? Het staat op mijn inschrijving.”

K., 21 jaar, Gent: “Bij Accent aan het Laurentplein vroeg ik eens naar buitenwerk. Ik werk graag buiten, begrijp je? Zij zeiden dat ze niks voor mij hadden, maar dat hun collega's van Accent aan de Voskenslaan wel werk voor mij hadden. Dus ik ben onmiddellijk naar daar gegaan. Ik kom daar toe en wat blijkt? Die hadden helemaal geen vacature voor mij!”

G., Brugge: “Ze hebben mij vorige week gebeld van Accent dat ze een aantal vacatures hadden voor mij. Ik heb deze morgen nog eens teruggebeld of ze toch zeker vacatures hadden. “Jaja, kom maar af,” verzekerden ze me. Ik kwam daar vanmorgen aan en ik moest eerst nog vijftien minuten wachten, ze hadden nog geen tijd voor mij. Toen begonnen ze te babbelen en alles op te schrijven. Ik vroeg naar de vacatures en er waren er geen. Ze hebben geen werk. Ik kom daarvoor wel speciaal van Oostende!”

P., Brugge: “Ik zoek een job in de metaalsector en moest naar Start People in Oostende gaan. Ze hadden vacatures liggen die ze eens samen wilden bekijken met mij. Ik rijd met de auto, dus voor mij is het niet erg om een eindje te rijden, als ik maar werk heb. Maar toen ik daar aankwam, hadden ze één mogelijke vacature. Ze keken op de computer en toen zei die consulente: “Die job is toch al ingenomen.”

T., Brugge: “Tempo-Team belde mij vorige vrijdag op. Ze zeiden dat ze vacatures hadden voor me. Toen ik er aankwam moest ik eerst nog een hele tijd wachten, ze hadden geen tijd voor mij. Toen vroegen ze wat ik wilde en wat ik allemaal al gedaan had. Ik werd ongeduldig en vroeg of ze nu wat hadden voor mij, maar bleken ze toch niets te hebben dat bij mij paste. Ze vertelden me wel dat het goed was dat ik was langs geweest, nu zouden ze me kunnen opbellen als ze een job voor me hadden.”

A., 22 jaar, Aalst: "Twee maanden geleden stuurde T-interim mij een bericht om als schrijnwerker in Nieuwerkerken aan de slag te gaan. Ik belde, maar de job was al ingenomen."

E., 20 jaar, Aalst: "Tempo-Team stuurde mij een bericht. Ik reageerde erop en ze zeiden dat ik naar het interimkantoor moest komen. Ik ging naar Tempo-team en ze zeiden tegen mij: "Ik denk dat dat werk te zwaar voor jou zal zijn. Ik denk dat dat meer iets voor een jongen zal zijn." "Sorry, hé" zeiden ze."

K., 18 jaar, Aalst: "Adecco in Lokeren belde mij twee weken geleden om te zeggen dat ze een job voor mij hadden in de bouw. Ze vroegen of ik kon langskomen. Ik ben van Laarne naar Lokeren gegaan. Toen ik aankwam bij Adecco zeiden ze tegen mij dat ik eerst een opleiding moest volgen bij de VDAB voor de job."

K., 20 jaar, Aalst: "Heb je dat al gehad dat ze je een sms sturen waarin staat dat er werk is voor jou, je belt meteen terug en het is al ingenomen? Dat was bij Start People om in Zellik in het depot van Delhaize te gaan werken."

M., 20 jaar, Aalst: "Een half uur geleden heeft Tempo-Team mij gebeld met de mededeling dat er zes vacatures vrij waren om bij Tupperware aan de slag te gaan. Het stond op mijn voicemail. Het was mijn vriendin die het zag. Ik heb meteen mijn kleren aangetrokken en ben vertrokken. Toen ik aankwam bij Tempo-Team bleken de zes vacatures reeds ingevuld."

O., 24 jaar, Aalst: "Twee weken geleden kreeg ik een bericht van Adecco dat ze op zoek waren naar een inpakster voor in Erembodegem. Ik heb meteen gebeld en ze zeiden dat de job al weg was!"

A., Brussel: "Drie weken geleden was er een vacature voor Tour operator via Randstad in Antwerpen. Ik moest goed Frans spreken. "Geen probleem," zei ik, "ik spreek Nederlands, Frans en Engels." Ze vroegen me of ik al was ingeschreven. "Ja," zei ik, en

ik mocht langskomen. Toen ik er aankwam zeiden ze dat de vacature er niet meer was. Ik begreep het niet. Een vriend van mij had nochtans gezegd dat ik zeker moest solliciteren, dat ze iemand zochten. Waarom mocht ik dan langskomen?"

C., 22 jaar, Oostende: "Toen ik een vacature op de site van de VDAB zag staan waarop ze iemand zochten voor een Callcenter, ben ik direct naar Accent gegaan. De consulente zei me dat deze job nog niet bestond. Ik vroeg waarom ze hem dan openbaar stelden. Ze zei: "Voor het geval we iemand nodig hebben." Ze wou me wel inschrijven "voor in het geval dat!"

I., Brussel: "Vandaag heb ik een test moeten doen bij Daoust. Gisteren, heb ik een vacature zien hangen voor elektromechanici, waarvoor ik vandaag de tests heb gedaan. Het was niet echt moeilijk. Ze zouden nog contact met me opnemen voor de resultaten. Na de test had ik een gesprek met de consulente van Daoust en toen zei ze me dat de vacature niet meer openstaat. Er is dus helemaal geen vacature."

Ze beloven ons op te volgen, maar daar komt in de praktijk niet veel van terecht

Als we ons ingeschreven hebben, beloven ze ons telkens opnieuw opvolging. Ze zullen bellen voor een job, ze zullen bellen als we mogen komen solliciteren, ze zullen ons voorstellen aan een bedrijf en opbellen en ze zullen bellen als we een stand-by contract hebben. Daar klopt echter niets van. Uren, dagen, weken moeten wij zitten wachten op een telefoon, maar die komt toch niet.

We voelen ons niet geholpen of gesteund. Wij staan machteloos, we worden wanhopig. De VDAB stuurt ons naar de interimkantoren, we hebben dus geen andere optie.

A., 24 jaar, Sint-Niklaas: "Ik solliciteerde voor een job bij Volvo en moest een aantal testen doen. Ik slaagde voor elke test en ze feliciteerden me er zelfs voor. De consulenten gingen mij zeker voorstellen aan Volvo en zouden me nadien iets laten weten. Ze hebben mij nog altijd niets laten weten. Bij Volvo zoeken ze nog altijd volk, waarom mag ik daar dan niet werken?"

M., 22 jaar, Sint-Niklaas: "Ik heb gesolliciteerd voor postbode bij T-interim via Instant-A. Ik haal een bewijs van goed gedrag en zeden bij de politie en haalde 85 op 100 voor de testen. "Zeer goed", zeiden ze, "we zullen je zeker voorstellen." Daarna heb ik er niets meer van gehoord."

E., 24 jaar, Oostende: "Ik weet het nog heel goed. Toen ik in juni 2011 naar Adecco moest, me opnieuw moest inschrijven en een hele voormiddag testen had zitten maken, zei de consulente op het einde: "We zullen je bellen." Toen zei ik dat ze dat altijd zeggen, dat ik er niets meer van geloofde. Sindsdien, dat is dus al zes maanden, hebben ze me nooit meer gebeld."

K., 23 jaar, Oostende: "Op 7 november bij Adecco moest ik voor de zoveelste keer testen gaan doen. Dat is daar altijd zo, altijd: dossier maken, testen doen en de belofte dat ze zullen bellen. Deze keer

was dat dus ook weer zo. Ze zouden me bellen nadat ze mijn testen bekeken hadden en dan de meest geschikte job voor me uitzoeken. Tot op de dag van vandaag hebben ze me natuurlijk nog geen enkele keer gebeld. Als ik dan een dag werk, zijn ze daar dan wel hoor met hun telefoontje. Je zou haast denken dat het met opzet is."

K., 20 jaar, Oostende: "Op 15 november moest ik naar Adecco. Deze keer niet om testen te doen. Ze zouden me bellen voor de vacature bij Daikin, bandwerk. Ze zeiden dat ze enthousiast waren omdat ik de job wilde doen en dat ze me zouden bellen wanneer ik op gesprek mocht. We zijn nu een week verder en ik heb nog niets gehoord. De consulente zei nochtans dat deze job dringend ingevuld moest worden."

N., 21 jaar, Gent: "Ik mocht naar een Accentkantoor in Brussel gaan omdat zij een interessante vacature voor mij hadden. Maar het was hetzelfde verhaaltje: "We zullen je binnenkort terugbellen en iets laten weten." Ook naar hen heb ik zelf moeten bellen: "Excuseer, we zijn je vergeten, we zullen nog eens kijken in je dossier en je straks of morgen terugbellen." Ook daar heb ik niks meer van gehoord."

R., 21 jaar, Gent: "Ik heb bij Randstad in Sint-Amandsberg nog testen gedaan om te werken bij

Volvo Cars. Ik was geslaagd voor de test. "We zullen je wel bellen", zeiden ze daar. Na een tijdje heb ik zelf teruggebeld, want ik had nog niks van hen gehoord. "Ah, ik geef het door aan mijn collega en zij zal je terugbellen." Ik heb nu, zes maanden later, nog steeds geen telefoon gekregen om bij Volvo te werken."

C., Brugge: "De consulente van Randstad vroeg wat ik zocht. Ze had amper mijn cv bekeken, anders zou ze het niet moeten vragen. Ze hadden potentieel werk bij keukens Bartens en bij een fotowinkel. Dat zag ik wel zitten. Ze zouden mij voorstellen. Ik ben er zeker zeven keer binnen geweest, maar ze hadden nog niets gehoord, zeiden ze telkens. De laatste keer zeiden ze dat mijn profiel niet voldeed aan de eisen, maar ik heb ervaring in advies geven rond interieur en in verkopen. Ik vraag me af of ze mij eigenlijk wel hebben voorgesteld."

P., Brugge: "Ik ging af op een vacature die ik gezien had op internet, een job als metaalbewerker. Ze zouden me voorstellen, zeiden ze. Daarna zouden ze

me bellen om iets te laten weten. Ik ben drie keer zelf terug moeten gaan nadat ik al een paar keer gebeld had. Ze zeiden telkens: "Het bedrijf heeft nog geen beslissing genomen, maar we houden je op de hoogte." Na vier weken ging ik nog eens terug om na te gaan of ze nog niets wisten. Iemand anders met meer ervaring had de job ondertussen ingevuld."

S., Brugge: "Vorige week ging T-interim me voorstellen bij Leenbakker. Daar was nog een plaats vrij. Het was wel maar halftijds, maar ik zag het toch zitten. Ze zouden me bellen. Ik hoorde niets van hen en heb daarop zelf gebeld. Ze zeiden dat ze nog niets wisten, dat Leen Bakker! eerst moest terugbellen. De volgende week hoorde ik weer niets. Ik ging terug de week nadien en toen zeiden ze dat de job al ingevuld was door iemand anders."

A., 22 jaar, Aalst: "Drie maanden geleden bij T-interim moest ik een test doen om bij Tech-data aan de slag te mogen als inpakker voor het transport. Ik heb

dan zelf eens gebeld en ze gingen mij nog iets laten weten, maar ik heb er niets meer van gehoord.”

O., 24 jaar, Aalst: “Ik heb vorige week een vacature gezien op de site van de VDAB. Ik heb de vacature afgedrukt, meegebracht naar Daoust en afgegeven aan een consulente daar. Ik moest mijn cv opnieuw aanpassen en via mail doorsturen. Ze zouden mij bellen, maar ze hebben niet meer gebeld. Het was voor een job als inpakster.”

O., 24 jaar, Aalst: “Ik ken mensen die bij Piratus in Groot-Bijgaarden werken en die daar tevreden zijn. Eind oktober, begin november kon ik via Konvert gaan solliciteren bij Piratus. Ze zouden mij die week per sms laten weten wanneer en om hoe laat ik moest gaan solliciteren. Ze hebben mij niets laten weten. Ondertussen had ik een jobaanbieding gekregen bij Action via Randstad. Het was een opdracht voor drie dagen. Ik kon er niet beginnen omdat ik aan het wachten was op de sms van Konvert en ik wilde heel graag bij Piratus werken. Ik ben dan zelf naar Konvert gegaan. Ze belden Piratus op en blijkbaar was er een misverstand. Ik moest niet meer gaan solliciteren! Ondertussen was ik wel al één dag bij Action mislopen! Gelukkig mocht ik nog twee van de drie dagen gaan werken bij Action.”

M., 22 jaar, Aalst: “Het tweede jaar dat ik bij de technische dienst van Inex werkte, kreeg ik op het eind van de tweede week, rond 17u op vrijdag, telefoon dat ik niet meer moest teruggaan. Dat was van het interimkantoor. Ik had wel een contract voor drie weken getekend. Ik had mijn badge en mijn werk-kledij al terug afgegeven. De maandag erop belde Inex me dat ik onmiddellijk naar het werk moest komen omdat ik anders contactbreuk pleegde.”

O., 24 jaar, Aalst: “Ik heb vorige week een vacature gezien op de site van de VDAB. Ik heb de vacature afgedrukt en meegebracht naar hier en afgegeven aan een consulente hier. Ze zouden mij bellen, maar ze hebben niet meer gebeld. Vandaag zei ze dat ik mijn cv opnieuw moest aanpassen en via mail door-

sturen. Ik heb dat gedaan, maar nu heeft ze mijn cv nog niet naar de werkgever gestuurd.”

E., 20 jaar, Aalst: “In maart belden ze mij van Accent om te zeggen dat er een job voor mij was, bij BENT. Dat is een schoenenwinkel. Ze vroegen: “Interesseert u dat?” Ik zei: “Ja.” Daarna vroegen ze: “Heb je een rijbewijs? Je hebt een rijbewijs nodig voor de job.” Ik zei: “Neen.” Op zich heb ik geen rijbewijs nodig om er te geraken, het is niet zo ver. Blijkbaar had ik een rijbewijs nodig voor het werk zelf. Het staat nochtans in mijn cv dat ik geen rijbewijs heb.”

B., 20 jaar, Aalst: “Drie weken geleden werd ik opgebeld door Randstad op de Hopmarkt. Ze zeiden dat ze een job hadden voor mij in een magazijn als magazijnier. Ze vroegen of ik kon langskomen. Toen ik daar was zeiden ze dat ze alles zo vlug mogelijk in orde zouden maken. Ze hadden mijn cv verstuurd en zouden mij nog iets laten weten. Ik heb niets meer van hen gehoord. De vacature staat zelfs nog op internet.”

K., 21 jaar, Aalst: “Ik heb mij vorig jaar in oktober ingeschreven bij Manpower. Ik heb mijn cv toen per mail opgestuurd en bij mijn inschrijving afgegeven. Twee maanden later zie ik een vacature op de website staan en bel ik naar Manpower. Ze vroegen mij om langs te komen met mijn cv. Ik zei dat ik mijn cv al eens mailde en afgaf tijdens mijn inschrijving. Ze zeiden: “Hij staat er niet meer tussen.” Ik heb goed naar de verwoording geluisterd. Ze zeiden: “niet meer”, wat dus wil zeggen dat ze hem wel gehad hebben, maar ondertussen al wegdeden. Dit was voor een vacature bij een drukkerij. De naam werd niet vermeld. Ik heb toen gezegd dat ik hem opnieuw ging doormailen en ze zeiden dat ze me gingen bellen toen ze hem hadden. Geen telefoon. Ik ben langsgedaan en kreeg dan het nieuws dat de plaats reeds ingenomen was.”

B., 20 jaar, Antwerpen: “In juli ben ik bij Accent binnengestapt en na een gesprek gingen ze me voorstellen aan een slagerij in Hoboken en nog iets

laten weten. Een paar dagen later had ik nog altijd niks van hen gehoord en ik ben er dan zelf maar terug langs gegaan. De consulent zei dat ze de job aan iemand anders gegeven hadden.”

I., 23 jaar, Antwerpen: “Op 21 mei om 10u was ik bij Accent in Boom voor de vacature bij Brico en Gamma. Ze gingen me voorstellen en iets laten weten. Toen ik na een tijd nog steeds niks vernomen had ben ik zelf nog eens binnen gestapt en dan bleek dat de vacature al weg was.”

R., 22 jaar, Antwerpen: “In maart 2012 belde Randstad Merksem me op met de vraag of ik geïnteresseerd was in een job als sociaal medewerker. Ik vroeg aan hen wat dat inhield. De consulente zei dat ik maar eens moest langskomen en dan zouden ze het me uitleggen. Toen ik er aankwam, legde ze de job uit. Ik zou mensen thuis gaan helpen met winkelen, huishouden, samen eten, enz. Ik vond dat zeer interessant en heb hen gezegd dat ik zeker interesse had. De consulente zou bellen om dat te melden en dan zou ze me terugbellen. Na een week had ik nog altijd geen telefoon gekregen. Ik ben er dan maar zelf langsgedaan en daar kreeg ik dan te horen dat ze al iemand anders hadden aangenomen. Ik vroeg nog waarom ze niets hadden laten weten. Ik zit wel

te wachten op die job! “Dat waren we vergeten,” was het antwoord.”

T., 20 jaar, Brugge: “Accent belde mij gisteren op om te vragen of ik wou langskomen. Toen ik daar binnenkwam vroeg de mevrouw: “Voor wat is het?” Ik zeg dus wie ik ben en dat ik een afspraak had. Toen zei ze: “Ja, en waarmee kan ik u helpen?” Het was precies alsof zij niet wist wat ik daar moest komen doen. Ik wist dat ook niet, ik moest gewoon langskomen zoals zij gevraagd hadden.”

M., 21 jaar, Mechelen: “Onlangs is een vriend van mij via interim (AGO) bij een bedrijf terecht gekomen voor magazijnwerk in Bornem. Hij zei me vorige week dat ze daar nog veel mensen nodig hadden. Ik ben meteen naar AGO Mechelen gegaan waar hij die baan had gevonden. Daar kreeg ik het antwoord dat er voor dit bedrijf geen vacatures meer waren. Ik vertelde dat aan mijn vriend en die zei me de volgende dag even met de baas te komen praten. Dat heb ik gedaan en die zei me hetzelfde als mijn vriend: “We zoeken echt naar veel mensen. In het interim-contract staat er van 8u tot 17u30, maar als er veel werk is kan dit wel uitlopen. Als dit geen probleem is kan je beginnen.”

A., Brussel: "Ik had gehoord dat ze bij Disor Frisor in Londerzeel nog volk zochten. Ik ga dus bij Start People in Londerzeel solliciteren. Eerst belde ik nog om zeker te zijn. Ze zochten nog mensen, ik mocht komen. Ik stond die dag om 6u op. Om 7u15 vertrok ik uit Sint-Pieters-Leeuw met de bus, de metro, de trein. In Londerzeel moest ik dan nog een goed half uur stappen, dus om 9u kom ik daar aan. Goed, we doen het gesprek en ik mag testen doen. Nadien beloofden ze me dat ze me nog gingen bellen, maar ik hoorde niets meer van hen. Dus belde ik na een tijdje zelf terug. "Ach ja, inderdaad, jij hebt die testen gedaan. Je moet met mijn collega spreken, ik zal je zijn nummer geven, want hij zit in Mechelen." Oké, ik bel die man op en vertel opnieuw over de vacature

en de testen en om te vragen of hij al meer nieuws had. Al wat hij me te zeggen had, was: "t is kalm."

G., Luik: "Ik ben naar Creyf's gegaan. Een jaar lang hebben ze me geen enkele job aangeboden. Ik had de indruk dat mijn hoofd hen niet aanstond."

C., Brussel: "In Brussel is het echt moeilijk om een job te vinden. In de interimkantoren vraagt men steeds maar opnieuw om bij hen langs te komen. Dat heeft niet zoveel zin, want het is niet omdat je de hele tijd naar het kantoor gaat, dat je daarmee een job vindt. Men vraagt ook heel wat kwalificaties, zelfs voor jobs waarvoor dit niet nodig is. Ik heb de indruk dat werkgevers alsmear veeleisender worden."

L., Namen: "Ik vind dat het systeem gemaakt is om ons wanhopig te maken. Le Forem zegt ons dat we ons moeten inschrijven bij interimkantoren om een job te vinden. Wanneer je naar de RVA gaat, dan is dit niet opgenomen in jouw activeringscontract en dan kan je gesanctioneerd worden, zelfs als je kleine contracten had."

M., Namen: "Ik volgde een opleiding als structuurmonteerder omdat ze mij gezegd hadden dat ik zo werk zou vinden. Hoewel ik over het algemeen ontzettend gemotiveerd ben en elke week langs ga, vindt men geen job voor mij."

M., Boussu: "Ik zoek een job als verkoopster. Sinds deze morgen 9u ga ik van kantoor naar kantoor, maar nog altijd niets. Ik denk dat ik zoals elke week terug thuis zal komen zonder iets."

E., Bergen: "Ik woon niet bij de deur. Ik leg meer dan twintig kilometer af om naar Bergen te komen om een job te vinden, om me aan te dienen in de interimkantoren. Ik heb een diploma middelbaar onderwijs, ik deed mijn zes jaar in een algemene richting met als optie talen, maar mijn diploma opent geen deuren voor mij. Nu ga ik op zoek via de kantoren. De voorbije drie maanden kom ik elke week langs, maar er is nog steeds geen werk."

Houden ze onze dossiers eigenlijk wel bij?

Telkens we opnieuw binnengaan in een interimkantoor, moeten we meestal een nieuw dossier laten maken van ons. We moeten ons dus telkens opnieuw inschrijven en onze cv afgeven. Zelfs al komen we daar de volgende dag opnieuw. Weet je hoe waardeloos je je dan voelt?

Ook moeten we telkens opnieuw dezelfde testen maken. Het gebeurt zelfs dat ons een job wordt aangeboden en dat de dag dat we ons contract mogen komen tekenen ons dossier weg is. Weg dossier, weg job! Het lijkt maar "een dossiertje" dat verdwijnt, maar het voelt alsof wij als mens weggegooid worden.

D., 24 jaar, Genk: "Ik werd in september 2011 gebeld door Randstad Genk voor een job als productiearbeider in Diest. Toen ik langskwam, kenden ze me niet eens. Ik zat volgens hen niet in het systeem."

E., 19 jaar, Oostende: "Ik moest op 8 november testen doen bij Adecco voor een vacature van Jacques om daar bandwerk te doen. Ik werd ondermeer getest op mijn kennis van Frans, Engels en wiskunde. Ik begreep er niets van dat ik dergelijke testen moest doen om daar te gaan werken. Soit, ik mocht na de testen op gesprek. Ze zeiden dat ze me zouden bellen. Ze hebben me dan een hele tijd niet gebeld. Toen ik de volgende keer terugging, 21 november, moest ik me opnieuw inschrijven en n t dezelfde testen doen als op 8 november."

M., 19 jaar, Oostende: "Ik ging me op 9 november aanmelden bij Start People voor een vacature die ik via de VDAB had gevonden. Dit was om in H&M te gaan werken. Die job zou echt iets voor mij zijn en ik had het juiste diploma, dat zei de consulente ook. Ik moest me eerst opnieuw inschrijven. Ze zei dat ik die maandag, 14 november, mocht komen om het contract te tekenen. Ik moest enkel wachten tot maandag. Toen ik daar dan die dag op tijd was, zei ik dat ik mijn contract kwam tekenen. Ze tikte wat op haar computer en zei: "Oei, wij hebben je dossier niet. We zullen eerst een nieuw dossier van je moeten maken."

sier niet. We zullen eerst een nieuw dossier van je moeten maken."

M., 20 jaar, Oostende: "In oktober 2011 werd me door een consulente van Randstad een job beloofd bij Boekenvoordeel. Ze zou me diezelfde week terugbellen om een afspraak te maken voor mijn contract. Toen ze die vrijdag nog niet hadden gebeld, ging ik zelf langs. Daar zei ik dat ze me een datum zouden geven om mijn contract te tekenen. Ze tikte op haar computer en vond mijn dossier niet meer terug, zei ze."

L., 26 jaar, Oostende: "Ik ben al vijf maanden in elk interimkantoor ingeschreven en er bestaat overal een dossier van mij. Toen ik in januari opnieuw naar Adecco ging, had ik een vacature mee om in Gamma te werken. De consulente zei me dat ik me eerst moest inschrijven. Ik heb me dus opnieuw moeten inschrijven, een dossier moeten maken en alweer diezelfde rotte testen moeten doen. Uiteindelijk heb ik er toch niets meer van gehoord."

A., Brugge: "Ik werd opgebeld door iemand van Actief Interim met de melding dat er een interessante vacature voor me was en of ik wilde langkomen. Ze zouden me in het kantoor meer uitleg geven. Toen ik daar aankwam, boden ze me een job aan

in de administratie, maar dat kan ik helemaal niet. Het was een misverstand, zeiden ze. Ze hadden het verkeerd opgeslagen in mijn dossier.”

K., 20 jaar, Gent: “Bij Synergie moest ik een motivatiebrief met de hand schrijven. Bij hen in het kantoor. Het heeft anderhalf uur geduurd voor ze het goed vonden. Enkele dagen later krijg ik telefoon: “Kan je die brief nog eens schrijven, want we vinden hem niet meer.”

J., 20 jaar, Gent: “Laatst ging ik naar Randstad. Ze hadden niks, maar zeiden: “We zullen noteren dat je bent langs geweest.” De dag nadien kwam ik terug en opnieuw: “We zullen noteren dat je hier bent geweest.” “Dat zei je collega mij gisteren ook al,” antwoordde ik. “Ah, tiens, dat staat hier niet genoteerd,” kreeg ik te horen.”

H., 30 jaar, Aalst: “T-interim is daar heel goed in. In één maand tijd hebben ze zes keer mijn cv gevraagd. Niet één keer in al die jaren heb ik al werk van hen gekregen. Dat was ook vorig jaar zo.”

A., 28 jaar, Aalst: “Ik heb mij twee maanden geleden ingeschreven bij Tempo-Team. Ze zouden mij opbellen wanneer ze werk hadden voor mij. Ik heb niets van hen gehoord, dus ging ik gisteren langs om te horen of ze al werk gevonden hadden. Ik moest mijn naam opgeven zodat ze mij zouden vinden in hun databank. Ik stond er niet meer tussen. Ze hebben dan mijn gegevens en cv opnieuw ingegeven en een IQ-test afgenomen. Ze zeiden opnieuw dat ze mij zouden bellen wanneer ze een job vonden.”

A., 28 jaar, Aalst: “Ik schreef mij vorige week woensdag in bij Konvert interim met mijn cv. Vandaag ging ik langs om te horen of ze al werk gevonden hadden voor mij. De consulente zei dat mijn cv geblokkeerd was. Ze was druk bezig, dus schreef ze mijn naam op om later eens te kijken wat er was gebeurd. Ze zei dat ik maandag moest langs komen om mijn cv opnieuw af te geven.”

E., 20 jaar, Aalst: “Ik ben vorige week bij Manpower langs geweest. Ze vroegen mij: “Kan je jouw cv nog eens afgeven? We hebben jouw cv in de vuilbak

gegooid." Ik had er nog één bij dus ik heb die dan afgegeven. Ze zeiden dat er een job in het Kruidvat was. Ik zei: "Ah, dat is goed." Ze zeiden: "We gaan u nog bellen." We zijn nu vrijdag. Ik ben daar vorige week langs geweest en ze hebben nog altijd niet gebeld."

J., 21 jaar, Aalst: "Konvert in Aalst, het was de week voor Carnaval. De twee collega's van de consultant waren ziek en hij zei: "Kom na Carnaval nog eens terug." Ik had mijn cv bij en heb die toen afgegeven. Toen ik na Carnaval terugging vroeg hij: "Heb je jouw cv bij?" Ik zei: "Ik heb die hier binnengestoken voor Carnaval." Hij zei: "Ik heb hem niet meer."

N., 22 jaar, Aalst: "Bij T-interim moest ik mij online inschrijven. Ik heb dat gedaan. Drie weken geleden ben ik terug langsgedaan bij T-interim. Het was voor een vacature. Ze vonden mij niet terug in hun computer. Als ik mij dan al online inschrijf, dan is het ook de bedoeling dat ze dat bijhouden. De consultant zocht mij in het systeem, maar vond mij niet. Ze zei dan: "Er is iets mis met ons systeem." Ze zei ook: "Schrijf u online in." Ze was zogezegd druk bezig. Ze was met haar collega aan het praten. Je zag wel dat ze wilde dat ik wegging."

S., 20 jaar, Brugge: "T-Interim belde mij om te vragen of ik wou komen. Ze hadden verschillende interessante jobaanbiedingen voor mij. Toen ik daar aankwam, begonnen ze me inderdaad allerlei jobs voor te stellen. Ik was blij verrast, maar op het einde vroegen ze mij: "Heeft u een rijbewijs?" Ik antwoord van niet en ze zeiden dat ik al deze jobs niet zou kunnen krijgen. Ik heb dat nochtans altijd in alle inschrijvingen gezet die ik moest invullen!"

K., 23 jaar, Oostende: "Ik zag dat er een vacature was voor 'Ervaren visfileerder' bij Accent. Aangezien ik dat altijd bij mijn pépé in de vismijn had gedaan, had ik zeker en vast ervaring! Dat weten zij ook, want ik vul dat in mijn inschrijvingspapieren telkens in. Toen het aan mij was, zei ik dat ik kwam voor die job. Ze zei me dat ik niet kon bewijzen dat ik daar ervaring in had. Ik zei: "Ik heb dat al hon-

derden keren ingevuld en tegen jullie gezegd!" Ze vond geen enkele inschrijving van mij terug. Is dat niet verschrikkelijk?"

D., 24 jaar, Oostende: "Er werd een verkoper van Kipling gezocht in Inno Oostende. Iets voor mij, I love Kipling! Toen het mijn beurt was, zei de consultant dat ik nog niet ingeschreven was. Dat kon niet, want ik herinner me al die keren dat ik dat wel had gedaan. Ik zei dat ik ervaring in de verkoop had en ze misschien mijn dossier eens moest bekijken, dan zou ze dat zien. Ze tokkelde op haar computer en zei ze dat ze me niet kon terugvinden, dus telde mijn ervaring niet. Ze zei: "Iedereen kan zeggen wat hij wil!"

J., 21 jaar, Oostende: "Ik ging gisteren, zoals elke keer, mijn ronde doen langs alle interimkantoren. Nog steeds, na twee jaar, elke keer hetzelfde: ze duwen mij een blad in mijn handen alvorens ik op gesprek mag. Altijd datzelfde liedje: wie je bent, waar je woont, wat je wil doen. Telkens moet ik dat papier invullen met dezelfde vragen. Vandaag ga ik terug en ik moet me weer inschrijven! Hetzelfde kantoor, dezelfde plaats, dezelfde consultant!"

Ze willen ons niet eens inschrijven!

Als we in de voormiddag naar het interimkantoor gaan, worden we naar huis gestuurd met de boodschap: "schrijf u maar in via internet".

In de namiddag zijn de meeste kantoren dicht en kan je enkel op afspraak komen.

Waarvoor dienen interimkantoren als we ons zelf niet mogen inschrijven? En als interim onze enige optie is om werk te vinden, wat rest ons dan nog?

K., 19 jaar, Genk: "Ik ben zowat in elk interimkantoor ingeschreven in Hasselt, Genk en Tongeren. Nu op 14 december 2011 kom ik hier in Genk en zeggen ze bij Randstad op de Fruitmarkt dat ze me niet kunnen inschrijven. Ik kreeg een papier mee met hoe ik me via internet kan inschrijven, maar ik heb geen internet. Ze zeggen ook dat ik een e-mailadres nodig heb. Daarbinnen zitten een stuk of acht consulenten zonder dat er iemand aan hun bureau zit. Kunnen die me dan niet even inschrijven? Ik ging even later binnen bij Randstad Bouw en die stuurden me naar het filiaal waar ze me daarnet niet wilden inschrijven."

S., 22 jaar, Genk: "Ik heb Kantoor gedaan en zoek administratief werk. Toen ik me bij Adecco wilde inschrijven, kreeg ik als antwoord dat ze voor administratieven enkel mensen met ervaring zochten. Ik heb blijkbaar niet genoeg ervaring om me aan een bedrijf voor te stellen."

T., 22 jaar, Genk: "Ik was bezig met me overal in te schrijven in interimkantoren. Toen ik bij Adecco binnenkwam, had ik mijn naam nog maar gezegd of ik kreeg als antwoord: "We hebben enkel werk voor hogere profielen."

E., 18 jaar, Genk: "Ik wou me op 22 november 2011 bij Randstad gaan inschrijven. Ik werd naar huis gestuurd, want ik kon me via internet inschrijven."

K., 19 jaar, Genk: "Op 13 januari 2012 zeiden die van Randstad dat ik me thuis maar via internet

moest inschrijven. Ik was daar toch, waarom konden ze me dan niet inschrijven?"

S., 21 jaar, Genk: "Begin januari 2012 ging ik naar Manpower en die consulente zei: "Wij helpen alleen mensen die echt willen werken." Hoe grof is dat? Het is niet omdat ik blond en klein ben en er verzorgd bijloop, dat ik niet wil werken. Na enig aandringen, wou ze me inschrijven en moest ik alles weer opnieuw zeggen om me een tweede keer in te schrijven."

H., 20 jaar, Genk: "Ik ging me bij Randstad inschrijven, maar werd terug naar huis gestuurd. Ik moest me maar via hun site inschrijven."

J., 24 jaar, Genk: "Ik wou me gaan inschrijven bij T-interim. Ik kreeg daar een kaartje mee: "Hier een kaartje, schrijf je thuis maar in." Bij Konvert zeiden ze ook dat ik me maar thuis moest inschrijven."

E., 18 jaar, Genk: "Op 22 november 2011 kwam ik me inschrijven bij Randstad en ze stuurden me gewoon naar huis. Ik moest me via internet inschrijven en dan terugkomen. Hoe kan dat nu? Dus heb ik me ingeschreven en vandaag kom ik terug en vraag ik een job. Daarop geven ze me twee telefoonnummers, dat van EAT en van Syncreon, beide zijn toeleveringsbedrijven van Ford. Ik moet nog zelf bellen ook. Ik kreeg ook geen uitleg over wat die jobs precies inhouden."

N., Brugge: "Bij Tempo-Team zocht men iemand voor in de bouw. Ik kwam daar toe, maar de job ging niet door omdat ze iemand zochten met een technisch diploma. Ik heb dat niet, maar vroeg waarom ze, als ze mijn cv hadden, toch een berichtje gestuurd hadden? Ze zeiden dat ze daar niet aan konden doen, dat het een centrale is die berichtjes stuurt."

J., 20 jaar, Gent: "Bij T-interim kennen ze mij al zeer goed. Zodra ik binnenkom, roept er al iemand: "Sorry, vandaag hebben we niks voor je." Die kijken hun vacatures zelfs niet meer na voor mij."

L., 20 jaar, Gent: "Bij AGO wou ik mij inschrijven. "Kom maar terug in de namiddag," zei de consulente. Toen ik terug keerde in de namiddag, wouden ze mij niet helpen, want in de namiddag schrijven ze enkel in op afspraak."

R., 24 jaar, Gent: "Synergie heeft zijn best gedaan voor mij toen ik als student een job zocht. Toen ik was afgestudeerd en ik in september werk zocht, zeiden ze mij dat het voor de bedrijven niet interessant is om werk te geven die maand, omdat jobstudenten goedkoper zijn."

A., 19 jaar, Antwerpen: "Ik kwam op 27 maart uit Daoust en ik had me niet eens kunnen inschrijven! "Ik schrijf in wanneer ik dat wil!" zei die con-

sulent. Ik was zo verbouwereerd dat ik niet onmiddellijk wist hoe ik moest reageren. Ik vroeg dan om een afspraak maar ik kreeg geen duidelijk antwoord wanneer ik nog eens kon langskomen."

S., 20 jaar, Antwerpen: "Op 11 april ging ik langs bij Daoust. De consulente vroeg me: "Wat kom je doen?" Ik zei: "Werk zoeken." De consulente antwoordde: "We hebben nu geen tijd." Dus ik terug naar buiten."

M., 18 jaar, Aalst: "Ik ben daarnet T-interim binnen gegaan. Ze zijn daar niet vriendelijk. Niemand zei er goedendag. Na een tijdje vroeg een consulente: "Ja, voor wat is het? Heb je een afspraak?" Ik vroeg naar de vacature voor verkoopster dat aan het raam hangt. Ze zei: "Dat kunnen we je niet zeggen. Je moet een afspraak maken om je in te schrijven."

F., Mechelen: "Daarnet in Konvert Interim zei ik: "Ik kom me inschrijven." De consulente vraagt mijn naam, identiteitskaart, sis-kaart en cv. Ze wil me net inschrijven en ineens zegt ze: "Kan je dinsdag of donderdag terugkomen? Want dat zijn de inschrijfdagen". Ze waren daar niks aan het doen. Er was iemand gewoon bezig op haar pc en dan had je diegene die met mij aan het praten was. Ik vroeg een kaartje om me in te schrijven. Haar vraag: "Waarom?" "Tja om me in te schrijven."

Hou je beschikbaar, je staat op 'reserve'!

Vaak zetten ze ons op een 'reservelijst'. Dat wil zeggen dat je thuis zit omdat er geen werk genoeg is en ze je elk moment in de week kunnen bellen omdat je moet invallen. Er wordt gevraagd je beschikbaar te houden, je hebt geen werk maar mag er ook geen ander zoeken dus.

Dit geeft het gevoel dat je maar een een vijs bent die pas uit de doos gehaald wordt als ze ze nodig hebben. Een makkelijk inzetbaar pionnetje dat geen wensen of dromen mag hebben. Voor ons is elke mens uniek.

Y., 23 jaar, Genk: "Vorige week moest ik een test doen bij Actief. Ik haalde goede punten en sta nu op de reservelijst, maar ik heb er tot nu toe nog niets van gehoord."

J., 22 jaar, Genk: "Manpower had gebeld dat ze een job hadden. Toen ik er aankwam, moest ik testen doen voor een job van magazijnier. Die waren goed en ze zouden me op de reservelijst zetten. Nooit heb ik er nog iets van gehoord."

T., 19 jaar, Genk: "Bij Start People moest ik een test doen voor Nike en ik was geslaagd. "Ah, maar we zoeken nu niemand. We zullen je op de reservelijst zetten, breng alvast een bewijs van goed gedrag en zeden binnen." Een maand later mag ik eindelijk één dag bij Nike gaan werken, maar moet eerst nogmaals het attest van goed gedrag en zeden binnenbrengen."

S., 21 jaar, Genk: "Voor een jobaanbieding bij T-interim moest ik naar Antwerpen voor een jobdag van ZEB. Ik ben helemaal naar daar geweest en mocht twee dagen proefwerken. Toen zei de districtsmanager tegen de shopmanager dat die moest zeggen dat ze eigenlijk niemand nodig hadden, hoewel die job zelfs vandaag nog op de website staat en

bij T-interim aan de ruit hangt. Bij T-interim zeggen ze dat ze niemand nodig hadden, maar dat dat voor de reservelijst was in drukke periodes. Ben ik daarvoor naar Antwerpen geweest?"

K., 19 jaar, Genk: "Drie maanden werkte ik via Manpower in Tongeren met weekcontracten op afroepbasis als magazijnier en als heftruckbestuurder bij Ceva. Nu krijg ik elke dag een sms-bericht van hen: "Hallo, voorlopig heeft Ceva morgen geen werk voor jou. We houden je verder op de hoogte. Manpower." In plaats van iets te sturen als ze wél werk hebben, krijg ik elke dag een afwijzing via mijn gsm."

S., 21 jaar, Ieper: "Ik had in een bepaalde week de late ploeg, dus om 22 u mocht ik naar huis. Ik moest van Accent de dag nadien al om 5u 30 opnieuw beginnen om iemand te vervangen en ik heb dat gedaan. Toen ik gegeten en me gewassen had, was het al 23u 30, ik heb dus maar vier uurtjes of zo kunnen slapen. Accent heeft dat geapprecieerd en ik was daardoor een 'vaste uitzendkracht'. De vaste uitzendkrachten proberen ze zoveel mogelijk dagen te geven. Als er minder productie is, dan vliegen zij die minder hun best doen eerst buiten, daarna vliegen de vaste uitzendkrachten buiten en dan nemen

de vaste werknemers van het bedrijf de plaatsen van de vaste uitzendkrachten in.”

M., 20 jaar, Aalst: “Ik heb twee dagen op de reservelijst gestaan bij Van Gansewinkel. Als ze voor zes uur niet bellen, dan heb ik die dag vrij. Ik krijg een maaltijdcheque om op een reservelijst te staan.”

M., 24 jaar, Oostende: “Ik had al enkele maanden kunnen werken in een magazijn. Ik had dus ervaring en wist alles van de producten, verdeling, enz. De consulente zei dat ze in mij geloofde en ze zou mij bellen, maar dan moest ik onmiddellijk beginnen. Ik stond bovenaan de reservelijst wanneer er iemand dringend zou moeten inspringen. Na enkele weken had ik nog steeds geen telefoon gehad. Toen ik terugging zei ze dat ze daar niemand nodig hadden gehad. Daar sta je dan!”

R., 20 jaar, Oostende: “Toen ik de vacature voor heftruckchauffeur bij Start People zag, ging ik onmiddellijk naar binnen. De consulente zei me dat ze mij op de reservelijst ging zetten. Dit wil zeggen dat je gebeld wordt en je onmiddellijk kan beginnen. Geen probleem! Ze zeggen wel niet hoe lang je moet wachten en ook niet dat ze je toch nooit zullen bellen! Ze hebben mij nooit gebeld en toen ik terugging, vond ze me zelfs niet meer terug op die zogenaamde 'reservelijst'!”

B., 23 jaar, Oostende: “Er was een vacature bij Randstad om in Maenhout te werken. Ze hadden

super veel mensen nodig zeiden ze, maar niet altijd evenveel. De consulente zei dus: “Je moet zorgen dat je altijd beschikbaar bent, zodat we je elk moment kunnen bellen om te beginnen.” Ik heb mij daaraan twee maanden gehouden, maar ik heb wel geen enkele telefoon gekregen. Toen ik in de tussentijd langsging, zeiden ze dat ik geduld moest hebben.”

S., 24 jaar, Oostende: “Mmm, chocolade! Ze zochten bij Lingier bvba een chocolademedewerker. Het was mogelijk dat er een grote bestelling was en ze dan veel mensen nodig hadden. Ik mocht op de reservelijst staan en daarin geloofde ik, maar ik mocht geen ander contract aangaan, want ze konden mij bellen om direct te beginnen. Ondertussen heb ik niets meer gehoord. Blijkbaar zijn reservelijsten ook maar van korte duur, want toen ik terug naar Adecco ging vond de consulente mij niet meer terug en die lijst ook niet meer.”

C., Luik: “De weinige tijd die ik in de kantoren doorbracht, voelde ik mij slecht. Ik had de indruk dat ze niets konden doen met mij. De periode dat ik langsging bij interimkantoren was ik voortdurend gestresseerd. Ik wachtte altijd op een telefoontje en op wat ze me voorstelden. Later heb ik beseft dat ik werk ervaar als iets dat stress teweegbrengt, iets waarvoor je onophoudelijk op de loer moet liggen. Ik voelde mij een nummer en ik voelde goed dat de kantoren alleen maar naar hun eigen winst keken.”

Mogelijk of niet, je moet onmiddellijk beginnen

Interimkantoren bellen soms dat ze een job hebben, ze vragen ons dan of we binnen enkele uren op het bedrijf kunnen zijn om te beginnen. Je moet dan alles waar je mee bezig bent laten vallen en je haasten naar het interimkantoor of bedrijf om vaak slechts één of enkele dagen te mogen werken. Als je weigert, zeggen ze dat je niet wil werken.

Het is alsof we geen eigen leven mogen hebben en altijd beschikbaar moeten zijn.

A., 21 jaar, Genk: "Ik ben van Genk. ASAP stuurde me op 9 november om 9 u 's morgens een sms'je of ik een uur later kon beginnen bij een biscuitbedrijf in Heusden, terwijl ik geen eigen vervoer heb. Dat is 25 km van hier, hoelang ben ik dan onderweg met de bus?"

D., 20 jaar, Ieper: "Ik ben gisteren nog bij een interimkantoor in Roeselare geweest. Daar zei de consulente: "Het kan zijn dat we je om 17 u bellen en dat je om 21 u kan beginnen bij Deceuninck." Ik heb geantwoord dat ze niet moeten bellen en dat ik dat niet de dag zelf doe. Ik moet helemaal van Ieper komen. Tegen dat ik naar het kantoor gegaan ben, die stomme film gezien heb en ondertussen ook nog schoenen en een schort gevonden heb, dan moet ik al naar Deceuninck vertrekken. Ik denk niet dat die consulente ondertussen nog eten in mijn mond zou stoppen. Ik vind dat niet kunnen. Je moet je haasten tot en met, maar je hebt geen eten. Je moet op den duur gelijk wanneer klaarstaan, want ze kunnen je gelijk wanneer opbellen om te beginnen."

R., 21 jaar, Gent: "Ik heb al via verschillende interimkantoren gewerkt in veel toeleveringsbedrijven van Volvo in Gent-Zeehaven. Dat was bijna allemaal met dagcontracten. Dat werk kon bovendien in alle shifts zijn. Ik heb al gehad dat ik in één week de ene dag in de middagshift moest werken, de volgende dag in de nachtshift en dan een andere dag van de week opnieuw in de middagshift. Ik ging altijd: ik

had geen keuze, werk is werk. Ik heb eens telefoon van AGO gehad om middernacht: "Hallo, wij weten dat je aan het uitslapen bent, maar we hebben toch dringend iemand nodig om te werken. Kan je gaan?" Ik was moe, maar ik ben toch onmiddellijk gegaan, anders had ik kans dat ze me niet meer zouden opbellen."

J., 23 jaar, Aalst: "In 2006 belde Tempo-Team mij rond 11 u om te vragen of ik diezelfde dag om 14 u aan de slag kon bij een machine-operator in Erpe-Mere. Ik zat in Antwerpen toen ze mij opbelden en zei dat ik dat dus niet kon halen. Als antwoord kreeg ik dan dat ik niet wilde werken, terwijl het gewoon niet haalbaar was voor mij. Dan hoorde ik een tijdje niets meer van dat kantoor."

V., 21 jaar, Aalst: "In november heb ik één dag in Olympia gewerkt in Halle via Tempo-Team. Een paar weken later kreeg ik telefoon van Tempo-Team met de vraag of ik meteen kon gaan werken bij Olympia. Ik zei dat het niet ging omdat mijn broer weg was met de auto. Dan zeiden ze tegen mij: "Je weigert werk."

A., Brussel: "Ze verwachten dat we overal voor hen springen. Zo was ik eens in Antwerpen en kreeg ik telefoon van Vivaldi in Vilvoorde of ik binnen een halfuur kon beginnen als lader-losser. Ik zei dat ik in Antwerpen zat, maar dat ik op de eerste trein kon springen om dan te beginnen. "Het zal niet gaan,"

zei ze, "het moet binnen een half uur." Een vriend van mij heeft dan ook telefoon gekregen. Hij zat wel in Brussel, maar hij moest eerst ook nog naar het interimkantoor en dan naar Machelen, dat gaat toch niet in een half uur?"

E., 20 jaar, Oostende: "Ik was op bezoek bij mijn oma in Roeselare toen ik telefoon kreeg van het interimkantoor. Ze zeiden dat ik binnen het half uur kon beginnen werken om de fabriek te poetsen voor de laatste shift zou beginnen. Ik was blij dat ik werk had, dus ik zei tegen haar: "Ik ga nu direct vertrekken, ik ben er binnen het uur." Toen zei ze: "Nee, het moet binnen het half uur." Dat kon ik nooit halen met de trein! Waarom bellen ze me dan toch zo laat?"

M., 24 jaar, Oostende: "Ik werd gebeld om 13 u door Daoust. Met de vraag of ik in tien minuten een dagcontract kon gaan tekenen om dan om 13u 30 te beginnen schoonmaken in het Zeepreventorium, want er was een speciale gelegenheid. Ik heb een kindje dat lag te slapen, dus vroeg ik of ik eerst mijn moeder mocht bellen zodat zij direct kon komen. Ze zei dat ze geen tijd had voor 'babykwesities' en hing op."

R., 22 jaar, Oostende: "Accent belde mij of ik binnen het half uur naar Kortrijk zou kunnen gaan om daar een dagcontract te tekenen voor Jules Destrooper. Ik wou direct op de trein springen zei ik, maar dan ben ik er wel maar binnen vijfenvijftig minuten! Ze zei: "Je weet dat we je zulke dingen kunnen voorstellen."

R., Bergen: "Ik ben nu al twee maanden werkloos omdat ik gestopt ben met studeren. Bij het begin van de week kom ik altijd naar Bergen en dan ga ik langs bij interimkantoren in de hoop iets te vinden. Ik heb geen opleiding of diploma, maar ik hoop vlot een job te vinden. Ik werd één keer gebeld voor een werk (inventaris) van vier uur voor een bouwwinkel. Ik moest er twee uur later al zijn. Ik heb geweigerd omdat ik het niet correct vond om twintig kilometer te moeten afleggen om vier uur te werken aan een minimumloon. Ik vraag mij af of ik daar aan goed gedaan heb."

L., Charleroi: "De kantoren verwittigen mij altijd op het laatste ogenblik voor een job (vaak voor de dag zelf of de volgende dag). Vaak gaat het over een job zonder toekomst en slechts voor enkele uren. Sinds ik ben ingeschreven, heb ik vooral inventariseren gedaan."

Interimcontractjes voor onbepaalde duur

We moeten lang, soms jaren in hetzelfde bedrijf en zonder onderbreking, met dag- of weekcontracten werken. Wij voelen ons machteloos want we blijven steken in een grote onzekerheid over werk en inkomen. Daardoor is het vaak onmogelijk stappen te zetten in het leven (een huis, auto, gezin). Het is zeer frustrerend om constant het gevoel te hebben dat je niet vooruit geraakt in het leven.

M., 23 jaar, Sint-Niklaas: "Ik heb via Start People nog in VF Europe gewerkt. Ik ben daar vijf maanden als orderpicker aan de slag geweest met dagcontracten. Elke week zei mijn baas dat ik heel goed bezig was: mijn percentages waren altijd zeer goed en meestal beter dan de anderen. Soms haalde ik zelfs een gemiddelde van honderdtwintig percent. De ene na de andere collega vertelde daar dat ze een contract voor zes maanden of voor een jaar hadden. Er waren zelfs gasten die een vast contract kregen. Ik heb er ook een paar keer naar gevraagd, maar heb nooit iets anders dan een weekcontract gezien. Toen kwam de crisis en moest ik niet meer terugkeren."

R., 21 jaar, Genk: "Bij Magna Belpas via Randstad kreeg ik de eerste maand dagcontracten. Na vier maanden werd ik ontslagen en kreeg ik plots van al die gewerkte dagen dagcontracten in de brievenbus. De eerste vijf maanden dat ik bij Europa Cuisson werkte, was met weekcontracten. Erna wou de baas dagcontracten en de interimconsulente vroeg of wij (de interimkrachten) dat goed vonden. Niemand wilde dat en toch hebben we dagcontracten gekregen vanaf die dag!"

K., 26 jaar, Ieper: "De eerste vijf maanden werkte ik met dagcontractjes, daarna met weekcontracten."

L., 21 jaar, Ieper: "Ik heb vijf maanden met weekcontracten gewerkt. Ik vind dat vreselijk erg, want

op die plek begin je vrienden te maken. Ze beginnen je te appreciëren voor je werk en je maakt wat plezier met collega's en dan is het in één klap gedaan. Ze waren vriendelijk hoor, de bazen van de fabriek zelf. Ze zeiden dat ik een enorm goede werkkraft was en dat ze mij met spijt in het hart moesten laten gaan omdat er geen werk meer was."

E., 20 jaar, Ieper: "Ik heb daar een jaar gewerkt met weekcontractjes en ik werd vorige week maandag ziek. Ik ben toch nog gaan werken, heb mijn laatste volledige dag gewerkt en heb dan tegen de chef gezegd dat ik de dag nadien niet zou komen omdat ik ziek was. Ik ben dan naar de dokter geweest, hij heeft me onderzocht en ik had de griep. Ik heb vervolgens een ziektebriefje gekregen. De volgende woensdag belde ik naar AGO om te zeggen dat ik weer kon beginnen. Ze zeiden dat ze iemand nieuw op mijn plaats gezet hadden met een weekcontract en dat ik nu moest wachten tot de week voorbij was. Op het einde van de week belde ik om te vragen of ik nu de maandag opnieuw kon beginnen en ze zeiden dat die nieuwe interimkracht daar nu ging blijven."

J., 20 jaar, Gent: "In april 2011 kon ik via Randstad beginnen bij Volvo Cars. "Na zes maanden heb je grote kans op een vast contract." vertelden ze mij bij Randstad. Na zeven maanden werken werd er nog altijd niet gesproken over een vast contract. Dat was

vervelend want al zeven maanden kon elke week dat ik daar werkte mijn laatste week zijn. Dus ik ben om mijn vast contract gaan vragen en dan begonnen de problemen. Plots moest ik elke dag dezelfde post doen, terwijl er was afgesproken dat er elke dag zou worden veranderd van post. Dat was altijd al zo geweest bij de materiaalsectie. Ik heb daarover geklaagd bij de baas en zelfs bij de vakbond, maar het hielp allemaal niet. Dus dan ben ik daar gestopt. Van Randstad heb ik een brief gekregen waarin stond uitgelegd dat ik daar niet meer moest werken, maar die hebben zelfs niet eens geluisterd naar mijn kant van het verhaal.”

K., 22 jaar, Aalst: “Ik heb twee jaar en een half bij La Lorraine gewerkt via het interimkantoor Adecco in Ninove. Dat was met weekcontracten: ik wist op vrijdag pas of ik de volgende week opnieuw mocht gaan werken. Soms moest ik eens twee weken niet gaan, dan kreeg ik werkloosheidsuitkering en minder geld dan wanneer ik wel kon gaan werken. Ze hadden mij gezegd dat ik na twee jaar een vast contract kon krijgen. Toen ik er twee jaar werkte dan vroeg ik mijn vast contract, maar de ploegleider gaf

er geen antwoord op. Na twee weken durfde ik er niet meer naar vragen omdat ik van collega's hoorde dat anderen die er te veel naar vroegen, ontslagen waren.

S., 20 jaar, Brugge: “Via Adecco heb ik in de fabriek Remi Claeys als poetsvrouw kunnen werken voor 12,12 euro per uur. Alles verliep vrij vlot, ik had nooit problemen of moeilijkheden, maar van dag op dag werd ik ontslagen zonder de echte reden te weten. Ik werkte daar drie weken en poef, 't was gedaan! Ik mocht naar huis zonder dat ik iets kon zeggen.”

G., Luik: “Ik heb bij Kraft gedurende vijf jaar overdag gewerkt als interimkracht. Ik was een interimkracht omdat ik met de nieuwe producten werkte. Daar heb ik geleerd wat men bedoelt met 'stomme en slaafse arbeidskrachten'.”

V., Luik: “Ik heb bij Coca Cola gewerkt via een interimkantoor. In het begin hadden we weekcontracten, maar ze betaalden ons maar per dag (als je dus maar één dag werkte, had je niets). Later zijn

ze overgeschakeld op dagcontracten. Ik werk nu al anderhalf jaar per dag. Ik vind dat een enorme verspilling als je weet hoeveel dit hen kost.”

S., Brussel: “Ik heb in een fabriek een jaar lang aan de band gewerkt met dagcontracten. Ik ben heel ontgoocheld over interimarbeid. Ik vind het verkeerd om mensen aan te nemen voor een dag, zogezegd om hen te testen. Er bestaan toch proefperiodes voor contracten voor onbepaalde duur.”

A., Bergen: “Ik heb gedurende zeven maanden meestal gewerkt met dagcontracten. Ik kreeg een sms rond 15 u om te weten of ik al dan niet moest werken. De dienstregeling was 6 u-14 u, 7 u-15 u, 11 u-19 u of 13 u-21 u. Ik heb al drie à vier keer van 13 u-21 u gewerkt en later van 6 u-14 u. Het is al meermaals gebeurd dat wanneer het werk voor het einde van de dag klaar was, men ons terug naar huis stuurde en in het contract dat ik moest ondertekenen stond niet dat die uren gepresteerd waren. Ik ontving contracten op het einde van elke week om ze dan te ondertekenen en terug te sturen. Ik heb

echt niet veel contact gehad met het kantoor want ik kreeg alleen berichtjes. De uitzendverantwoordelijke heb ik maar twee à drie keer gezien, soms zag ik haar in het bedrijf langskomen.

M., Quaregnon: “Ik denk dat interimarbeid tot niets leidt, dat het ons niet vooruithelpt in het leven. Als je bijvoorbeeld een woning zoekt, wel dan is dat onmogelijk! Eigenaars zijn zo veeleisend: ze weigeren mij op basis van mijn interimcontract.”

S., Binche: “Ik werk al verschillende weken voor een bedrijf dat heel bekend is voor zijn kledij, steeds met weekcontracten via een interimkantoor. Ik heb echter geen keuze, omdat ik geen werk met een vast contract vind. Ik moet wel toegeven dat interimarbeid heel wat nadelen heeft. Ik moet er niet aan denken om een huis te kopen (ik huur momenteel een flat met drie kamers). Ik weet niet hoe lang ik zal kunnen blijven werken: telkens op het einde van de week heb ik schrik om niet meer opgebeld te worden voor een nieuwe opdracht.”

J., Ghlin: “Ik begin volgende week (maandag) te werken als arbeider. Het contract is voor één week. Het is een job als herbevoorrader in een gereedschapswinkel en ik sta in de tuinafdeling. Niet echt wat ik voor ogen had, maar ik heb echt geen keuze. Ik heb een vrouw, een dochtertje en een huis te onderhouden. Volgens het interimkantoor kan het contract verlengd worden, maar ik zal daar maar niet teveel op hopen want ik heb een dergelijke situatie al meegemaakt, waarbij ik nadien nooit meer opgebeld werd nadat ik twee weken had gewerkt als interimkracht in een fabriek.”

S., Bergen: “Ik praat liever niet teveel in het kantoor, uit schrik om later niet meer opgebeld te worden. Ik werk al enkele maanden voor dit kantoor (Manpower): Ik heb weekcontracten, wat niet echt is wat ik wil, maar ik heb geen keuze want ik moet werken. Ik werk nu als arbeidster in een fabriek.”

We mogen geen mens zijn, anders krijgen we geen nieuw contract

Als we een interimjob hebben, dan wordt ons contract bij de meest menselijke gebeurtenissen stopgezet. Als we iets breken, of bij een zwangerschap of als we ziek zijn of als we naar een begrafenis moeten, dan krijgen we geen nieuw dagcontract meer.

We krijgen vaak ook helemaal geen uitleg waarom we niet moeten terugkomen of we ontdekken op de werkvloer, tijdens ons werk dat we er eigenlijk niet meer hoefden te zijn. Wij voelen ons een soort tweederangswerknemer bij wie alles kan. Het lijkt alsof we geen rechten hebben. Je kan je amper voorstellen hoe kwaad ons dat maakt!

Y., 21 jaar, Genk: "Ik werkte via Adecco als orderpicker. Ik kreeg van het interimkantoor te horen dat ze niet tevreden waren over mij en dat ik moest stoppen. Enkele weken later kwam ik een kameraad tegen die nog in dat bedrijf werkte. Hij vroeg waarom ik niet was komen opdagen. Ze hadden daar op mij staan wachten. Heeft het kantoor iemand anders in mijn plaats opgestuurd? Ik weet het niet."

E., 22 jaar, Oostende: "Ik heb via Manpower in de drukkerij gewerkt voor twee weken in juni 2011. Eigenlijk had ik een contract getekend voor drie maanden, maar ik brak mijn duim toen ik op een dag onder zo'n pers was terechtgekomen. Ik kon dus niet meer werken en ben toen naar Manpower geweest met de papieren van het ziekenhuis. Daar zeiden ze dat ze me moesten ontslaan omdat ik toch niet meer kon werken. Ik werd daar woest van: wij mogen precies geen normale mensen zijn. Sorry, ik bezit geen buitenaardse krachten: als een pers op mijn duim komt, dan breekt die! Wij, interimarbeiders, hebben helemaal niet dezelfde rechten als normale mensen. Wij hebben zelfs helemaal géén rechten!"

J., 23 jaar, Oostende: "Begin dit jaar kreeg ik de kans om een maand in Zeebrugge te werken bij Fish Express Trade via Randstad. Dat was een maand met dagcontracten. Nu, je moet weten dat de consulen-

ten enkel tijdens de kantooruren werken en dus bellen ze je tijdens je werkuren op om te zeggen of je al dan niet de volgende dag een nieuw dagcontract mag gaan tekenen. Het was 15 u in de namiddag en Randstad belde: "Ja, je kunt morgen een nieuw dagcontract komen tekenen." Ik nam dus mijn gsm op, maar mijn baas kon daar helemaal niet mee lachen. Hij zei dat ik wist dat ik niet mocht bellen tijdens de uren en dat is waar ook. Ik vertelde hem dat het Randstad was om te zeggen dat ik de dag nadien een nieuw dagcontract mocht tekenen. De baas geloofde mij niet en zei: "Geen sprake van. Regels niet opvolgen, is ontslagen worden!" Ik ben toen in alle paniek 's morgens naar Randstad gegaan om te smeken om mijn baas te bellen om uit te leggen dat zij het waren die me opbelden. Ze hebben dat niet gedaan en dus daar ging mijn job."

H., Brugge: "Ik werkte al acht maanden via interim met weekcontracten bij Decathlon. Toen ik om een vast contract begon te vragen, hebben ze mij ontslagen. Ik heb daar nooit een deftige reden voor gekregen."

J., Brugge: "Via Start People werkte ik bij AB plus, een drukkerij, met weekcontracten. Maar het gebeurde al eens dat ik mijn contract de week erna moest gaan tekenen. Ik kwam op maandag aan op

mijn werk en ik begon gewoon te werken zoals anders. Het was enkel 's middags dat ze me kwamen zeggen dat ik er niet moest zijn. "Hadden ze niet verwittigd van het interimkantoor?" Nee dus, ik had niets gehoord. Toen ik belde naar het interimkantoor, zeiden ze: "Maar ja, je hebt toch geen contract meer moeten tekenen, wij hebben je toch niet laten weten dat je moest komen?" De laatste tijd ging het echter al een tijdje zo, dat ik dan maar de week erna moest tekenen, als het paste. Ik heb ook nooit mijn geld gezien! En ik weet ook niet waarom ik niet meer moest terugkeren."

H., Brugge: "Ik weet eigenlijk niet waarom ik moest stoppen bij Kruidvat. Mijn chef vond dat ik mijn werk goed deed. Op het einde van augustus mocht ik daar beginnen. Ze zeiden me dat het met optie vast was als ik mijn best deed. Dat was via Randstad. Ik heb er bijna zes maanden gewerkt. Drie weken geleden ging ik op maandag terug naar mijn werk. De chef riep me bij zich en vroeg of ze mij niet hadden gebeld van het interimkantoor. Ik wist van niets. Hij zei dat ik niet meer moest komen en dat er geen werk meer was. Ik maakte me kwaad. Deed ik mijn werk niet goed misschien? Hij zei dat het een beslissing was van hogerhand. Hij vond dat ik mijn werk wel goed deed, maar hijzelf kon er niet voor zorgen dat ik bleef. Ze hadden nochtans gezegd dat het werk met optie vast was. Ik was echt kwaad en nadien ontdekte ik op de VDAB-site opnieuw een vacature voor verkoopster. Ik wist natuurlijk niet zeker of dat voor Kruidvat was, want dat stond er niet bij. Daarop ben ik wel eens gaan kijken en ik zag er iemand nieuw. Toen ik informeerde bij mijn oud-collega bleek het inderdaad een interimkracht te zijn. Dat is toch te zot voor woorden?"

R., Brugge: "Ik mocht beginnen bij Carrefour via Adecco. Er was iemand ziek geworden, het zou voor ongeveer drie maanden zijn. Na twee weken zeiden ze dat ik niet meer moest teruggaan. Ik heb nooit een uitleg gekregen waarom."

B., 23 jaar, Gent: "Maandag kreeg ik telefoon van Daoust Gent: "Zeg, wat is er daar gebeurd, zater-

dag? Iedereen is ontslagen, zelfs de ploegbaas!" "Ik heb die zaterdag niet eens gewerkt." antwoordde ik aan die consulente. Daarop zei ze: "Maar je bent toch ontslagen en alle vacatures zijn afgesloten." Dus ik werd ontslagen voor iets dat die zaterdag was gebeurd, zonder dat ik daar was geweest. Dat is toch niet te geloven?"

J., 20 jaar, Gent: "In september of oktober 2010 heb ik bij Culinor ook nog een stoot meegemaakt. Dat was via Forum Interim uit Sint-Amandsberg. De eerste dag stond ik op de afdeling expeditie en daar had je recht op vijftientig minuten pauze. De tweede dag stond ik op een andere afdeling en de baas zei dat ik pauze mocht nemen. Na vijftientig minuten keerde ik terug en de baas was kwaad. Op die afdeling had je maar recht op tien minuten pauze, maar ik wist dat niet. Er had niemand mij dat gezegd. Ik heb hem dat ook gezegd, maar het was direct mijn laatste werkdag. Ik heb dat verteld aan Forum, maar die konden blijkbaar niks voor mij doen."

A., 20 jaar, Gent: "In oktober 2011 heb ik via AGO twee weken gewerkt in Dacor te Zwijnaarde. Ik moest daar inpakken, opkuisen, aan de band staan en ik moest daar gaan waar ik nodig was. AGO had mij beloofd dat ik zeker kon blijven tot december 2012 en ze zeiden ook: "Als je er wil blijven werken, dan is de kans groot dat je in december een vast contract krijgt." Maar na twee weken kreeg ik te horen dat het niet nodig was dat ik de week nadien kwam werken: "We zullen je bellen wanneer we je weer nodig hebben." Ik ben nooit meer gebeld om daar te werken. Dat is wel vervelend. Ik kan begrijpen dat als ik mijn werk niet goed doe dat ik dan niet meer mag werken. Ze moeten mij toch wel zeggen waarom ik er niet meer mag werken? En nu weet ik niks, dat is frustrerend."

A., 20 jaar, Gent: "Begin september 2010 heb ik nog tenten opgezet voor een bedrijf via Vivaldi's Interim. Het was de periode van het Suikerfeest, ik had gevraagd aan de baas of het goed was dat ik donderdag, de dag van het feest, thuis mocht blijven

om de vrijdag dan pas opnieuw te werken. Hij zei dat het geen probleem was, maar dat ik het wel aan het interimkantoor moest vragen. Dus ik belde naar Vivaldi's en ze zeiden dat het geen probleem was en ze begrepen het. Donderdag rond 16 u kreeg ik echter plots telefoon van het interimkantoor om me mee te delen dat ik niet meer moest werken, want ze hadden iemand anders gevonden. Ik was kwaad, want ik had toestemming gevraagd en ik had die gekregen. Dat vond ik echt niet eerlijk."

H., 30 jaar, Aalst: "Tempo-Team is er voor werkgevers en staat volledig achter de werkgevers, niet achter de werkkrachten. Ze gaven mij fysiek te zwaar werk: ik moest airconditioningapparaten van de band halen. Ze zeiden dat ik elk uur zou afgelost worden maar dat is nooit gebeurd in de positie waar ik stond. Ik had het zwaarste werk daar: ik ben uiteindelijk moeten stoppen en kinesithérapie gaan volgen want ik kon thuis geen glas water meer vasthouden. Sindsdien krijg ik daar geen werk meer, ze waren zelfs zo onbeleefd om te zeggen: "Ja maar, wij hebben niets van werk meer voor iemand zoals u." Ik vraag: "Wat bedoelt u met 'iemand zoals u'?" "Ja, je bent deels kreupel en je kan niets meer." Ik denk dat het vorig jaar was bij Immobel in de industriezone van Aalst.

N., 27 jaar, Aalst: "Vorig jaar in februari kreeg ik een job aangeboden bij Delhaize via Tempo-Team. Na zes maanden vroeg ik of ik drie weken vakantie mocht nemen. Het interimkantoor ging akkoord en verzekerde mij dat ik na mijn vakantie opnieuw in Delhaize aan de slag kon. Toen ik terugkwam van vakantie, was ik mijn baantje in Delhaize weg."

S., 25 jaar, Aalst: "Via Accent heb ik vijf maanden met weekcontracten bij AD Delhaize in Erembodegem gewerkt. Ik was zwanger en was daardoor al enkele keren ziek geweest. De eerst keer dat ik ziek was, had de dokter mij twee weken gegeven. Accent had doorgegeven aan AD Delhaize dat ik niet meer zou terugkomen in september. Na twee weken ziekteverlof keerde ik terug naar AD Delhaize. Daar vertelden ze mij wat Accent hen verteld had: ik zou

pas in september kunnen terugkeren. Ik heb kunnen verkrijgen dat ze mij toch terug in dienst namen. Vandaag was ik weer ziek en heeft de dokter mij twee weken gegeven maar gisteren was ik nog gaan werken. Het interimkantoor had tegen mij gezegd dat mijn C4 klaar lag in het kantoor, maar dat was niet zo. Accent heeft mij vandaag ook een dagcontract, voor de maandag dat ik deze week gewerkt heb, laten tekenen in plaats van een weekcontract zoals dat al vijf maanden het geval is. Ze sturen mijn weekcontracten normaal op wanneer ik die week al aan het werk ben. Op die manier kunnen ze mij plots een dagcontract laten tekenen wanneer ik ziek word."

E., 20 jaar, Aalst: "Eind oktober, begin november 2011 heb ik een maand gewerkt bij AD Delhaize via Accent. Ze hadden gezegd dat het met optie vast was. Na een maand werd ik ziek en ik kreeg een bronchitis. Van het interimkantoor kreeg ik meteen

mijn C4. Ze zeiden: "Je contract wordt niet meer verlengd." Ik heb hier niets op gezegd."

K., 21 jaar, Aalst: "Ik heb twee weken in een magazijn (bij Aldeco, via Unique) gewerkt. In het contract stond dat ik van 8 u tot 17 u zou moeten werken. Na de eerste dag vroegen ze in het bedrijf of ik vanaf de volgende dag van 7 u tot 17 u kon werken. Ze zeiden dat ze dat ook aan het interimkantoor zouden laten weten. Ik zag dat wel zitten want ik had mij ook ingeschreven bij de VDAB voor een opleiding tot heftruckchauffeur. Ik had al een eerste gesprek gehad, maar had die vrijdag van mijn eerste werkweek een tweede individueel gesprek zodat er naar mijn motivatie gepeild kon worden. Ik wilde de vier overuren die ik die week al gedaan had (door om 7 u in plaats van om 8u te beginnen) gebruiken voor dat gesprek. Toen ik donderdag naar Unique ging om ernaar te vragen, zeiden ze tegen mij: "Je mag je overuren niet opnemen. Dat kan pas wanneer je vijfhonderd overuren staan hebt bij ons. Die kun je ook niet opnemen als inhaalverlof, maar we betalen die uit." Dan heb ik daar niets aan! Je betaalt daar veel belastingen op! Vijfhonderd overuren!?! (Dat was in januari.)"

K., 21 jaar, Aalst: "In mei of juni vorig jaar heb ik één week gewerkt bij een bedrijf in Gijzegem via Start People. De laatste twee dagen van die werkweek werd ik ziek. Ik was maandag, dinsdag en woensdag gaan werken. Toen ik donderdag opstond had ik extreem veel pijn. Ik heb een uur voordat ik moest beginnen mijn ploegchef verwittigd. Hij zei dat hij het interimkantoor zou inlichten. Nadat ik van de dokter kwam, heb ik een mail gestuurd naar hem: "Ik zal donderdag en vrijdag afwezig zijn wegens ziekte." Ik heb ook mijn doktersattest gescand en via mail verstuurd. Hij heeft die mail naar het interimkantoor gestuurd dat hem dan meteen heeft gebeld (donderdag nog) om te horen wat er was. Vrijdag hebben ze van Start People naar mij gebeld en ze vroegen: "Hoe? Jij bent gisteren niet gaan werken?" Terwijl ze donderdag al een mail gekregen hadden van mijn ploegchef en hem daarna zelf nog opbelden om te checken! Mijn moeder is donderdag

zelfs meteen mijn doktersattest gaan afgeven aan het bedrijf. Start People zei tegen mij dat ik dat aan hen moest laten weten wanneer ik ziek was en dat ze mijn attest moesten hebben. Ze vroegen of ik dat kon komen brengen en ik zei dat ik het zou mailen. Ze zeiden dat ze liever hadden dat ik het zelf kwam afgeven en ondertussen kon komen tekenen. Ik vroeg wat ik moest tekenen en ze zeiden: "Het einde van je contract." Ik zei dat het geen verschil maakte of ik het mailde of zelf kwam afgeven en toen hoorde ik: "Klik." Ze hadden dan gewoon ingehaakt! Ik heb dan zelf nog naar mijn ploegchef gebeld om te vragen of hij het interimkantoor wel had ingelicht en hij zei dat hij de mail doorgestuurd had en dat ze hem daarna nog eens opgebeld hadden. Ze hadden hem opgebeld om te vragen of het geen probleem was dat ik afwezig was. Hij zei dat het goed ging komen, aangezien we allemaal goed hadden doorgewerkt tijdens de dagen voordien. Dit was bij Röchling in Gijzegem. De datum ontsnapt me helaas, maar ik geloof dat het rond het paasverlof was vorig jaar."

N., 22 jaar, Aalst: "Ik heb acht maanden bij Honda gewerkt via Randstad. Het was met weekcontracten. Ik ben in augustus ontslagen omdat ik zagezegd onwettig afwezig was, maar ik had toen wel een ziektebriefje."

A., 22 jaar, Antwerpen: "Vio Interim had me gezegd dat ik na drie maanden proeftijd vast kon beginnen als magazijnier bij SMC. Ik ben er 1 december 2011 begonnen, maar ik ben eind februari geopereerd en ik moest drie weken thuisblijven van de dokter. Ik had met het bedrijf en het interimkantoor gebeld om na te gaan of alles in orde was zodat ik na mijn ziekte terug zou kunnen beginnen. Nadat ik terug beter was, belde ik naar het interimkantoor dat ik weer kon gaan werken. Ineens mocht ik niet meer terugkomen van mijn werkgever! Eerst zei hij dat ik mocht terugkomen omdat hij super tevreden was over mij en dan ineens was hij toch niet zo tevreden. Op wat slaat dat nu?"

C., 21 jaar, Antwerpen: "In de zomer van 2010 heb ik één week niet kunnen werken omdat ik werd

geopereerd aan mijn hand. Ik werkte toen bij Holon plastics via AGO en ik belde na die week naar het interimkantoor. Ze hadden al iemand anders gevonden en me niet meer nodig!

S., 20 jaar, Antwerpen: "Ik heb van september tot december 2011 bij Inno gewerkt via Daoust. Ik ben toen ziek geworden en verwittigde hen dat ik drie dagen ziek was. "Geen enkel probleem." zeiden ze. Tot ik telefoon kreeg van Daoust met de mededeling dat ik niet meer moest komen!"

O., 24 jaar, Aalst: "Ik moest de derde dag van 6 u tot 10 u en van 14 u tot 17 u werken. De laatste dag had ik ook die uren. In de voormiddag zei een collega echter tegen mij dat de man, die ik moest vervangen, in de namiddag zou terugkomen en ik dat dus best nog eens zou navragen bij het interimkantoor. Ik ben dan in mijn pauze naar Konvert gegaan en de consulent heeft dan naar de baas van VPK gebeld. De baas zei vervolgens dat ik niet meer moest teruggaan."

P., Luik: "Ik ben ernstig verwond geraakt aan mijn rug door een heftruckchauffeur die geen rijbewijs had. Eerst en vooral vroeg mijn werkgever mij om te liegen tegen het kantoor over de redenen van mijn ongeval, wat ik niet heb gedaan. Toen ik later mijn medisch bewijs ging afgeven bij het kantoor, heeft men mij langdurig verhoord over de omstandighe-

den van het ongeval. Ik had echt de indruk dat ze mij de schuld wilden geven. Het personeel van het kantoor werd plots heel afstandelijk en argwanend. Toen ik nog later mijn tweede attest ging indienen, eisten ze dat ik mijn contract zou verbreken, want voor het kantoor had ik de job opgegeven. Ik heb mij niet laten doen, maar ik heb die situatie slecht verteerd en ik voelde mij onder druk gezet."

S., Brussel: "Ik werd ontslagen in een fabriek (waar ik al sinds een jaar als interimkracht werkte aan de band) omdat ik had gepraat met mijn collega terwijl we aan het werk waren. Dat was verboden."

A., Bergen: "Op een dag riep de directrice ons bij haar. Ze gaf een korte uiteenzetting en zei dat als we een fout zouden maken, we 's anderendaags zouden ontslagen worden. Als we niet voldeden, dan was er een grote wachtlijst na ons."

F., Bergen: "Toen ik een studente was, werkte ik als interimkracht in Paradisio. Op een zekere dag kreeg ik een telefoontje van het kantoor omstreeks 20 u 15 om mij te verwittigen dat ik 's anderendaags niet moest werken en ik ging dus niet werken. Dezelfde dag 's morgens kreeg ik een oproep met de mededeling dat ik niet op het werk geweest was en dat ik mij absoluut moest aanmelden om mijn werk te gaan doen. Ik heb hen uitgelegd wat er gebeurd was, maar ik werd niet meer opnieuw opgebeld."

'Optie vast', maar het vaste contract komt nooit

In de meeste gevallen staat er bij elke vacature: 'Optie vast werk'. Dat beloven de consultants ons ook, maar als puntje bij paaltje komt dan worden onze contracten stopgezet net vóór we normaal een vast contract zouden moeten krijgen. Of ze beloven ons dat het voor een lange periode is, maar dan blijkt die periode achteraf veel korter te zijn.

"Ik voel me een moderne slaaf." zegt een jonge arbeider.

T., 25 jaar, Sint-Niklaas: "Ik heb bij Dacor gewerkt via AGO. AGO zei me op voorhand dat het een optie vast was, maar ik heb er maar vier weken gewerkt. Zij zochten iemand om de kerstperiode te kunnen overbruggen. Toen die echter voorbij was, hadden ze mij niet meer nodig en Dacor wist niets van een vast contract!"

B., 27 jaar, Sint-Niklaas: "Ik heb dat onlangs ook meegemaakt met Tempo-Team in Lokeren. Ze zochten productiearbeidsters voor Alcon, met optie vast na een jaar. Blijkbaar werken daar driehonderd uitzendkrachten en vele krachten werken er al langer dan twee jaar. Hoe kan dat als je na één jaar een vast contract zou krijgen?"

D., 22 jaar, Oostende: "Ik heb in mei 2011 via Adecco kunnen werken bij Kruidvat om de rekken aan te vullen. Ze hadden me beloofd dat ik na vier weken, dat wil zeggen tweeëntwintig dagcontracten, een vast contract zou krijgen. Dat vond ik super, want ik deed het wel nog graag én eindelijk vast werk wat mijn droom was! Toen werd ik echter op exact de dertigste dag van de maand, dat wil zeggen na eenentwintig dagcontracten, ontslagen. Ik kon achteraf geen nieuw dagcontract meer krijgen en ga dat nooit vergeten: 30 mei was een van de rotste dagen van mijn leven."

G., 26 jaar, Oostende: "Ik heb de hele maand oktober in GB gewerkt te Oostende via Konvert. Ze

hadden me vier weekcontracten beloofd en na die contracten zou ik eindelijk een vaste job krijgen. Ik deed het niet zo super graag, maar ik had wel een job nodig om te overleven. Mijn vriendin en ik waren de dagen al aan het aftellen naar mijn vast contract. We hadden ervoor ook een fles wijn gekocht. Toen ik die morgen ernaartoe ging, hebben ze me op de laatste dag van mijn laatste weekcontract ontslagen."

J., 23 jaar, Oostende: "Als je dan uiteindelijk werk vindt, word je toch ontslagen voordat je een vast contract krijgt. Zo heb ik van april tot en met september 2011 met weekcontracten in de Spar gewerkt. Na zes maanden zou ik een vast contract krijgen maar na vijf maanden en drie weken kreeg ik geen nieuw weekcontract meer. Daar gaat je zekerheid en toekomst."

L., 26 jaar, Oostende: "Ik mocht via T-interim op 19 maart een dag werken in Flanders Bakery. Een dag, dan dacht ik dat dat acht volledige uren zouden zijn. Ik moest daar op maandag zijn om 13 u en ik moest om 15 u alweer naar huis. De taak voor die dag zat erop. Ze hadden me dus 'een dag' beloofd, maar uiteindelijk waren dat maar twee uren. Ik heb daar welgeteld 14 € verdiend. Als ze 'een dag' beloven, moeten ze erbij zeggen dat het maar om twee uren gaat."

R., 21 jaar, Gent: "Via Start People heb ik nog bij Bpost gewerkt. Daarvoor moest ik eerst testen doen

en die waren goed. Er werd mij een vast contract beloofd: na vijftien dagen werken, zou ik sowieso een vast contract krijgen. De dagen waren onregelmatig: ik had er gewerkt van 15 tot en met 17 februari en van 20 tot en met 23 februari 2012. Bij BPost zeiden ze dat ze tevreden waren over mij. Bij Start People kreeg ik echter te horen dat ze niet tevreden waren over mij en dat ik er niet meer mocht terugkeren.”

H., Brugge: “Ik werkte in een schoenenwinkel via Adecco. Ik heb dat graag gedaan, het was heel leuk werk en ik had twee leuke collega's. Ik was dan ook teleurgesteld toen het voorbij was. Bij het interimkantoor hadden ze gezegd dat het met optie vast was. Toen ik na een tijdje aan de bazin vroeg of ze tevreden was over mij, zei ze: “Ja, mochten we nog iemand zoeken, dan zou je zeker in aanmerking komen.” Ik schrok daarvan, blijkbaar was ik een collega aan het vervangen die een maand vrij had genomen om voor haar zieke moeder te zorgen. Toen ik dat vroeg aan het interimbureau hebben ze zich wel verontschuldigd en toegegeven dat ze een fout hadden gemaakt. Voor mij bleef het natuurlijk hetzelfde.”

H., 23 jaar, Aalst: “Ik heb gewerkt bij NTS via Randstad Construct in de Vlaanderenstraat. Ik moest er isolatie plaatsen en de job was met optie vast. Net voor ik vast mocht beginnen, hebben ze mij ontslagen. Ik had er vijf maanden gewerkt met weekcontracten en geen reden gekregen waarom ik moest vertrekken want ze zeiden wel dat ik mijn werk goed deed. Dat is nu ongeveer een jaar geleden.”

J., 23 jaar, Aalst: “In april mocht ik via Randstad bij Inex aan de slag. Ze vertelden mij dat ik kans had op vast werk omdat ik goede prestaties leverde. Ik werkte er met maandcontracten. Na zes maanden vertelden ze mij via Randstad dat ik niet meer moest teruggaan naar het bedrijf omdat het toen een kalme periode was. Randstad zei dat wanneer het bedrijf opnieuw mensen nodig zou hebben, ik als eerste zou opgebeld worden en er een vaste job zou krijgen. Ik heb er tot op vandaag niets meer van gehoord.”

J., 23 jaar, Aalst: “Ik heb tien maanden geleden een test afgelegd bij Accent om in een bedrijf te kunnen werken in Groot-Bijgaarden. Toen kreeg

ik meteen het goede resultaat van mijn test en op maandag mocht ik in dat bedrijf beginnen. Ik heb daar trouwens met Lorie samengewerkt. We waren toen al vrienden maar moesten van het interimkantoor Accent op de werkvloer doen alsof we elkaar niet kenden. Ook hier werd mij een optie vast werk beloofd en vertelde het interimkantoor mij na zes maanden dat ik niet meer moest gaan naar het bedrijf. De baas van dat bedrijf had het interimkantoor gezegd dat we niet meer moesten komen. Het was weer een rustige periode.”

J., 26 jaar, Aalst: “Ik werk al twee jaar bij Inter-garden als heftruckchauffeur via Randstad. Het interimkantoor zei al vanaf het begin dat wanneer ik mijn best deed, ik een vast contract zou krijgen. Ik werk er nu al twee jaar met weekcontracten.”

O., 24 jaar, Aalst: “Ik heb nog met weekcontracten via Accent gewerkt bij Action (van oktober 2011 tot januari 2012). Plots moest ik vertrekken, ze zeiden dat ze mij zouden bellen wanneer ze mij de volgende week nodig hadden. Ik zag veel mensen vertrekken en op mijn laatste werkdag kwamen zelfs nieuwe mensen aan.”

S., 24 jaar, Aalst: “Ik heb meer dan acht maanden met weekcontracten in een callcenter gewerkt via Accent. Dat was in Brussel bij Beconnected maar het interimkantoor had gezegd dat het met optie vast was. Na acht maanden is het bedrijf eigenlijk interimarbeiders beginnen ontslaan. De personeelsbegeleider heeft mij bij zich geroepen. Hij zei: “Je hebt tot het einde van de week.” en dat was in mei.”

I., 23 jaar, Antwerpen: “In de maand juli kon ik via Focus interim te Schoten aan de slag als chauffeur bij een bedrijf. Ze hadden me gezegd dat ik na verloop van tijd een vast contract zou krijgen. De maand juli was om en ik kon erna vertrekken. Blijkbaar had

het bedrijf enkel iemand voor de maand juli nodig, ter vervanging van iemand die op verlof was.”

S., Luik: “Ik heb in een bedrijf als arbeidster gewerkt en ik werkte er heel veel (ik had maar twee pauzes) want ze beloofden mij een contract. Wat ook moeilijk was, is dat ik toen eens regelmatig moest werken en dan weer eens werkloos was. Dat maakte mijn dagelijkse leven heel moeilijk. Ik had ook opeenvolgende contracten van korte duur, terwijl men mij steeds contracten van onbepaalde duur had beloofd. Ik was een werkmachine geworden.”

G., Namen: “Ik deed een interimjob als inlegger bij Vers l'Avenir. Er was niet elke dag werk: men hing af van de supplementen van de kranten. Men beloofde ons contracten, en er waren inderdaad werknemers die een contract voor bepaalde duur hadden (rosetta, activa) maar na twee jaar ging je weg.”

M., Namen: “Ik werkte voor Manpower en het kantoor plaatste mij bij Vrebos, een bedrijf dat vensters maakt aan de band. Het interimkantoor beweerde dat een contract van lange duur in het verschiet lag en dat de interimperiode drie maanden zou duren. Na anderhalve maand zei men dat men mij niet meer nodig had, zonder een aannemelijke uitleg. Dat was ook het geval voor de twee andere interimarbeiders die samen met mij aan de slag waren. Later heb ik vernomen dat het bedrijf ons had laten vervangen door andere interimkrachten.

A., Bergen: “Samen met andere interimkrachten zijn we er ons bewust van geworden dat ze ons na een zekere tijd (zes maanden aan één stuk) niet meer terug in dienst zouden nemen. Wij zijn dan tot de conclusie gekomen dat ze op deze wijze ons de contracten niet hoefden te geven die ze bij aanvang hadden beloofd.”

Zelfs met de betaling zijn ze niet correct

Als we dan uiteindelijk een job krijgen, dan worden we niet altijd uitbetaald of krijgen we onze maaltijdcheques niet. Soms moeten we weken wachten op ons geld. Een andere keer krijgen we niet het volledige bedrag betaald en het gebeurt zelfs dat we voor onze werkkledij, ondanks het feit dat die op tijd en volledig werd teruggegeven, een factuur ontvangen. Het gebeurt ook dat ze achteraf de contracten nog veranderen.

Hoe zou jij je voelen als je telkens zo moet vechten voor je zuurverdiende loon?! Waar is dat geld dan?

D., 22 jaar, Oostende: "Via vier weekcontracten bij CeboCleaning heb ik de nieuwe appartementen van de koning op het Interimplein gekuist in oktober. Het was bij Adecco dat ik die contracten heb getekend. Kijk, we zijn nu bijna een maand verder en ik heb mijn geld nog steeds niet ontvangen voor die hele maand."

K., 23 jaar, Oostende: "Via Randstad heb ik de maand mei in de foyer van het casino gewerkt. Ze hebben me maar voor de helft uitbetaald toen mijn contract gedaan was. Ik ben dan teruggegaan om te zeggen dat ik mijn geld absoluut wou en dat ik eigenlijk twee weken voor niets had gewerkt. Ik ben daar nog enkele keren gaan aankloppen, maar heb dat geld nooit gezien."

M., 21 jaar, Oostende: "In mei heb ik een maand gewerkt als poetsvrouw in een fabriek. Ik moest daarvoor werkkledij dragen: schoenen en een vest. Na die maand heb ik die kledij teruggegeven, mijn moeder heeft die vest nog speciaal gewassen en ik heb de schoenen nog opgepoetst voor ik ze teruggaf. Toen ik alles ging terugbrengen naar Start People, controleerden ze het en zeiden dat het oké was. Plots, twee weken later, kreeg ik een factuur in mijn bus: 250 euro voor de werkkledij! Ik ging naar hen en zei dat die werkkledij nog helemaal in orde was en ik ervoor dus niet hoefde te betalen. Toen kreeg

ik weer twee weken later een factuur van 250 euro voor die werkkledij. Ik wilde die niet betalen, want ze zeiden toen dat het in orde was. Toen ik nog eens twee weken later eenzelfde factuur kreeg, heb ik die dan maar betaald. Ik weet dat ik het niet had mogen doen omdat dat zo oneerlijk was, maar ik was het echt méér dan beu."

B., Gent: "Ik heb zelfs een verhaal waarbij dat ik géén loon heb gekregen. T-Interim uit Lokeren had gebeld om te horen of ik 's nachts in het slachthuis van Lokeren wou werken. Ik moest er om 22 u beginnen. Werk is werk, dus ik heb dat aangenomen. Met mijn brommer ben ik dan van Gent naar Lokeren gereden en ik moest daar varkens uit de camion opjagen naar paddocks. Tijdens mijn pauze moest ik in een kot eten, tussen de varkens. Mijn boterhammen smaakten naar die varkens, die geur zat er volledig in. Het strafste was dat er een vaste werknemer niet was komen opdagen en dat ik zijn shift moest overnemen. Tot 16 u heb ik daar gewerkt. Zelfs dan mocht ik nog niet naar huis, maar ik ben dan toch weggegaan want ik was kapot. Ik ben er nooit voor betaald geweest en ik heb er niet moeilijk over gedaan. Volgens mij had dat toch geen zin."

H., 30 jaar, Aalst: "Bij Manpower zijn zelfs niet al mijn uren uitbetaald. Ze zeiden tegen mij dat ik van dat uur tot dat uur moest werken. Ik stond erop

dat ik eerst mijn contract had voordat ik zou beginnen werken. Ze hadden dat geprint, alle andere contracten heb ik niet gekregen ofwel héél laattijdig. Het bedrag dat ik per uur kreeg, stond erop maar ze hebben mij minder uitbetaald. Daarvoor heeft de vakbond meer dan een jaar gezwogen om dat terugbetaald te krijgen en om mijn contracten, loonfiches te krijgen. Ik heb ze zelfs nog niet allemaal. Dat was een wasserette in Erembodegem waar ik een paar weken heb gewerkt in 2010.

E., Aalst: "Ik heb ruzie met T-Interim. Ze hebben mij eens voorgelogen bij ILVA. Er stond op mijn papier dat ik op woensdag tien uur gewerkt had, maar dat klopte niet. Ik had dertien uur gewerkt, zou normaal 140 euro krijgen maar ik heb maar 100 euro gehad. Ik moest normaal tot 17 u werken, maar ik had tot 20 u gewerkt en daarvoor was ik niet uitbetaald."

I., 20 jaar, Antwerpen: "Vanaf maart 2012 had ik een aantal maanden voor Struikfoods gewerkt via Ritmo in Merksem. Mijn loon was niet gestort en ik ging bij Ritmo langs om eens te checken hoe ver ze stonden met de betaling. Ze zeiden dat ze dat bedrag al lang hadden gestort, maar er stond niks op mijn rekening. Ik ben dan naar mijn bank gegaan, want ze waren zo overtuigd dat ze het hadden gestort. Op de bank zeiden ze dat er geen storting van Ritmo was. Een week later stond er nog altijd geen geld op mijn rekening. Ik heb dan nog maar eens gebeld. Ze zeiden dat ze dat al lang hadden betaald. "Maar dat is niet waar," zei ik, "ik ben naar mijn bank gegaan en daar hebben ze nog steeds geen betaling binnengekregen." "Ja, toch hebben we het betaald." zei de consulente en ze haakte in. Een dag later kom ik één van die consulentes van Ritmo tegen. Ik ging er naartoe en vroeg nog eens hoe het nu zat met die uitbetaling. "Ah hier zie," antwoordde ze, "onze geldaftrogelaar." "Wablief? Geld aftroggelen, ik heb helemaal nog niks van jullie gekregen." Ze zei dat ik het wel al had gekregen. Ik kwam thuis en heb er met mijn stiefvader over gesproken. Hij heeft onmiddellijk naar Ritmo gebeld, een paar dagen later stond eindelijk mijn geld erop! Ik snap niet dat dat altijd via zo een weg moet gaan!"

M., Namen: "Ik werkte in het casino van Namen via Randstad. We hebben heel wat inspanningen moeten doen om onze overuren betaald te krijgen. Ik heb vernomen van de werknemers dat het gebruikelijk is dat werknemers die te zeer aandringen op de uitbetaling van hun overuren, ontslagen worden. Samen met anderen hebben we vastgesteld dat de prikklok vaak defect was, hetgeen niet het geval was voor de gokautomaten."

C., Luik: "Ik heb een geschil gehad voor de betaling van verplaatsingskosten. Ik heb zowat overal naartoe moeten lopen: naar het kantoor, de werkgever, enz. Zes maanden later is het nog steeds niet geregeld."

Ik ben een mens, geen dier! Behandel me dan ook als een mens!

De consulenten behandelen ons niet als mensen. Ze doen ontzettend arrogant tegen ons. Soms lachen ze ons uit als we een reeks jobs op onze cv hebben staan en zeggen ze dat het niet om ter meeste jobs is.

Andere keren vallen ze ons persoonlijk aan en spotten ze met ons uiterlijk. Ook mogen wij onze mening niet terugzeggen, want dan hebben ze direct een antwoord klaar en moeten wij naar buiten. Of als we zeggen dat we elke job, die vrij is, willen doen dan treiteren ze ons en zeggen ze dat de job 'elke job' niet hebben.

We maken ook mee dat ze gewoon geen zin hebben om ons te helpen en dan gooien ze de deur dicht of zitten we minutenlang in de wachtzaal.

K., 21 jaar, Gent: "Adecco uit Eeklo heeft mij eens uitgelachen in mijn gezicht. Ze vroegen mij welk werk dat ik al gedaan had. Ik vertelde dat ik nog in een beschutte werkplaats had gewerkt en de consulente antwoordde: "Je zou beter blijven werk zoeken bij beschutte werkplaatsen, met jou kunnen wij niks aanvangen." Ik zei tegen haar dat ik ook ander werk aankon, maar ze wou mij niet helpen."

T., 24 jaar, Oostende: "Ik zag bij Manpower een vacature hangen voor Monibel in Oostende. Toen ik ernaar informeerde, zei de consulente: "Met die dreadlocks zullen ze jou nooit willen, dat is vies! Snij ze af en kom dan nog eens terug." Toen heb ik ze écht afgeschreven. Aan de ruiten hing die vacature nog altijd dus ik zei: "Ik kom voor de vacature van Monibel en kijk mijn dreads zijn weg!" Toen zei ze dat deze job toch niets voor mij zou zijn en ik kon onverrichter zake vertrekken."

W., 20 jaar, Oostende: "Toen ik me in september 2011 ging aanmelden bij Accent, moest ik me natuurlijk zoals altijd opnieuw inschrijven. Dat zijn we ondertussen gewoon, hé. De consulente vroeg wat ik wou doen en welk soort werk ik zocht. Ik zei dat het om het even was en dat ik alles wou doen. Ze antwoordde: "Wij hebben voor het moment niets in jouw genre." Je wil alles doen, maar ze hebben niets. Die mensen werken ons gewoon tegen."

K., 23 jaar, Oostende: "Vorige week dinsdag 15 november ging ik binnen bij Start People. Zoals altijd moest ik mijn gegevens geven en een nieuw dossier laten maken. Toen vroeg de consulente: "Welk werk zoek je?" Ik zei dat ik Hout gestudeerd had en dat het ook was wat ik wou doen. Ze zei: "Doe dan maar eerst die muts van je hoofd. Wat zou je zeggen als ik hier zo zou zitten?" Ik zei dat het buiten koud was en zij binnen in de warmte zat. Ik moest direct vertrekken: "Ga dan maar nog een beetje afkoelen buiten!" Het was precies alsof zij mijn lerares was.

Zij geven je het gevoel dat je minderwaardig bent en dat ze alles wat ze willen naar je hoofd mogen slingeren!”

B., 23 jaar, Oostende: “Ik kwam binnen bij Start People en moest zoals altijd mijn gegevens geven en me opnieuw laten inschrijven. Toen zei de consulente: “Oké, je bent ingeschreven maar je zal toch geen job vinden. Lang haar voor een man oogt niet.” Is het echt omdat ik lang haar heb dat ik ongeschikt ben om te werken?”

D., 22 jaar, Oostende: “Ik ging me opnieuw aanmelden bij Start People en heb daar een uur gezeten in de wachtzaal, terwijl er daar maar één iemand zat voor vijf consulenten. Het was toen eindelijk aan mij en ze vroeg: “Voor welke job kom je?” Ik zei dat elke job goed was en dat ik alles wou doen zolang het maar iets was dat ik kon doen. Ze zei: “Mevrouwtje, de job 'alles' hebben wij niet.” Ik draaide met mijn ogen en ze zei met een grijns op haar gezicht: “We hebben wel een vacature voor heftruckchauffeur.”

G., 26 jaar, Oostende: “Ik heb vier maanden dreadlocks gehad. Toen zeiden ze me elke keer in Start People dat ik nooit aan een job zou geraken zolang ik mijn dreadlocks zou hebben. Ik heb ze dan ook afgeschoren en ging terug naar het interimkantoor: “Kijk, mijn dreadlocks zijn weg, nu hebben jullie zeker een job voor mij, toch?” De consulente lachte me hard uit en zei dat ik nu wel nog altijd even belachelijk was. Ik was razend, dat ze mij zo uitschold. Ik zei tegen haar dat zij niet beseftte dat zij pas belachelijk was door dat te zeggen.”

M., 19 jaar, Oostende: “Ik kwam bij Start People en de consulente vroeg me welke job ik zou willen. Ik zei dat ik in de verkoop wou werken omdat ik dat het liefste doe en ik daarvoor ook gestudeerd heb. Toen ze vroeg waar ik al gewerkt had, kon ik enkel zeggen 'nergens' omdat ik nog nooit een job ben aangeboden. Ze zei onmiddellijk: “Jij hebt géén ervaring, je hebt nog niets gedaan. Dat getuigt van lui zijn en we weten dat we op mensen zoals jij niet

kunnen rekenen.” Hierdoor heb ik verdorie nog geen kans gekregen.”

M., 19 jaar, Oostende: “Toen ik in november bij de consulente van Randstad mocht komen, vroeg ze me welke job ik wou doen. Ik zei dat het om het even was. In het begin zei ik enkel verkoop, maar tegenwoordig zeg ik dat het om het even is. Ze zei dat er een job vrij was om in de fabriek van Maenhout aan de band te werken. Ik zei dat dit zeker goed was en dat ik het wou doen. Toen vroeg ze: “Oké, wat houdt de job volgens jou precies in?” Ik legde uit wat ik dacht. Ze zei: “Euh, nee, dat is niet helemaal juist. Denk er eerst even over na en kom dan nog eens terug.” Ze was precies een schooljuffrouw die tegen een klein dom kind aan het praten was.”

J., 23 jaar, Oostende: “Via de VDAB kreeg ik het voorstel om te solliciteren voor het visbedrijf Morubel nv. Op 8 december zouden daarvoor testen doorgaan bij Manpower. We mochten de volgende dag om de uitslag van die testen gaan. We kregen een lijst mee en ik stond bovenaan met de beste punten én de snelste tijd. Ik liep met dat papier naar de consulente en riep: “Ik heb dus de job?” Toen zei ze: “Nee, de job is voor iemand anders. Jij lijkt wel een wandelende patattenzak.” Op dat moment word je gewoon de grond ingeboord, wat verschrikkelijk is.”

M., 20 jaar, Oostende: “Ik zag op tv een reclamespot van Daoust om als poetsvrouw te werken met dienstencheques. De volgende dag ging ik naar dat interimkantoor en vroeg of ik kon werken als kuisvrouw met die dienstencheques. De consulente leunde naar voor en zei: “Volg misschien eerst een opleiding, want met die lange nagels van je kan ik me niet voorstellen dat jij een dweil in je handen kan nemen.”

N., 25 jaar, Antwerpen: “Ik was een paar maanden geleden naar Randstad geweest. Ik was aan het wachten en de persoon voor mij was aan de beurt. Weet je wat die consulente zei: “Jij spreekt ook geen Nederlands zeker?” Ik was echt gechoqueerd door die uitspraak. Dat zeg je toch niet?”

N., 25 jaar, Antwerpen: “Ik had eens een vacature voor ontbijtdame gezien, via Daoust. Toen ik daar binnenkwam, zei een consulente iets en ik vroeg of ze het tegen mij had. Ze zei op een botte manier: “Nee, tegen dat wijf achter je.” Weet ik veel dat ik er alleen sta. Ik had niet achter me gekeken of er nog volk aan het wachten was. Dat zeg je toch niet? Ik ging naar een andere consulente en vroeg haar: “Heb je gehoord hoe je collega tegen me doet?” Die consulente zei: “Heb je gezien hoe jij binnenkwam?” Ik vroeg haar: “Wat heb ik dan wel gedaan toen ik binnenkwam?” Ze zei me dat ik kwaad was, ik antwoordde dat ik toch vriendelijk was toen ik binnenkwam en dat ik pas kwaad werd door de reactie van die eerste consulente. Toen ik uiteindelijk toch nog kon zeggen dat ik voor de vacature van ontbijtdame kwam, vertelde ze me dat je daar ervaring voor nodig had. Toen ik vroeg wat voor ervaring je juist nodig hebt, antwoordde de consulente zelfs niet. Waarna ik vroeg of het dan misschien over klaarzetten en afruimen van een ontbijt ging. Die consulente zei toen tegen mij: “Jij hebt gewoon geen zin om te werken, ik snap niet wat je hier doet.” Waarop slaat dat nu: ik ga naar binnen voor een vacature, wil daar

informatie over en dan zegt die consulente dat ik niet wil werken?”

G., 19 jaar, Antwerpen: “Bij Tempo-Team ga ik nooit meer binnen, die consulente was zo onbeschoft: “Wat kom je hier doen?” Toen ik zei dat ik werk kwam zoeken, zei ze: “Er is geen werk voor jou.” “Maar je weet helemaal nog niet naar wat voor werk ik op zoek ben.” Daarop zei ze: “Allez, welk werk zoek je juist?” “Iets in de verkoop.” “Wel ja, dat hebben wij niet. Goeiendag nog.”

S., 19 jaar, Antwerpen: “Ze lieten me een test voor administratief bediende invullen. Ik gaf die test af aan een andere consulente en zij scheurde die gewoon voor mijn neus kapot, zonder die maar even te bekijken. Ze zei tegen me: “Je bent toch nog niet ingeschreven, dus die test is overbodig.”

S., 21 jaar, Antwerpen: “Ik was net werkloos doordat het bedrijf waar ik werkte failliet was gegaan. Ik wilde direct nieuw werk vinden, dus ik ging langs bij Randstad (aan de Groenplaats) om me in te schrijven. Eens daar aangekomen, vroeg de consulente me onmiddellijk: “Dat hoofdhoekje zal je

toch afzetten, zeker?' Ik keek echt verbaasd en zei tegen haar of ze me misschien niet eerst even kon vragen wat voor werk ik zocht en wat mijn troeven als werkzoekende waren. Ik vond dat echt niet normaal dat ze me onmiddellijk daarover aansprak en al zeker niet op die manier. Dat was het eerste en laatste interimkantoor waar ik ben binnengestapt. Ik ben dan maar online op zoek gegaan naar werk, maar ik kreeg nooit respons op mijn sollicitaties."

A., 21 jaar, Genk: "Ze vroegen me bij Adecco of ik een auto had en ik zei: "Nee, maar ik heb wel een rijbewijs en wil werken om zo snel mogelijk een auto te kunnen kopen." De consulente begon me uit te lachen en zei: "Ah ja, zo zit dat."

S., 21 jaar, Genk: "Twee keren per maand ga ik langs bij Adecco, T-Interim en Actief maar ik vind het heel onbeschoft dat ze al nee schudden voordat ik ben gaan zitten."

V., 21 jaar, Aalst: "In december heb ik drie dagen bij Dekpri gewerkt via Adecco. Bij Adecco hadden ze mij gezegd dat het als machine operator zou zijn. Toen ik daar aankwam, bleek dat ik houtpaletten moest stapelen. Ik moest dat acht uur ononderbroken doen zonder een pauze. Ze zeiden dat ik een pauze kon nemen wanneer de machine vastzat. Ik moest van 22 u tot 6 u 's morgens werken en dat was gedurende twee dagen. De derde dag zou ik van 16 u tot 21 u moeten werken. Ik had mijn contract zo getekend bij Adecco, de donderdag vroeg de baas mij of ik de vrijdag langer kon werken. Ik ben dan vrijdag voor ik naar Dekapri ging naar het interimkantoor gegaan om te zeggen dat ik niet langer kon werken. Ik moest nog naar een receptie en ze waren boos omdat ik niet langer kon blijven."

N., 21 jaar, Aalst: "Ik heb gezegd in een interimkantoor dat ik echt hulp nodig had, dat ik het allemaal niet meer kon betalen. De consulente zei: "Ga naar de RVA." Ik zei dat ik negen dagen te weinig gewerkt had en zij zei: "Is het daarvoor dat je naar hier komt?" Dat was gisteren bij Just Work."

J., 21 jaar, Aalst: "We zijn er vorige week binnen geweest en ze zeiden: "Je zou beter stoppen met zoeken want met je diploma ga je toch aan niets geraken." We zijn er nu nog eens binnen geweest. Ik vroeg: "Wat stel je dan voor? Dat ik terugga naar school om een bachelor te halen?" "Nee, nee," zei de consulente, "voor bachelordiploma's of hogeschoolstudenten zijn er ook al niet veel jobs." Iedereen moet een kans krijgen! Ik heb trouwens een A2-diploma."

R., 22 jaar, Antwerpen: "Ik had gehoord van vrienden van me: "Hoe vaker je bij een interimkantoor langsgaat, hoe sneller ze je werk zullen geven." Ik dacht bij mezelf dat ik er dan elke dag eens zou langsgaan. Begin mei 2012 ben ik elke week minstens drie keer langs Manpower gegaan. Na de derde keer kwam ik binnen en vroeg aan de consulente om werk. "Als we iets hebben dan zullen we wel bellen." zei ze. Oké, ik ging terug naar buiten en de week erna ging ik er weer langs. Vooraleer ik nog maar de deur achter mij had dichtgedaan, zei die consulente al: "Nee, wij hebben geen job voor u!" Ik ging terug naar buiten. Dan doe je moeite om regelmatig langs te gaan en dan wordt je neus er bijna afgebeten!"

A., Brussel: "Ik passeerde Tempo-Team en zie iemand binnen zitten. Ik ging naar binnen en wachtte af. Plots kwam een consulente naar mij en praatte tegen mij alsof ik een klein kind was: "Jij daar, we zijn gesloten, je ziet dat toch aan de deur?" "Kom zeg, zo praat je niet tegen mij! Ik ben deze morgen opgestaan om werk te zoeken, respecteer mij dan ook zo. Praat niet tegen mij alsof ik een kind ben!"

M., Namen: "Men heeft bij Manpower een heel denigrerende houding ten aanzien van mij. Ik ging mij inschrijven en moest er twintig minuten wachten. Vervolgens kwam er een dame die me van kop tot teen bekeek en zei me dat er geen werk was voor ongeschoolden. Dit gebeurde zonder te vragen naar mijn inschrijving, cv of bekwaamheden."

INTERIMACTIE
ZWARTBOEK

EEN ALTERNATIEVE VISIE ONTWIKKELEN OP ARBEID DOE JE NIET DOOR JE TE CONCENTREREN OP DE DAGDAGELIJKSE ORGANISATIE ERVAN.

JAN BLOMMAERT EN PAUL MUTSAERTS

Prof. dr. Jan Blommaert is hoogleraar Taal, Cultuur en Globalisering en directeur van het Babylon studiecentrum aan de Tilburg University. Hij publiceerde o.a. *De crisis van de democratie* (2007), *De heruitvinding van de samenleving* (2011) en *De 360° werknemer* (2012).

Paul Mutsaerts werkt als 'organisatie-antropoloog' aan de Tilburg School of Humanities en aan de Nederlandse Politieacademie. Hij voltooit een proefschrift over de gevolgen van de privatisering, ontbureaucratisering en psychologisering van de politie voor medewerkers met een migratieverleden. Paul Mutsaerts is co-auteur van *De 360° werknemer* (2012).

PRECARISERING VAN ARBEID, EEN FENOMEEN DAT ZICH UITBREIDT EN STEEDS MEER GROEPEN IN DE SAMENLEVING TREFT

Het is van wezenlijk belang om de evolutie van preciaire arbeid zeer goed te monitoren. Kijken we op dit moment naar de stand van zaken in Europa, dan staat België er nog relatief goed voor als het gaat om tijdelijke contracten. In tegenstelling tot "gidsland Nederland", waar het aandeel tijdelijke contracten onder de werkende populatie in 2011 op 17 % stond, duikt België met 9 % nog onder het EU-27 gemiddelde van 14 %, volgens Eurostat cijfers over het jaar 2011. Landen als Polen en Spanje bewegen inmiddels al richting de 30 %.

Daar waar in België in 2000 nog net iets meer dan 300.000 mensen aan de slag moesten via interim, waren er dit in 2011 reeds 547.259.

Maar om de ontwikkeling van "het 'precariaat' goed te volgen, kijken we niet enkel naar cijfers over flexibele contractvormen. Veel belangrijker nog is om een kwalitatieve discussie te voeren. Zo moeten we ons afvragen wie er nu eigenlijk tot het precariaat behoren en waarom ze ertoe behoren. In een uitstekend interview met de Britse econoom Guy Standing – inmiddels wereldberoemd geworden met zijn boek *The Precariat* – in de Nederlandse *Volkscrant* van 16 maart 2013 (*Precariërs aller landen, verenigt u!*), maakt hij duidelijk dat het precariaat niet enkel bestaat uit laagopgeleiden en dagloners, maar ook uit 'de hoogopgeleide 55-plusser die alleen nog aan de bak komt als lijkwagenchauffeur' evenals 'de zwartwerkende' Ghaneese poetsvrouw in Bloemendaal, de jonge werkzoekende interimarbeider die jarenlang van de ene job naar de ander hopt of de uit nood geboren zelfstandigen bij wie het predicaat zzp'er (zelfstandige zonder personeel d.w.z. schijnzelfstandige) dikwijls een eufemisme is voor 'semi-werkloosheid'.

De jongste economische ontwikkelingen in ons land wijzen in de richting van verdere uitbreiding van deze precarisering. Wat zal gebeuren met de jonge werknemers in de bank- en zorgsector? Wat zal de hertewerkstelling inhouden van de ontslagen werknemers bij Ford en Caterpillar?

Om tot een werkelijk revolutionair potentieel te komen, is het belangrijk dat de gemeenschappelijkheid van al deze groepen mensen wordt erkend. Te lang hebben verschillende groepen mensen zich laten uitspelen door de splinterpolitiek van de sociale democratie, overgenomen door de vakbonden in Nederland. In Nederland hadden we de FNV-demonstraties gekeerd tegen Oost-Europese vrachtwagenchauffeurs die de lonen zouden drukken vanwege (oneerlijke) concurrentie en ook in België hebben dit soort acties plaatsgevonden. Men richt zich daarmee tot slachtoffers van hetzelfde neoliberale bewind, in plaats van tot het bewind zelf: bijvoorbeeld dat van oud-minister Bolkestein (NL) die in zijn rol als lid van de Europese Commissie de zogenaamde EU-Dienstenrichtlijn invoerde die erin voorzag dat arbeiders overal in de EU mochten werken volgens de in het land van herkomst vastgelegde arbeidsvoorwaarden (zie alweer een uitstekend artikel van Sjerp van Wouden in de Nederlandse krant *De Socialist*).

EEN OUDE VISIE OP ARBEID EN ECONOMIE: MENSEN WORDEN VERANTWOORDELIJK GEACHT VOOR ONTWIKKELINGEN DIE VER BUITEN HUN BEREIK LIGGEN

Als we een oud, vergeeld exemplaar van het Oxford woordenboek opendoen, lezen we bij het woord 'precarious' onder andere de beschrijving 'depending upon chance'. Deze beschrijving, welke gaat over een toenemende afhankelijkheid van het lot van veel mensen op de arbeidsmarkt, vormt haar kerndefinitie.

Als men zich in de preciaire sferen van arbeid bevindt, is men dus beland in een situatie waarin men in toenemende mate afhankelijk is van de pech of het geluk dat men kan overkomen. Men moet maar net geluk hebben een opleiding te hebben gekozen die over vijf jaar door de overheid wordt gekwalificeerd als een klaarstoomprogramma voor een van de topsectoren. Heeft men dit geluk niet, dan loopt men het risico beboet te worden. Men had immers zelf kunnen kiezen voor een kansrijkere toekomst, zo is het credo. Men moet maar net het geluk hebben in goede aarde te vallen bij leidinggevenden, dat willen zeggen, eenzelfde 'mindset' te hebben. Is dit niet het geval, dan jammer: "Eigen schuld dikke bult." dan had men maar meer moeten storten op de 'sociale bankrekening'. Zo horen wij mensen om ons heen dit zeggen die werkzaam zijn in de bankensector.

U ziet het goed, er zitten onverenigbare elementen in de uitspraken die hierboven worden gedaan. Mensen worden verantwoordelijk geacht voor ontwikkelingen die ver buiten hun bereik liggen. Dit is de kern van precarisering en daarmee de kern van huidige ontwikkelingen op de arbeidsmarkt. In plaats van een maatschappelijke en politiek-economische visie op arbeid, wordt van elk individu verwacht dat hij/zij een visionair is die berekenend, strategisch en economisch gezond omgaat met zijn leven. Iedereen wordt z'n eigen bedrijfje, iedereen 'privatiseert' zichzelf. Deze afwenteling van verantwoordelijkheden werd bijna veertig jaar geleden al beschreven door Harry Braverman als een eenzijdige (psychologische) focus op het aanpassingsvermogen van de werker. Die is in de plaats gekomen voor een (sociologische) analyse van werkcondities en arbeidsomstandigheden (*Labor and Monopoly Capitalism. The Degradation of Work in the Twentieth Century*, 1974).

We moeten ons dus realiseren dat we hier niet te maken hebben met een geheel nieuw verschijnsel. We hebben te maken met een uitermate nauwkeurige verfijning van het controle-apparaat, welke met name te danken is aan een alsmar uitbreidende HRM-macht die mensen het gevoel geeft van medezeggenschap en invloed. Deze macht heeft een overvloed aan technieken tot zijn beschikking die leiden tot een extensie (bv. thuiswerken) en intensivering (bv. 360° feedback, mentorschap, coaching, persoonlijke ontwikkelingsplannen, competentie-management, psychologische contracten, communicatietrainingen) van arbeidscontrole. Uit verschillende onderzoeken die wij hebben uitgevoerd in verschillende arbeidssectoren blijkt echter dat van medezeggenschap en daadwerkelijke inbreng geen sprake is.

EEN ALTERNATIEF UITWERKEN IS EERST EN VOORAL HET MENS- EN MAATSCHAPPIJBEELD ONTWIKKELEN DAT WE WILLEN CREËREN DOOR ONZE ARBEID

De vraag naar een alternatief is niet eenvoudig, omdat je geen alternatief kan verzinnen wanneer je je concentreert op de concrete dagdagelijkse organisatie van arbeid. Je moet dat alternatief eerst op een heel diep niveau doordenken. Arbeid is door en door verweven met beelden van de mens en de maatschappij. We moeten eerst die beelden construeren: welke mens willen wij zijn in arbeid? En welke samenleving willen wij door arbeid scheppen? Van oudsher bestaan daarvoor antwoorden die werden gegeven door denkers zo uiteenlopend als Adam Smith en Karl Marx. Ze zeiden allemaal dat arbeid de mens in staat moet stellen zichzelf te ontwikkelen buiten de arbeid. Arbeid moet de mens 'vrije' tijd verschaffen, vrijheid verschaffen dus. Daardoor moet arbeid ook de samenleving verbeteren, want die moet nu een ruimte zijn waar dankzij arbeid een hele reeks andere dingen kunnen bloeien: cultuur, kritisch denken, kunst, democratie en noem maar op. Arbeid is, zoals de Franse denker Gorz zegt, een factor van burgerschap.

Het is duidelijk dat de arbeidsverhoudingen die we nu zien precies het tegendeel bieden: de mens wordt gereduceerd tot 'menselijke grondstof' en we hebben enkel nog bestaansrecht in zoverre we economisch inzetbaar zijn. Wat de samenleving betreft: de enorme vernauwing van de hele samenleving tot economische factoren scheidt een crisis die veel breder is dan de

economie. We leven in een crisis van de hele samenleving, een crisis van de democratie, een cultuurcrisis, een ideologische crisis en noem maar op.

Concreet. Je kan altijd beginnen met telkens weer de vraag te stellen: wat is het doel en het effect van deze maatregel in de arbeidsorganisatie? Maakt ze de arbeid menselijker en menswaardiger? Of mikt ze enkel op de verhoging van de productiviteit? Flexwerk bijvoorbeeld, blijkt in de praktijk best wel aantrekkelijk want je kan lekker thuis blijven, maar gaat vrijwel steeds gepaard met de eis om nog meer en beter te presteren dan op het werk. Thuis werken betekent harder werken. Afgekeurd. Flexicurity wordt verkocht als een loopbaan vol afwisseling en 'uitdagingen', maar betekent ook dat je als individu telkens weer de onzekerheid over je toekomst moet aanvaarden en de risico's van economische conjunctuur moet verwerken. Resultaat: toenemende stress en toenemende onderdanigheid tegenover de werkgever. Afgekeurd.

DE COÖPERATIEVE, EEN VISIE WAAR HET COLLECTIEVE EIGENAARSCHAP CENTRAAL STAAT EN NIET DE INDIVIDUELE LOOPBAAN. OP DIE MANIER WORDT ARBEID ONTTROKKEN AAN DE COMPETITIEVE MARKT EN EEN FACTOR VAN SAMENLEVEN EN SAMENWERKEN

Om de arbeidsmarkt daadwerkelijk te moderniseren is een progressief beleid nodig dat afstand doet van de als progressief gepresenteerde, maar in werkelijkheid buitengewoon regressieve, psychologisering van arbeid die elk individu tot op het bot toe verantwoordelijk maakt voor van alles en nog wat. Veel takken van de arbeidspsychologie (welke gaat over de mentale weerbaarheid van medewerkers, hun 'employability' en inzetbaarheid, hun

psychologisch profiel) hebben een buitengewoon religieus karakter daar zij het nieuwe opium voor het volk zijn. We moeten inzetten op een vermaatschappelijking van arbeid die voorbijgaat aan het speelveld van onze opposanten: het moet gaan over een vermaatschappelijking van eigenaarschap. Als we arbeid zelf als een koopwaar zien— wat ze in realiteit is— dan kunnen we ook rond arbeid coöperatieven opzetten, arbeid tot collectief bezit maken eerder dan tot individueel bezit zoals het nu is.

Je kan als volgt denken en alweer laten we ons inspireren door Andre Gorz. Met een groep mensen zet je een coöperatieve op waarbinnen mensen met verschillende competenties aan een product werken. De arbeid die men gezamenlijk verricht aan dat product hoeft niet in uren te worden uitgedrukt, omdat de eigenschappen van de arbeid anders zijn van de ene tegenover de andere. Een taak die geautomatiseerd verloopt is van een andere orde dan een taak die handwerk of creatief denkwerk vereist. Je kijkt dus niet naar werkuren maar naar de gemeenschappelijke inzet van arbeid in het afwerken van een product, waarvan de inkomsten gelijk verdeeld worden onder de leden van de coöperatieve. Zo voorziet de coöpe-

ratieve als het ware in een basisinkomen voor iedereen en worden de verschillende types arbeid gelijk gewaardeerd. De 'manager' hoeft dus niet honderd keer zoveel te verdienen als de lasser, gewoon omdat hij of zij manager is. Centraal in dit alles staat de coöperatieve, het bedrijf waarvan men allemaal eigenaar is en niet de individuele loopbaan van zij die er werken.

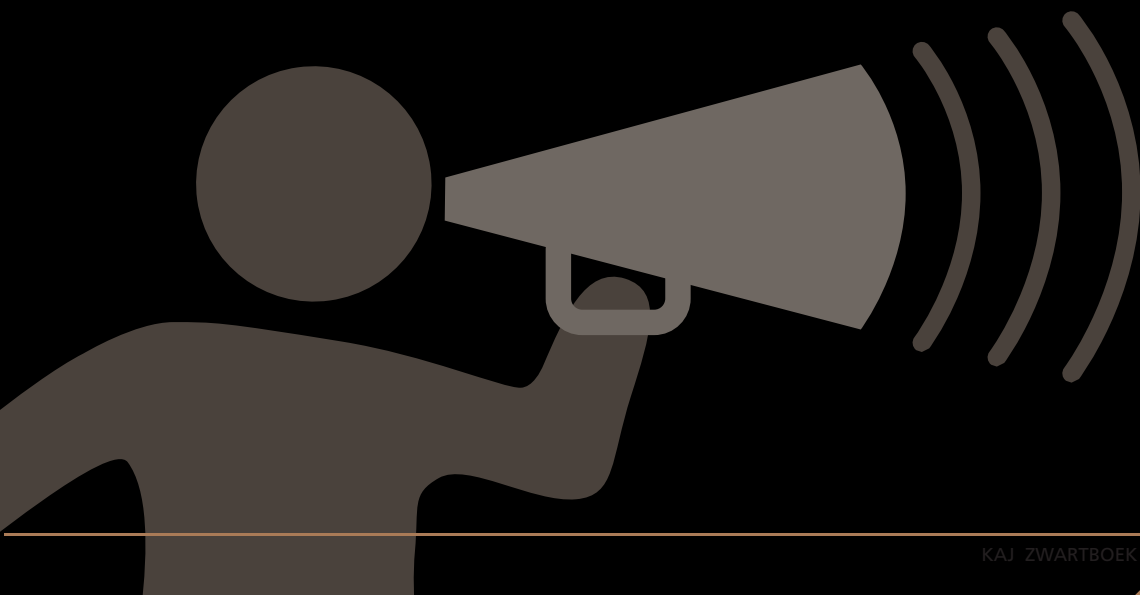
Die lijn volgen betekent niets minder of meer dan dat men arbeid uit de kapitalistische sfeer weghaalt; arbeid is niet langer meer een product op een vrije en competitieve markt maar een factor van samenleven en samenwerken. Competitiviteit tussen mensen is ingeruild voor coöperativiteit. Het eigenbelang wordt best gediend door intensieve solidariteit. De sociale waardering haalt men niet meer uit het eigen statuut, maar uit de successen van de samenwerking met anderen.

Als we niet snel op radicaal andere manieren over arbeid gaan nadenken zullen velen worden meegezogen door de economische recessie en voor lange tijd 'unemployable' blijven. Zelfs al zijn ze 'employable' en zelfs als de recessie eindigt, zullen ze meegezogen worden in een extreme onderlinge competitiviteit. Arbeid moet opnieuw arbeid in z'n oorspronkelijke vorm worden, de vorm waar Adam Smith en Karl Marx naar streefden: een middel om onszelf betere mensen te maken, een 'humaniora' in de letterlijke betekenis. Om dat te bereiken zullen we het heft in eigen handen moeten nemen. Niemand zal het in onze plaats doen.

EERSTE REACTIES

- ROBERT CRIVIT:** 84
De getuigenissen van jongeren in dit zwartboek
- MARC LEEMANS:** 88
Uitzendkrachten zijn geen spaghettislierten
- PIERRE REMAN:** 91
Jonge uitzendkrachten en de arbeidsmarkt
- PASCAL SMET:** 94
In afwachting van werk: werk in afwachting?

ROBERT CRIVIT, COÖRDINATOR UIT DE MARGE VZW

Robert Crivit is coördinator van Uit De Marge vzw.

Uit De Marge is het Vlaams steunpunt voor jeugdwerk met maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren. Uit De Marge ondersteunt een honderdtal jeugdwerkingen en adviseert middenveldorganisaties en openbare besturen bij de ontwikkeling van hun beleid ten behoeve van kinderen en jongeren uit maatschappelijk kwetsbare groepen.

Het steunpunt neemt mee de belangenbehartiging op van kinderen en jongeren uit deze groepen, staat in voor kadervorming en procesbegeleiding op maat en fungeert als Vlaams kennis- en expertisecentrum.

"Uitzenden is een mooi vak. Je brengt mensen bij elkaar om er samen beter van te worden. De uitdaging is vandaag erg groot. De match maken tussen de vraag van een ondernemer, de capaciteiten en verwachtingen van een medewerker-uitzendkracht vraagt veel doorzettingsvermogen, een bijzonder inzicht in mensen en eerlijke antwoorden." (website Vivaldi's)

"Ticket richting vaste job. Uitzendwerk biedt je niet alleen de mogelijkheid leuke werkervaringen op te doen op verschillende plaatsen. Het geeft je ook de kans kennis te maken met verschillende mensen, werkomstandigheden en bedrijfsculturen. Zaken die je in de toekomst zeker en vast heel wat voordelen zullen opleveren." (website Start People)

"Het is alsof we geen eigen leven mogen hebben, we moeten altijd beschikbaar zijn." (een jongere)

DE GETUIGENISSEN VAN JONGEREN IN DIT ZWARTBOEK

De getuigenissen van jongeren in dit zwartboek zijn nog erger dan ik dacht. Zo krijgen jongeren te horen dat ze een contract hebben, maar dan blijkt dat plots weer niet door te gaan. Of de werkgever heeft al iemand anders aangenomen. Als een jongere bij de werkgever aankomt, is de job al weg of "Ze staan niet op de lijst." Of het interimkantoor belt terug dat de job naar iemand anders is gegaan. Wat een gedoe.

De onderlinge concurrentie tussen de interimkantoren is wellicht bijzonder groot. Spelen werkgevers de interimkantoren tegen elkaar uit? En hoe doen ze dat dan? Opmerkelijk is

toch wel dat blijkbaar ook T-interim– een overheidsdienst verbonden met de VDAB– in deze ratrace meedraait.

De getuigenissen wijzen op de realiteit van een cynisch systeem in de interimsector, op systematisch sullen met mensen. De getuigenissen zijn zo gelijklopend en tegelijk op zoveel verschillende plaatsen bij zoveel verschillende kantoren genoteerd dat de ervaringen niet gekoppeld zijn aan enkele kantoren of slecht opgeleide medewerkers. Het laten uitvoeren van testen die niets met de job te maken hebben, niet bijhouden van testresultaten of cv's en mensen uitnodigen voor jobs die helemaal niet bij hun profiel passen. Er rijst een vermoeden van onbekwaamheid en willekeur, maar ook wordt het duidelijk dat hier een dringende nood aan belangenbehartiging leeft die verder gaat dan het in vraag stellen van enkele regels. Het moet gaan over de basis zelf van dit marktgebeuren: kunnen de syndicale en politieke vleugels van de arbeidersbeweging die groot geworden zijn in de strijd voor het aan de markt onttrekken (decommodificatie) van de arbeid verhinderen dat de marktwerking op deze manier blijft spelen in het segment van de tijdelijke arbeid?

VOORSTELLEN VOOR DE SAMENLEVING OP HET VLAK VAN JONGEREN EN WERK

De samenleving verandert snel. In de crisis van eind de jaren zeventig en de jaren tachtig zijn tienduizenden jobs verdwenen in de industrie. De ene sector na de andere kende een sectorale crisis: textiel, metaal, energie, banken en noem maar op. Overal werd gesaneerd, generationaliseerd, geherstructureerd, geautomatiseerd en gedelocaliseerd. De ene na de andere

'grote werkgever': de steenkoolnijverheid, Cockerill, Boel, Renault, Philips en Opel verdween. Er werden wel nieuwe jobs gecreëerd in kleine en middelgrote ondernemingen of in de diensteneconomie. Die waren echter niet voldoende om de teloorgegangene werkgelegenheid op te vangen. Immers: ook de arbeidsorganisatie is veranderd.

Flexibiliteit is nu het adagium: snel kunnen inspelen op de opportuniteiten op de markt, 'just in time' aanleveren en geen stocks aanleggen (want dat is dood kapitaal). Werkgevers van allerlei aard beperken zich zoveel mogelijk tot hun kernactiviteiten en doen voor ondersteunende diensten beroep op toeleveringsbedrijven (outsourcing) die marktgewijs tegen elkaar worden uitgespeeld. Zij proberen ook hun vaste kern van medewerkers (met goede arbeidsvoorwaarden) zo klein mogelijk te houden. Voor de wisselende kansen op de markt doet men dan wel een beroep op tijdelijke contracten of medewerkers die via interimkantoren worden aangeleverd. De onderlinge concurrentiestrijd tussen die interimkantoren om de schaarse opdrachten is bijzonder hevig. De kantoren staan elkaar bij werkgevers op de stoep weg te drummen en tezelfdertijd moeten ze de eigen 'fichier' van 'geschikte' sollicitanten op peil houden. De vakbonden slagen er tot nu toe nog altijd in om grotendeels dezelfde arbeidsvoorwaarden te laten gelden voor hetzelfde werk, ook als het gaat over 'tijdelijke' werknemers. Dus moeten de interimkantoren concurreren op een andere basis: het verzorgen van warme relaties met werkgevers, snel kunnen reageren, de 'beste' mensen sturen en zelf niet teveel kosten aanrekenen (Dat laatste doet men blijkbaar onder meer door niet al te veel te investeren in de opleiding van de eigen medewerkers.).

Het ziet er dus naar uit dat we nog een lange tijd geconfronteerd zullen zijn met een arbeidsorganisatie die zich flexibel wil voegen naar de flexibiliteit van de markt. Dat hoeft echter niet te betekenen dat men de toelevering van tijdelijke arbeidskrachten volledig aan de willekeur van de markt moet overlaten. De negatieve aspecten hiervan voor de werknemers die aangevoelen zijn op deze contracten, worden stilaan duidelijk: gebrek aan perspectief, gevoelens van machteloosheid, overbodigheid en de onmogelijkheid om een gezinsleven op te bouwen. Het gevoel geen vat te hebben op het eigen leven, etc. Het is zeker mogelijk om ook die tijdelijke arbeid te organiseren op een systeemconforme manier die tegelijk op het vlak van arbeidsvoorwaarden een meer duurzaam perspectief biedt aan de werknemers. Het is niet nodig om de politieke wil op te bouwen om in te gaan tegen de marktprincipes: het principe moet mogelijk zijn om hierover bindende afspraken te maken tussen de sociale partners. Uiteraard zullen niet alle spelers op de markt hierover even enthousiast zijn. Het is wel mogelijk.

Waarom staat het beleid van de 'actieve' welvaartsstaat zo weinig ter discussie? Woordvoerders van de VDAB, zoals onlangs nog Francis Holderbeke, geven openlijk toe dat er te weinig jobs zijn voor lager geschoolden. Toch worden juist deze groepen het hardst onder druk gezet om werk te vinden. Werklozen staan niet alleen onder druk van de VDAB, als ze een leefloon krijgen dan hanteren ook de meeste OCMW's het aantal sollicitatiebewijzen als indicator voor de 'werkberedheid' van hun cliënten. Onlangs werd beslist om de werkloosheidsuitkeringen sneller af te bouwen. Alsof lagere uitkeringen zullen leiden tot nieuwe jobs. Zullen verarmde mensen sneller in een job stappen? Waar zijn die jobs dan? Of is het de bedoeling om ook jobs die zeer slecht betaald worden of zeer onzeker zijn – zeg maar interim – 'aantrekkelijk' te

maken in de overlevingsstrategie van armere mensen? Nu al moet meer dan vijf procent van de werkenden het stellen met een inkomen dat onder de armoedegrens ligt.

Niemand zal betwisten dat het nuttig kan zijn om werkzoekenden een opleiding aan te bieden die spoort met de vraag op de markt en met de interesse van de werkloze in kwestie.

Ook de sector van de opleidingen is echter in belangrijke mate een marktactiviteit geworden waarbij niet altijd duidelijk is wiens belang deze industrie nu precies dient. Kan de VDAB hier niet opnieuw wat meer doelmatigheid organiseren? Blinde activering leidt tot een algemene daling van de kwaliteit van de arbeid.

Kunnen we ons wat minder blindstaren op het belang van de participatie van de betaalde arbeid op de markt alleen? Het verwerven van een inkomen in termen van een universeel aanvaard ruilmiddel – geld – is uiteraard belangrijk om in het levensonderhoud te kunnen voorzien via de aankoop van goederen en diensten op de markt waar alleen dat geld wordt aanvaard. Er is echter geen enkele reden waarom men dat inkomen alleen via individuele en rechtstreekse participatie op de arbeidsmarkt zou kunnen verwerven. Ongeveer niemand verwerft uitsluitend inkomen via zijn individuele loonarbeid. Inkomens worden gebruikt in huishoudens, nagenoeg altijd is er een vorm van huishoudelijk werk of zelfvoorziening die niet aan de markt wordt overgelaten. Het is een deel van het inkomen van de huishoudens dat wordt verworven via sociale voorzieningen, uitkeringen of fiscale herverdeling. Er is een uitwisseling van goederen, diensten en geld tussen generaties binnen families of binnen de buurt. Kortom, naast de blijvend belangrijke participatie op de arbeidsmarkt is er een grote autonome sfeer die we verder kunnen ontwikkelen. De ontwikkeling van deze sfeer kan de autonomie van jongeren versterken en hun afhankelijkheid van de arbeidsmarkt verminderen, waardoor paradoxaal hun positie op die arbeidsmarkt versterkt. De uitdaging voor het onderwijs, het jeugdwerk en het brede middenveld ligt voor de hand.

Meer lezen:

Beck, U., *The Brave New World of Work*, Cambridge: Polity Press, 2000.

Harvey, D., *The Condition of Postmodernity*, Cambridge: Blackwell, 1990.

Senneth, R., *De cultuur van het nieuwe kapitalisme*, Amsterdam: Meulenhoff, 2007.

Smith, J. en Immanuel Wallerstein, *Creating and Transforming Households. The Constraints of the World-Economy*, Cambridge University Press, 1992.

Jacobs, R. en Johnny Lenaerts, *De markt voorbij. Voor een hedendaagse politieke ecologie door André Gorz*, Oikos en Socialisme 21, 2012.

MARC LEEMANS, VOORZITTER ACV

Marc Leemans is sinds begin 2012 de nieuwe voorzitter van het Algemeen Christelijk Vakverbond (ACV-CSC).

Marc Leemans studeerde in 1982 af als maatschappelijk adviseur aan het Hoger Instituut voor Sociaal en Cultureel Werk, de Arbeidershogeschool te Anderlecht. Eind 1999 werd hij nationaal secretaris van het ACV.

Leemans is ook lid van de Nationale Arbeidsraad waar onderhandeld wordt over de nationale cao's.

Uitzendkrachten zijn geen spaghettislierten

Zoals de getuigenissen van de KAJ-jongeren aantonen, is uitzendarbeid geen synoniem voor een vlotte opstap naar vast werk. Ook tijdens en voorafgaand aan de tewerkstelling als uitzendkracht durft er wel eens wat mis te lopen. Nauwelijks verholen racisme, dagcontracten, niet nagekomen beloften, gebrekkig onthaal van uitzendkrachten, arbeidsongevallen, bewust te laat opstellen van contracten als perfide vorm van hyperflexibiliteit, geen recht op premies of toeslagen, ouderschapsverlof of betaalde vakantie, klein verlet bij overlijden van een familielid, zorgverlof, enz. Eerder vroeg dan laat worden ACV-militanten en dienstverleners hiermee geconfronteerd. Dan zwijgen we nog over de knagende onzekerheid voor de uitzendkracht en zijn of haar familie, het onstabiele inkomen waarmee het vrijwel onmogelijk is om een lening te krijgen of als niet-EU onderdaan een verblijfsvergunning te krijgen.

Nochtans kiest ACV er niet voor om alle uitzendkantoren te bezetten, de werkgeversfederatie Federgon uit te roken en de 'regels' inzake uitzendarbeid voortaan enkel nog toe te passen op de Europese Commissie, IMF en andere volgelingen van flexicurity. Acties en sensibilisatiecampagnes zijn broodnodig om het brede publiek en onze politieke vertegenwoordigers te wijzen op de misbruiken in de sector. Ook via sociaal overleg eisen we onze plaats op: op deze manier bekwamen we bijvoorbeeld al dat uitzendkrachten recht hebben op een eindejaarspremie, verplaatsingsvergoedingen, een syndicale premie en maaltijdcheques wanneer de vaste werknemers hierop recht hebben.

Zijn dit doekjes voor het bloeden, zonder enige visie op uitzendarbeid? Neen. Uitzendarbeid heeft een plaats op de Europese arbeidsmarkt. Voor de opvang van pieken bijvoorbeeld, de vervanging van zieke vaste werknemers, of voor uitzonderlijk werk is uitzendarbeid geen

worst case scenario. In 99 % van de gevallen krijgen uitzendkrachten hetzelfde vaste loon als vaste werknemers, verzekeren ze zichzelf van een recht op pensioen en van een ziekteverzekering. Ze zijn ook verzekerd tegen werkloosheid en arbeidsongevallen maar dit is niet het geval voor de alternatieven: zwartwerk, schijnzelfstandigheid of terbeschikkingstelling via papieren werkgevers die aan zo goed als elke vorm van controle ontsnappen. Voor uitzendkantoren die het te bont maken, adviseren we de Regionale Minister van Werk de erkenning van het uitzendkantoor in te trekken of in de tijd te beperken. Elk uitzendkantoor moet een aanzienlijke waarborg storten, wat de uitbetaling van het loon en de betaling van sociale zekerheidsbijdragen garandeert. Bij de alternatieven is dit hoegenaamd niet het geval. Papieren werkgevers durven op het einde van de maand wel eens met de noorderzon te verdwijnen. Laat staan dat schijnzelfstandigen enige vorm van bescherming genieten.

Is het normaal dat jongeren via uitzendarbeid moeten passeren om een vaste job te krijgen? Neen. ACV-jongeren stelden op het ACV-toekomstcongres in 2010 duidelijk dat vaste arbeidsovereenkomsten, eventueel met een proefperiode bij aanwerving, de norm moeten blijven. Het door het uitstalraam aangekondigde beloofde land kan behoorlijk tegenvallen eens je voor de uitzendconsulent zit. De 'no-nonsense' aanpak van uitzendkantoren zorgt ervoor dat een behoorlijk aantal werkzoekenden in de kou blijft staan. Kansengroepen voelen zich er aan hun lot overgelaten. Geraken ze tijdelijk toch aan een uitzendjob, dan belet het preciaire karakter en het beperkte inkomen ervan daadwerkelijk aan te sluiten op de arbeidsmarkt. Tegelijk kwam op het ACV-congres echter ook aan bod dat de 'no-nonsense aanpak' ervoor zorgt dat uitzendarbeid voor een belangrijke groep van (ook jonge) werkzoekenden

wel een opstap betekent naar vast werk. Das-en-klamme-handen sollicitatiegesprekken op de onderneming zelf blijken voor veel jongeren immers evengoed een onoverkomelijke barrière.

Uitzendarbeid kan een middel zijn om vast werk te vinden, afgezien van de vraag of de klok op dit vlak nog volledig kan worden teruggedraaid. Uitzendarbeid is echter geen tovermiddel. De huidige mistoestanden moeten aan banden gelegd worden: uitzendkantoren zijn geen kotkeukens zonder klok aan de muur en uitzendkrachten zijn geen spaghettislierten. Gooi regelmatig wat spaghetti tegen de muur en zodra die blijft plakken hebben we minutieus de ideale kooktijd voor de spaghetti vastgesteld of de ideale kandidaat voor de job gevonden. In de Nationale Arbeidsraad hebben we in overleg met de werkgeversorganisaties bekomen dat er per vacature maximaal drie uitzendkrachten geselecteerd mogen worden. Indien de ideale kandidaat daarmee niet komt bovendrijven, is het gedaan met de selectie via uitzendarbeid. De onderneming moet dan de traditionele kanalen van werving en selectie aanwenden om een geschikte kandidaat te vinden. Hiermee zetten we druk op de uitzendkantoren om de selectie van uitzendkrachten serieus te nemen. Ook de precariteit van uitzendarbeid heb-

ben we in dit akkoord aangepakt: in het motief instroom moeten minimum weekcontracten gegeven worden en moet een tewerkstelling van een maand gegarandeerd worden door het uitzendkantoor. De periode van uitzendarbeid moet in het motief instroom beperkt blijven tot maximaal zes maanden. De gewerkte periode als uitzendkracht telt mee voor de anciënniteit achteraf, onder andere inzake proeftijd. Nadien mag geen contract van bepaalde duur meer aangeboden worden: een contract van onbepaalde duur is de norm. Daarnaast bekwamen we voor alle vormen van uitzendarbeid, ook deze om pieken op te vangen of vaste werknemers te vervangen, een principieel verbod op het gebruik van opeenvolgende dagcontracten.

Ontwaken we bij de inwerkingtreding van deze nieuwe regels op 1 april 2013 in een betere wereld? Onze vertegenwoordigers in de ondernemingen moeten en zullen een belangrijke rol spelen bij het toezicht op deze regels. Sociaal overleg zal een aantal misbruiken vaststellen. Ook onze dienstverleners en rechtskundige diensten zullen ook de toepassing ervan nauwlettend in de gaten houden. Waar dit niet volstaat, roepen we op tot actie. Alleen actie zet onze dromen evenmin om in realiteit. Uitzendkrachten zijn noch beesten noch spaghettislierten. Uitzendconsulenten zijn geen leeuwentemmers en uitzendkantoren zijn geen kotkeukens.

PIERRE REMAN, ECONOOM EN DIRECTEUR VAN DE FOPES

Pierre Reman is econoom, directeur van de faculteit van open economisch en sociaal beleid (FOPES) aan de Katholieke Universiteit van Louvain (UCL).

Pierre was ook verantwoordelijk voor de ACV-CSC Vormingsdienst.

Hij neemt regelmatig deel aan tal van publicaties en reflecties van de Mouvement Ouvrier Chrétien (MOC).

Jonge uitzendkrachten en de arbeidsmarkt

Hoe moeten we de berichten duiden die we van jonge en toekomstige werknemers te horen krijgen wanneer ze vertellen over hun lotgevallen met uitzendkantoren? Wat allereerst uit hun verhaal naar voren komt, is de doffe ellende die ze meemaken bij hun wanhopige zoektocht naar een baan. Zichzelf wijsmaken dat het aantal vacatures ruim de vraag overtreft, kan natuurlijk altijd. Het voorkomt echter niet dat er bij veel werkzoekenden gaandeweg een schuldgevoel ontstaat. Ben je niet voor een stuk zelf verantwoordelijk voor wat je overkomt? Afgaande op de getuigenissen van de jonge werknemers komt men echter tot een ander inzicht. Het is zeker niet hun handelwijze die op de korrel moet worden genomen. Hun gevoel van ellende staat in verband met de onzekerheid die hen overvalt bij het zoeken naar een baan met het vooruitzicht op een loon waarmee ze een zelfstandig bestaan kunnen uitbouwen. In dat stadium verwachten ze van een job niets anders dan die minimale levensvoorwaarden die een toekomst mogelijk maken. Uiteraard beseffen ze dat werk veel meer betekent dan het verwerven van een inkomen. Voorlopig kunnen ze echter onmogelijk uiting geven aan andere verlangens dan het gewoon hebben van een job. Misschien kunnen ze ooit andere verwachtingen koesteren ten aanzien van werk, maar vandaag zijn ze nog niet zo ver en blijken ze al tevreden met een onzekere baan.

Wat het voor deze jongeren allemaal zo ellendig maakt, is niet alleen de onzekerheid bij hun zoektocht naar een baan. Er is ook de vernedering die steeds om de hoek komt kijken: ze zijn 'tweederangsburgers', 'pionnen op een schaakbord', 'moderne slaaf', 'een zootje ongeregeld'. Dit zijn een heleboel uitdrukkingen die wijzen op gebrek aan erkenning en respect. Zo ontstaan – op sluipende wijze – een zwak zelfwaardegevoel, frustratie, wanhoop en hier en daar woede. De laatstgenoemde emotie kan waarschijnlijk enkel opkomen omdat aan hun zijde een beweging staat die alles opvangt en een klankbord vormt.

Hun verhaal geeft stof tot nadenken voor wie niet meer jong is en vooral voor wie niet gebukt gaat onder onzekerheid: hun maatschappelijke verantwoordelijkheid wordt aangesproken.

We moeten ermee ophouden te zeggen dat wie echt wil werken wel een job vindt. De feiten zijn de feiten: er zijn niet genoeg arbeidsplaatsen voor al wie een baan zoekt. Alleen al in Wallonië is er maar één vacante baan voor tweeëndertig werkzoekenden. In Brussel is de toestand nog erger en ook in Vlaanderen is de situatie zorgwekkend, ook al is de werkloosheidsgraad er lager. Globaal bedraagt de werkloosheid bij jongeren in België 19,5 %. België komt hiermee op de negende plaats in Europa, ver achter Duitsland (7,9 %), Oostenrijk (8,8 %) en Nederland (9,3 %). Het Europees gemiddelde bedraagt 22,6 %.

Als we hiermee rekening houden, is het onverantwoord de werkloosheidsuitkeringen te verminderen en de werklozen naar de bijstand te sturen. Zo zullen we de doelstelling om in 2020 een tewerkstellingsgraad van 75 % te halen voor de populatie van 20- tot 64-jarigen niet bereiken. Het is niet door de werklozen te verarmen dat men ze ertoe zal aanzetten werk te vinden.

De verhalen van de jongeren spreken voor zich. Wanneer men niet over een wagen of het openbaar vervoer beschikt, niet de nodige verbindingen heeft naar de industriezone of de woning of het kinderdagverblijf kan verzekeren, dan daalt de mogelijkheid tot tewerkstelling. Mobiliteit speelt een grote rol als men vraag en aanbod inzake jobs beter op elkaar wil afstemmen.

Ook al zeggen ze het niet met zoveel woorden, toch beseffen de jongeren dat er een nauw verband bestaat tussen hun schoolloopbaan en hun beroepstraject. In de context van hoge werkloosheid is de selectie ongenadig. Ondernemingen aarzelen niet om werknemers onder hun kwalificatie in dienst te nemen. Dat maakt de toegang tot werk zeer moeilijk voor zij die een onvolledig of twijfelachtig schooltraject voorleggen. De strijd tegen de jongerenwerkloosheid moet dan ook beginnen bij het onderwijs door het verbeteren van de voorzieningen die het afhaken op school tegengaan. Technisch en beroepsonderwijs moeten worden gepromoot, ook door innovatie op het vlak van stages, alternerend leren en werken en leercontracten.

Toch zou het verkeerd zijn te geloven dat het probleem kan worden teruggebracht tot een tekort aan kwalificatie en opleiding van de jongeren. Op dat vlak is er trouwens beterschap. Er zijn steeds meer afgestudeerden met een diploma in vergelijking met vorige generaties. Het probleem is dat de tewerkstellings situatie ondernemingen vrij spel geeft om jongeren te gebruiken als inwisselbare variabelen, met de hulp van uitzendkantoren. Onderzoek verricht door Catherine Delbaar en Evelyne Léonard toont duidelijk aan dat er drie belangrijke redenen zijn voor ondernemingen om te kiezen voor uitzendarbeid. Het komt er in de eerste plaats op aan over inzetbaar personeel te beschikken wanneer zich een bepaalde nood situatie voordoet. Daarnaast wil men het werkelijk aantal personeelsleden verhogen zonder vaste werknemers aan te werven. Ten slotte is er de doelstelling om tot maximale flexibiliteit te komen. In die context zal de meerderheid van de werkzoekenden een beroep doen op uitzendkantoren 'bij gebrek aan beter'. Volgens J. Denys zijn het vaak personen zonder werkervaring en met een kwalificatie die niet voldoende is om vlug een vaste job te vinden, die somber wachten op een telefoontje van het uitzendbureau.

Vele getuigenissen maken gewag van duidelijke onrechtvaardigheid waarop veel te laks wordt gereageerd. Het gaat dan over discriminatie bij de aanwerving om redenen die niets te maken hebben met de beroepsbekwaamheid. Uiteraard zijn de uitzendkantoren voorzichtig wanneer er vragen worden gesteld over de beweegredenen bij de afwijzing van een werkzoekende. "De plaats is zojuist toegewezen." lijkt het geijkte antwoord. De teleurgestelde jongere geeft er zich vaak rekenschap van dat dit niet het geval is. Waarom wordt niet direct de waarheid verteld? Of mag die niet worden uitgesproken? Verscheidene getuigenissen hebben het over criteria die te maken hebben met de kleding of het uiterlijk voorkomen of met tekenen van culturele of religieuze voorkeur, zoals het dragen van een hoofddoek of het vermoeden dat men onvoldoende de taal spreekt (omdat men van vreemde origine lijkt). Over tal van dergelijke gevallen werd al in de media bericht. Er lijkt weinig te veranderen in deze problematiek als men de verhalen van de geïnterviewde jongeren beluistert.

Het zit zo. Onder de lijdensweg van de jonge werkzoekenden gaan belangrijke vraagstukken schuil die in de huidige crisis sterker tot uiting komen. Er is vooreerst de industriële herstructurering die in verband staat met een nieuwe fase in de mondialisering. Bepaalde beroepen verdwijnen gaandeweg uit onze gewesten. Wanneer er nieuwe ontstaan, is het aantal banen dat ze creëren dramatisch laag ten opzichte van wat Karl Marx 'het reserveleger aan arbeidskrachten' noemde. Dit heeft tot gevolg dat de werkonzekerheid toeneemt, vooral bij jongeren. Uitzendarbeid vloeit daaruit voort. Een tweede probleem heeft te maken met de overeenstemming tussen enerzijds de beschikbare banen en anderzijds de kenmerken qua scholing en opleiding van de werkzoekenden. Ook al moet men het probleem niet overschatten, toch is er paradoxaal genoeg een grote schaarste aan jobs in regio's of subregio's met een hoge werkloosheidsgraad. Dat doet vragen rijzen over het onderwijs en het te grote aantal leerlingen dat voortijdig afhaakt. Het roept ook bedenkingen op over de praktijken van de ondernemingen inzake beroepsopleiding of mobiliteit. Een derde aandachtspunt heeft betrekking op discriminatie bij indienstneming. Dit blijft voortduren ondanks de bij wet vastgelegde verbodsbepalingen, die onder meer van toepassing zijn op de jongeren van vreemde origine. Het lezen van de getuigenissen wekt verontwaardiging op. Belangrijk is dat men het daar niet bij laat, maar voorstellen uitwerkt om die toestanden te veranderen. Waarom de werknemers van de uitzendkantoren er niet bij betrekken?

Pascal Smet is minister van onderwijs, jeugd, gelijke kansen en Brussel in de Vlaamse Regering Peeters II.

In zijn beleidsbrief vermeldt minister Smet het als een uitdaging te zien om werkzoekende jongeren inspraak te geven in het arbeidsbeleid.

In afwachting van werk: werk in afwachting?

Het heet dat de interimsector de barometer is van de economie. Als de economie 'aantrekt', dan groeit het aantal interimjobs en enige tijd later het aantal 'echte' jobs. Die barometer zakt al een tijd richting depressie. Er is onzekerheid die ervoor zorgt dat er iets minder beroep gedaan wordt op tijdelijke werknemers en dat die tijdelijkheid ook wat langer wordt.

HOE GA JE OM MET ONZEKERHEID?

Alvast niet door jongeren op te roepen voor jobs die intussen al ingevuld zijn. In de versafdeling van de supermarkt doet men dat ook: de producten worden gestald op een berg van lege dozen. Veel oogt verser en aantrekkelijker. Ook niet door jongeren op te roepen voor jobs waarvoor ze niet gekwalificeerd zijn. Vaak gaat het om jongeren die al heel hun leven, ook op school, vooral geconfronteerd werden met wat ze niet kunnen in plaats van wat ze wel kunnen. Ook niet door jongeren die spontaan langskomen buiten te kijken voor ze goed en wel binnen zijn. Geëngageerde jongeren verdienen respect. Wel door twijfel te blijven tegenspreken met hoop, door eerlijke inspanningen te vragen op het vlak van mobiliteit, prikkels om het gebrek aan vaardigheden aan te pakken met opleiding en vorming en door slecht nieuws door te bellen in plaats van te sms'en.

KAJ GEEFT JONGE WERKZOEKENDEN IN DEZE CAMPAGNE EEN STEM

Wat die stem over interimwerk te vertellen heeft, is niet echt opbeurend. Misschien werden alleen negatieve ervaringen verzameld. Het is tenslotte een zwartboek. Misschien zijn er ook wel verhalen van behulpzaamheid, herwonnen zelfvertrouwen, perspectief en van slagen. Het lijkt me dat jongeren, als we ze een stem geven, toch ook vooral voorbeelden nodig hebben van jongeren die wél 50 km van huis via tijdelijk werk de job van hun leven gevonden hebben. Van jongeren die door een goed contact tussen de consulent van het interimkantoor en van de werkwinkel ontdekt hebben waar zijn/haar goesting, talenten liggen. Die via een combinatie van interim en opleiding er écht werk van hebben gemaakt.

Het is onze plicht om in elk zwartboek het wit van de hoop te zoeken. Dit is een verzameling van getuigenissen van jonge mensen die willen werken. Het is een verzameling getuigenissen die ook aantoont dat de arbeidsmarkt geen economische markt is, maar een echte markt in de betekenis van een ontmoetingsplaats tussen mensen. Die mensen hebben ook recht op menselijkheid, vertrouwen, kwaliteit en eerlijkheid. Hoe hard ook: geen marketing uit de supermarkt.

Het is tenslotte een verzameling getuigenissen die aantoont dat er meer dan ooit voor deze groep jongeren structurele veranderingen in het onderwijs nodig zijn. Veranderingen die verhinderen dat jongeren te vroeg verkeerde keuzes maken. Veranderingen die jongeren door flexibiliteit wapenen tegen een onzekere arbeidsmarkt. Veranderingen die zorgen voor een betere afstemming van onderwijs op de arbeidsmarkt, maar zonder uit het oog te verliezen dat we geen automaten afleveren, maar persoonlijkheden. En als die persoonlijkheden elkaar later op die werkvloer terug tegen het lijf lopen: de ene als consultant bij een interimkantoor en de andere zoekend naar een job.

INTERIMACTIE

ZWARTBOEK